

జాబులు

ఖద్దరు కొనువారికి హెచ్చరిక

మా విక్రయశాలల సందర్భాత్ అవగాళిల మార్గఫలము నుండియు దొంగఖద్దరు, ప్రమాదప్రత్యుపదని ఖద్దరు, కొందరు వర్తకులు అచ్చటన్నట అమ్ముచు కొరని జాబులు వచ్చుచున్నవి. కాన జనులకు తెలియజేయుటకై నెల్లూరుజిల్లాలో అఖిలభారత చరకాసంఘమువారిచే ప్రమాదప్రత్యుపదని గాంచిన సంస్థలపైర్ల నీక్రిందపేర్కొనబడుచున్నాయి.

1. నెల్లూరు విక్రయశాల, బ్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.
2. చరకా సంతము, చరకాపాడు.
3. బ్రంకురోడ్డు ఖద్దరుపార్కు, బ్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.
4. బ్రంకురోడ్డు ఖద్దరుపార్కు, బ్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.
5. అచలరామంపురము విక్రయశాల, కందుకూరు.
6. చరకాసంఘము విక్రయశాల, కనిగిరి.

ఒరుగంటి వెంకటేశ్వర్లు, అఖిలభారత చరకాసంఘ (ఆంధ్రాఖిల) విక్రయశాల నెల్లూరు.

కపిలేశ్వరపురం

తూర్పు గోదావరిజిల్లా, రామచంద్రపురం తాలూకా కపిలేశ్వరపురం గ్రామ పుస్తక భాండాగార మందరమునందు 14-8-30 తేదీ సాయంత్రం 4 గంటలు లగాయతు 6 గంటలు వరకు, సహకారవాడులసభ, మహారాజశ్రీ బులుసు రామయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపుదముగా జరుపబడినది. ఈ గ్రామమునుండియు, పరిసర గ్రామములనుండియు సుమారు 200 సభికులు హాజరయ్యిరి. మిి రాత్రి కపిలేశ్వరపురం జమీందారుగారున్నూ, ఆలమారు డివిజను డిప్యూటీ కమిషనరులూ వారు వారున్నూ, ఆలమారు, పాపర్రు రేంజీ రెవిన్యూ యన స్పెక్టరుగారున్నూ యీసభకు యేతెంచిరి. బలును రామస్వామి గారు రాజభక్తిని ప్రబోధించుచు బ్రతిమ సామ్రాజ్యములన గలిగిన లాభములను గురించి గంభీరపద్యములు నిచ్చిరి. అనన రాల రామస్వామిగారు, పాణిగిరిపల్లి రామచంద్రరావుగారు, ఉప్పుపల్లి మొదలయిన కరపత్రములను చదివి, కాసనో ల్లంఘనములన గలిగిడి నవ్వులను తెలియచెప్పిరి. పిమ్మట వందనములతో సభ ముగిసినది.

జి|| వెం|| సుబ్బారావు.

కీ. శే. వైద్యపండిత వసంతపురం లోకరాజు మునెయ్యగారు

వీరు యీనెల 8వ తేది రాత్రి జమ్మలమడుగునందు మరణించిరిని తెలుపుట చాలా విచారపడుచున్నాను. వీరు మరణించునప్పటికి 85 సంవత్సరములు నిండియున్నది. వీరు వసంతపురమును గ్రామమున జన్మించిరి. ఈ గ్రామము బనగాని పల్లె వైకుంఠంనున్నది. వీరు తమ 12 వ యేటనుండి సరస్వతిని గొలుచుచు దేవీ ఉపాసకులైరి. సరస్వతికి రసలు భక్తజన మనోరంజనీ కీర్తనలని భక్తిగర్భితములగు పాటీలను గొన్నిటిని రచించెను. వీరు తమ 16వ యేట వైద్యపండితులను విశేష అనుభవశాలురు నగు శేషపండితులవద్ద లక్షణసమన్వితముగా వైద్యవిద్య నభ్యసించిరి. వీరు తమ వైద్యపాండిత్యమున ప్రాద్దుటూరి వర్తకశిఖానులు గృహములకు రాజవైద్యులుగా నుండి పెక్కుకీర్తిని గడించిరి. ఆచార గోపాలమునకు వైతము గౌరవాదరణముగలిగి వీరి నామమును కొని యాడు చుండిరి. వీరు 50 సం|| ర ము లు గా సంపాదించిన వైద్యార్థవమున లోకహితార్థమై మృదుమధు రక్తైలి పవ్యరూపమున మూడు గ్రంథములను రచించిరి. అందు అనుభవ చికిత్సావర్ణము అను గ్రంథము మూడు మూడువందల పేజీలకులిగి 18 వందలకు మించిన ముక్తాఫలము లవంటి ఔషధయోగములను గలిగియున్నది. ఇవి అన్నియు వీరు స్వయముగా వాడి చూచినవియు వీరి మూడుతరములనుండి అనుభవములనుండిన పెక్కింటినిగూర్చి రస, కల్పలి, సింధూ రములు, భస్మములు, లేప్యములు, మాత్రలు సర్వావధములను సర్వాంగసంపదముగ మార్చియున్నాడు. అనేకులు పద్యరూప మున వెయ్యిగ్రంథముల రచించిరిగాని బాలరకు సహిత ము తేటతెల్లమును తెలుగున మూలకలను మ్రోడికరించి రసము చెడకుండ అర్థము లోపించుకుండ ఛందస్సును అనుసరించినవారు లేరు.

విష ప్రతివిషమంజరియను గ్రంథమున ప్రతిమూలకల వికారములను విరుగుడులను చక్కని గీతపద్యములచే 860 పద్య ములకు 82 పేజీలు గల గ్రంథమును వ్రాసిరి. వాడినక్షత్రము లయను నీవాడి గ్రంథమును తమ యనుభవములలో వాడి పరీక్షా క్రమమున చక్కని పద్యరూపమున 28 పద్యములుగా వివరిం చిరి.

వీరు వ్రాసిన గ్రంథములను ప్రకటించి వీరిని ధన్యులుగా జేసిన, జి. రంగరావు అండు బ్రదర్స్ ప్రాప్రైటర్స్ షాకి

ముద్రాక్షరశాల, ప్రాద్దుటూరు. వీరు కడు పెండ్లియులు. వీరి మరణమున దత్తపండులము కోశ వైద్యశిఖానుజీని గోలుపా యినది. పరాత్పరుడు వీరియాత్మకు శాంతి గొల్పుగాక.

ఏ. రామచంద్రయ్య.

వేళంగి:-(తూర్పుగోదావరి)

కాకినాడ తాలూకా వేళంగి గ్రామములో 18 వ తేదీ ని శ్రీమతి పెద్దాక కామేశ్వరమ్మగారు వి.వి.శ్రీమతి బులుసు భద్రమ్మగారు, శ్రీమతి పి. వేంకటరమణమ్మగారు, శ్రీ వందూరి కృష్ణమాచార్యులుగారు, శ్రీ వీరభద్రయ్యగారు, శ్రీ బాలకవి కె. బి. రత్నం గారు (కాకినాడ విద్యాలయ విద్యార్థి) మున్నగువారచేయు విచ్చేరి. శ్రీ శైలరాజుగారి చేరుటకష్ట పాద్యములచే మువ్వురు పంపు గృహముల కేగి బోధనల గావించిరి. శ్రీ శైలరు వీరి వాక్యనించి, యెదుర్కొని సగౌరవముగా దీసికొనియ్యిరి.

పిమ్మట వక్త తెల్లరును లఘుఫలహారముల స్వీకరించి 4 ఘం|| మొదలు 6 ఘం|| వరకు బహిరంగ సభ శ్రీ. వి. ఎస్. రాజుగారి యధ్యక్షతతో గావించిరి. సభకు సుమారు 500 మంది విచ్చేసిరి. ప్రారావసంతరము శ్రీ వీరభద్రయ్యగారు రుప న్యసించిరి. ఖద్దరునే కట్టినతెనెరయు ముత్తుపదార్థముల నంటకు డియె జెప్పి తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి. పిమ్మట శ్రీ వేంకటరమణమ్మగారు వేళంగి శ్రీ శైలరు బలికన యలకుగా వాక్యముల జెప్పి వానికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అనంతరము శ్రీ కామేశ్వరమ్మగారు చలువని నియమము లుపన్యసించిరి. మహా నీయులారా మీలోననేనులు ఖద్దరు కట్టుకొనుకుంటుంటే మిమ్ము జూచుట వాకు కష్టముగా నున్నది. ఖద్దరే ప్యుగావ్యాగమ సౌభ ప్రథమ సోపానము కాన శ్రీ శైలరు తెల్లరు దీనిని ధరింపుడు. విదేశసన్తువుల బహిష్కరింపుడు. మనద్రవ్య మొకట కీడుకుడు. కల్లుసారాయి నంటకుడు. మీ మూలగోని యీత, తాటి మున్నగు వృక్షముల స్వల్పద్రవ్యాపేక్ష గీయుట కీడుకుడు. దేశ డేమున కనేకులు జైలులో నున్నాను. స్వీరలో ప్యరాజ్యము వచ్చును. పిమ్మట రత్నంగారు 'ప్యరాజ్య' మనుట అర్థముచెప్పి తిరి, చాలామ మున్నగువాని యుపయోగమును వివరించిరి. ఉత్తరహిందుస్తాన వృత్తాంతము లనేకుల జెప్పి సభ్యులను ఖద్దరు కట్టినతెనెరయు ప్రాసము సంకలపించినదియు హెచ్చరించిరి. పిమ్మట నొక పద్యమును చెప్పి యర్థమును వివరించిరి.

అనంతరము వక్తలెల్ల 'రైలుస్టేషను' నికరము సుమారు 500 ప్రజలును సాగనంపి జనుజనుద్యులుతో బండినెక్కిం చిరి. ఇంతలో నొకబాలుడు (7 సం|| రము వాడు) కామేశ్వరమ్మగారిని "అమ్మా! విదేశపక్షులహిమ్మరణ మనిరి. మీ తల లలోని పిక్కుయెక్కడిది?" అమెయు నానిబుడికి సంకెసింది అది 'బర్మా' లోచేయబడినదనుట నునవస్తువేయనియు, బర్మాను వేరుచేయలేదనియు జెప్పి యాబాలుని కాంతింపజే సెను. ప్రజలు వీరి కాకిరవ్వనముల బట్టి యింటికిగిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

గోసంరక్షణ

గోవు మిక్కిలి పవిత్రమైన జంతువు అనియు దానిని పూజింపవలయుననియు హిందూశాస్త్రములెల్ల నొక్కి చెప్పుచున్నవి. అమెరికా మున్నగు దేశములలో దొరలుకూడ గోవులను పోషించి వెన్న హిందూదేశమునకు దిగుమతి చేయుచు న్నారు. మతభర్తయుచే దానిని పూజించుట యటుండగా దానివలన నిత్యమును మానవులు పొందుచున్న లాభములనెంచి చూచిన దానిని సర్వవిధముల పూజింపవలయున్నట్లు బుద్ధిగుం తులగువారెల్ల తలచి తీరుదురు. శిశువులకు, ముసలివారికైన రోగులకు అపుపాలు అమృతతుల్యములు. ఇంత పువయోగకర మగుగోవును దానిపాలు త్రాగి తుదకు వట్టిహాయినితోడనే మానవుడు దయా కూ న్యుడ యికటిక వారికి అమ్మివేయుచున్నాడు. కటికవాంఛ తమ పొట్టనింపు కొనుబకు వేలకొలది గోవులను విభజిసి మాంసము అమ్మి కొనుచున్నారు. భారతదేశము పుణ్యభూమి అనియు గోవును పూజించు దేశములో మొదటిదని ప్రసిద్ధి పొందిన దేశమందు నిత్యమును విధించుచున్న గోవుల పంఖ్య గనిన నెంతవాడికిని మనస్సు నీరయిపోవునుగద. నాపాలు నా మలమూత్రములు సహితము పువయోగించు మానవుడు నామీద దయలేక నన్ను కటికవాని కమ్ముట న్యాయమా అని గోవులుమొర జెట్టుచున్నవి. గోహింస మహా ధర్మమైయున్నది. ఈ ధర్మరూపము మన దేశమునుండి తప్పించుటకయి సమతులు సంఘములు స్థాపించు చున్నారు.

బొంబాయిలో మూడు, నాలుగు గొప్పశాలలు కలవు. వీటికి లక్షలకొలది మూలధనముకలదు. ఏలూరులో 1918 సంవత్సరము లో గోసంరక్షణసమితి స్థాపించిరి. దినదినాభివృద్ధి గాంచుచు న్నది. కాని మూలధనము కొద్దిగా యుండియున్నది. సమ ద్రములో కాకిరెట్టునామితలాగు విశేషద్రవ్యవంతులను ధర్మ మునకు ముందు అంజ వేయువారును గల యీగ్రామమునందు యంతస్వల్పమొత్తము వుండుట సమంజసముగాలేదు. ఈ కా

ర్యమునకు ఆచారగోపాలుము తగిన సహాయముచేసిన మన ఆంధ్రదేశమునకు మనగ్రామము అధికము వహించి విశేషముకీర్తి పొందినది. ఈ సందర్భమున పాలిశెట్టి గోపాలస్వామిగారు గావించుచున్న నేప అపారము. మద్దల వెంకటవినరాజుగారి కృషియు చాలా. కావున యెల్లరు వారియిచ్చానుకూల సహాయముచేసి కీర్తికాములగుదురగాక.

రామావ్రగడ వెంకటనాగభూషణరావు.

జగన్నాథపురం

ఆరోగ్యవారము

ఆగష్టు 15:—తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా జగన్నాథ పురం గ్రామమునందు ఆరోగ్యవారోత్సవము నిర్విఘ్నముగా జరిగినది. ప్రారంభదినముయిన 8-8-30 తేదీ ఉదయం బోర్డు ఎలిమెంటరీస్కూలు బాలురచే 8 గంటలు లగాయతు 11 గం టలవరకు గ్రామసంతయును ఆరోగ్యగీతములచే మారేగింపు జరుపబడినది. ఆరోగ్యమునుగురించి ప్రతిదినము ప్రముఖులచే సుపన్యాసములు జరుపబడినవి. ఆఖరుదినము 14-8-30 తేది ఉదయము బాలురచే 'ఆరోగ్యప్రదర్శన' అనునాటకము ప్రద ర్శింపబడినది. ఆరోజున మధ్యాహ్నము యీగ్రామం పంచాయతి అధ్యక్షు లైన మా-గా-శ్రీ పెమ్మరాజు పి.రాజుగారిచే ఆరోగ్యమునుగురించి పువన్యాసము నొసంగబడి యీగ్రామ పంచాయతివా రిచ్చిన విరాళముచే విలువగల బహుమతులు బాలురకు యావన్నెనికి ప్రెసిడెంటుగారిచే నొసంగబడినవి. తరుపరి యావన్నెనికి ఫలాహారమును పంచిపెట్టబడి జయజయ కరతాళధ్వనులతో ముగింపబడినది.

గూడవల్లి నరసింహారావు.

పాలకొల్లు

ఇస్లాంప్రవక్త శ్రీ మహమ్మదు జన్మదినోత్సవము

ది 8-8-1930 సం. రం. శుక్రవారం 4 గంటలకు ఇస్లాం ప్రవక్త శ్రీ మహమ్మదువారి జన్మదినోత్సవము ఇస్లాంపేట లోని 'షేక్ లాల్ సాహెబ్ గారి హాజునందు అనీజానుబ్ జీనతె యిస్లాంసంఘమువారిచే జరుపుదముగ జనపబడినది. పురముం దలి మహమ్మదీయులందరును, శ్రీయుతులు ముచ్చర్ల నాగభూషణం నాయుడుగారు మున్నగు కొందరు హిందువులునుకూడ సభ నలంకరించిరి.

సదరు సభలో శ్రీమహమ్మదువారి జీవితమునుగురించి తెనుగులో వలపురు మహమ్మదీయులచే సుపన్యసించబడినది. రాజసుండ్రి నేరతుకమిటీవారిచే ప్రకటింపబడిన పుస్తకము లను, కాకినాడ నేరతుకమిటీవారిచే ప్రకటింపబడిన పుస్తక ములను కరపత్రములను పురముందలి హిందూమహమ్మదీయు లకు పంచిపెట్టబడినది.

(ఒక విలేఖరి.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

సెప్టెంబరు పరీక్షలు

(రిజిస్ట్రార్ ప్రకటన)

రాజోపు సెప్టెంబరునెలలో యాదిగన వివరింపబడిన ప్రకారము పరీక్షలు జరుపబడును.

8 వ తేదిసోమవారం ఇంటర్మీడియటు పార్టు 1 బి. ఏ. పార్టు 1.

10 వ తేది, బుధవారం ఇంటర్మీడియటు పార్టు 2, (ప్రాతనిబంధనలు)ఉభయభాష(ప్రవీణ పార్టు(బి) యొక్క ప్రవేశ పరీక్ష.

11 వ తేది గురువారం ఇంటర్మీడియటు పార్టు 2, (ప్రాతనిబంధనలు)ఇంటర్మీడియటు పార్టు 3 క్రొత్త నిబంధనలు బి. ఏ. పార్టు 2 బి. ఎడ్.

సెప్టెంబరు 9-వ తేది నెలపుదినముగలచే, ఆదినమున జరుపబడుట కిదివరలో నిర్ణయింపబడిన పరీక్షలయొక్క తేది మున్నందు ప్రకటింపబడినది.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపరీక్షలు

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయముచే రికగ్నైజ చేయబడుట

(రిజిస్ట్రార్ ప్రకటన)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ఇంటర్మీడియటు ఇక ఆర్డు అండు నైస్సు, బి. ఏ. డిగ్రీ పరీక్షలు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయముచే రికగ్నైజ చేయబడినవి.

గ్రంథ విమర్శనము

(భారతి సంచిక)

షేక్స్పియర్స్ బిథెల్లో అను
వివాద విజయనేన

ఇది వివాదాంతమున నయినదకమున నాటకము. ఆంగ్ల భాషయందు నున్నదియను 'బిథెల్లో' అను నాటకమున కిది యాంధ్రానువాదము. గ్రంథకర్త పీరుట్టెల్ సదాశివరావుగారు. గ్రంథము డెబ్బియైదాన ౧౭౩ పుటలు. వెల ఒకరూపాయి. ఇంతటి నాందీ ప్రస్తావనయందు గ్రంథకర్త నూత్నవాదనచేత తన్నుగూర్చి 'నాట్య కాళిదాసు'నకై బాల్యమునాడే శ్రమం పడుచు రంగస్థలపరిచయము కలవాడనియే 'నాటక వజ్రయమునం దీకృతికర్త' పేరి దివల కలుక బడకుండుట కిదియే ప్రథమ పయత్నము' మనియే చెప్పించుకొనెను. దీనికి విభజముగా గ్రంథకర్తగారు ప్రస్తావనాఖానం గల తమ 'విజ్ఞాపన'లో సీతాకళ్యాణమును నాటకముకంటే 1928 సంవత్సరమున వ్రాసినదిని చెప్పుకొనుచు 'ఇదియేనాటక గల నాటకరచనయందలి ప్రథమ ప్రయత్నము' అని వ్రాసికొనిరి. ప్రస్తావనబట్టి యీవివాదవిజయనేనమే పీరి ప్రథమ యత్నమే, విజ్ఞాపనను బట్టి యంతకన్న ప్రథమప్రయత్నము సీతాకళ్యాణ మొకటియన్నదో, కాక యీరెండు నాటకములనుగూడ తమ ప్రథమ ప్రయత్నములుగా పాతకలోకము భావింపవచ్చునని గ్రంథకర్తగారి యభిప్రాయమే! వివాదాంతనాటకము లాంధ్రవాఙ్మయమున విక్రీలితమగుననున విషయము ఆకొటతను చాలవల కివి వివాదవిజయనేనము తీర్పుయన్న దనియే "నటభూషణ" వివాదాంతములను నొకనాటకభాగినిని కవిగారిని విక్రీలిత ప్రకంఠించుచు యీ నాటకమునకు దీర్ఘమగు నుపాధ్యుత మొకటి వ్రాసెను. "అనువాద మొనర్చు కవి మూలగ్రంథమందలి కథను ప్రధాన విషయములను, పాత్రపోషణమును దీసికొని దేశకాలపాత్రముల ననుసరించి తావ్రాయుగ్రంథమున నెట్టిమార్పులైన జేయ స్వతంత్రుడు. * * * బిథెల్లో పోల్కొనబట్టి కథావిధంబునే నైకొని, మూలమందలి కథ పాత్రాత్మకాగరికతాచారముల గలిగినదగుటచే నట్టి యాచారముల దెప్పు విషయములందు మిశుల జేర్చుమై మార్పుల గలిగించి హిందూదేశ సాంప్రదాయముల కనుగుణంబుగ గథ యుండునటుల వీరియనువాదము గావించిరి. కావున పీరి నాటకము 'అవలంబనము' (Adaptation) అగునగుని భాషాంతరీకరణము' (Translation) కానేరదు." అని ఉపోద్ఘాతమున గలదు. వారు నెలవిచ్చినట్లు గ్రంథకర్త యీ గ్రంథమును రచించియుండినదెడల నది విక్రీలిత భాషాపాత్రమేకద! అట్లుయిన దెడల 'షేక్స్పియర్స్ బిథెల్లో' అను జేరునగుడ నీ గ్రంథమునకుంబులెందులకు? ఇట్టి యాచార ప్రసంగమునమైన యీ గ్రంథనామము 'కేవలాలంకారమాత్రముగా నుండవచ్చు నని పీరు భావించురా? ఆంగ్లగ్రంథమున గల 'అయాగో' అను వానిని 'అయాగుడు' అని ముక్కిగ ముక్కిగా వ్రాసినది సాంప్రదాయవిరుద్ధమైన రూపమునదే కొనివచ్చులెందులకు 'అయాగుడు'నను జేరుగలవా డీవికాల భారతవర్షమున నేకాలమునందే నెక్కడైన నుండుట కవికాశమున్నదని పీరు చెప్పగలరా? ఇక పాత్రపోషణమును గమనింపబోయినచో నిందలి పాత్రలన్నియు దేశకాలపాత్రములబట్టి రూపభేదములను ధరించిన ను ప్రసిద్ధవ్యక్తులగుటకు మాటు ఆంగ్లకార్యముల జూచి వాతలు జేసికొన్న తెలుగు నక్కలవలె యసహ్యపు బోలెకలబొంది యున్నవికద! అనువాదముకు కథను పాత్రలను దీసికొని యెట్టి మార్పులైనజేయ స్వతంత్రుడని యూహించి కాబోలు సీగ్రంథకర్త ఆంగ్లగ్రంథమునలేని విచిత్ర సన్నివేశములను, క్రొత్త క్రొత్త రంగములను నాటకమునందు బలువొట్ల సంఘటింప జేసెను. ప్రథమాంకము నందలి ప్రథమరంగమున కథానాయకుడగు విజయనేననుకు రాజు (The Duke of Venice in Othello) తన కృపాణమును బహుమానమిచ్చి సత్కరించునట అతడు విజయనేనునిగూర్చి ప్రకంఠించి.

"సభ్యులెవ్వరైన నీవన్నాన విషయమై యేమేనిముచ్చటింపదలచినచో సభ వేగమే ముగియును; గావున మాటలాడవచ్చును" అని పలుకునట! ఇది యెంత భాషావ్యక్తముగ, నసంబద్ధముగ నున్నదో చూడుడు! కథానాయకున కిచ్చునన్నాన విషయమై సభ్యులు ముచ్చటించుచు గూర్చున్న యెడల సభ వేగమే ముగియుటెట్లు? గ్రంథమున మూలమునందు లేక నడుమ నడుమ దెచ్చిపెట్టిన పాత్రల సంభాషణల వైఖరులన్నియు ఇదేరీతియన్నవి. గ్రంథకర్తగారి యనువాదమున సర్వతంత్ర స్వాతంత్ర్యమును దీసికొని పూర్వాపర సందర్భవిహితముగా మూలగ్రంథము నందలి యెత్తొప్పై కథావిధానమును చేజేతుల భగ్న మొనర్చియు, పాడుచేసియు, కడతేర్చియు ఆంగ్లల సేటి భాషావిషయక పరివర్తనములు పరమరామ ప్రీత్యర్థములని కొండలు వివ్యాధికు లాడుకొను పలుకులు సత్యము గావించిరి. ద్వితీయరంగమున కథానాయక మన్మథాజ్ఞా పరతంత్రయై తన మనోహరునియందలి వివరీత మనా

మున మన్మథమామమును, చంద్రాద్యుపాలంభనమును జేయుచు కొంతనేపాడుచు, కొంతనేపు పాడుచు నిట్లున్నది నిగుడ్పుచు మదపు విచ్చియెత్తినదానివలె రంగస్థలమున తాండవించును. అమె యొకచెట్టును విజయనేనుడని భ్రమించునట!

"మనోరమణా! నీకేల కరణ కల్పదు? మానధనా! మీ దరికిరావు? ఇంతకు ఎచ్చినపుడేటి పరిహాసమే? ఇపుడేల యీ పరాబుద్ధిగము." (ఒక చెట్టును విజయనేనుడని భ్రమించి, కాగిలించి, పారవశ్యమునఁ గ్రొందబడును.)

ఈ మన్మథభూతావేశ కథనమున రంగస్థలమున నైన మహాత్వాత్మము మూలగ్రంథమున నెచ్చుటను లేదు. మూలగ్రంథమును చదివినవారికి ఆంగ్ల సారస్వతాకాశమున నప్రమేయ దేదీప్యమాన గుణసంపన్నయు, నిరుపమాన దివ్యతేజోభిరామయు నగు 'డెన్ డిమానా'ను నట్టి కామాతురచిత్తగా మొదట రంగస్థలమునకు లేబడిన యీ శిలవతికిని గల భేదము విశేషముకాగలదు. ఆంగ్ల నాటకమున దోచు 'డెన్ డిమానా' మన్మథోన్మాదమున శిలవతివలె ప్రవర్తించిన నది యనంతర కార్యములను కెంత రసాభాసమో విజ్ఞు లూహించెదరుగాక! సుప్రసిద్ధ కవిసార్వభౌముడగు 'షేక్స్పియర్'కృతమైన నాటక రాజము లన్నియు మన భాషకు బరివర్తన మొందవలసియున్నవి. ఉభయభాషాప్రవీణు లగు విద్యుత్కల్ప లట్టి పనికి బూనుకొని ఉదాత్తరసాన్నితమైన యేతత్కవికృత గ్రంథముల పండిత పామర జనరంజకముగా, వృందయాహ్లాదకరముగా, శ్లాఘాపాత్రముగా మన భాషకు దీసికొని రావలెను. ఆంగ్లపదార్థమోహమున పిడుచుట్టి గడుగువారిని కొందఱి నాటకలకు ఆంగ్లకల్పములయందలి పదార్థము లేయేరసముల నేయే పాత్రముననన్న, అయారీతుల నవి పదవింప బడినాగని రుచించుటలేదు. ఆంగ్లమునందే ఆంధ్రభాష 'కేవలార్థమైన గొనితెచ్చుటయందు గల కష్టవిఘ్నరములందలి లేని యనువాదభేదము ఆంగ్లముననున్న దెల్ల ముక్కిగ ముక్కిగా భాషాంతరీకరించుట కొప్పుకొనుచుండుటలేదు. ఉభయభాషలయందును భావార్థ ప్రకటనములగు నైసర్గిక జైత్రద్యమే యిందులకు మూలపాత్రులు. ఇక చిత్రమునకు ఆచార వ్యవహారములకు దేశకాలపాత్రములకు మూలగ్రంథమునందలి కథాకలాపమును పాత్రోచిత్రవైఖరులను తెన్నుగ ననుసంధించుచు శ్రీనాథునకువలె "అశేషమనీషి హృదయంగమంబుగా శబ్దంబునుసరించియు, సభ్యప్రాయంబు గుఱించియు, భాషంబున లక్షించియు, రసంబు పోషించియు, నలంకారంబు భూషించియు, నాచిత్యంబాచరించియు, ననాచిత్యంబు పరిహరించియు మాతృకామ సారంబుగా" మనభాషయందు జెప్పవలెను. ఏతత్కళాశాఖియైన పండితకవు లీ పనికి బూనుకొని ఆంగ్లవాఙ్మయత్రేత్రమన బుట్టి మహాత్మ్యతిర్యంతమై లోకవిస్తయ మొనర్చుచున్న గ్రంథముల భూషణముల నన్నిటిని కొనివచ్చి మనభాషామత్తలి నలంకరింపవలెను. పూర్వకవు లిట్టి ఫలిత సాంస్కృతిగ్రంథరత్నములనుండి విస్తయమహములగు కాంతిపుంజముల జెల్వరించి మనభాష విక్రీలిత ప్రకాశంపజేసి కృత్కృష్ణులైరి. మూలగ్రంథమునందు నువాదభేద జేసేని మాకులజేసిన దెడల నది పూర్వోత్తర విరోధములేకద, పూర్వదాతకమై శ్లాఘాపాత్రమై రసాభాసమునకు దాచియుండు నుండవలెను. ఈవివాదవిజయనేనమును వ్రాసినవారి సందర్భమున విక్రీలిత యవివేకమైన మార్పులకు జేసిరి. పీరిగ్రంథానువాదమునం దొనర్చిన యసానిత్యపరంపరలకు, అసర్థకభాషాసంగమములకు అసంబద్ధార్థ జనిత ప్రమాదములకు పరిమితి లేదు. కొన్ని ఘట్టములందు పీరు పయోగించిన భాషల లెక్కలకుండు కలచితుక్కువలె వట్టి యగమ్యగోచరమైయున్నది. ఆంగ్లభాష నెఱుంగని యాంగ్లములకు పఠించుటకు, ప్రదర్శించుటకు, పరిగ్రహించుటకు విక్రీలితమైన పదాభివ్యక్తనాటకము మనవారికి నరణిపఁజూపిచేతికి నిచ్చినట్టి యనువాదమున అభించినదిని నైయట్టు జూచి కొంతభ్రాంతిపడితిమి కాని పుస్తకమును దెలియియ్యకడ నక్కడ చదివి చూచుకొని గ్రంథము విక్రీలిత రసాభాసముగా మూలవిరద్ధముగా, మిడుచిక్రీలిత విపరీతపు బోకడలతో గానవిచ్చినది. మేముందులకు గడునక్కజుడక గ్రంథముంజయ సావధానముగా పరిశీలించి చూచితిమి, "షేక్స్పియర్స్ బిథెల్లో అను వివాదవిజయనేన" యను గొప్ప జేదన గానవచ్చు నీ గ్రంథము ఇట్టితప్పుల తడిక. మూలగ్రంథముగ 'నోథెల్లో' ఎట్టి యనవద్యమైన గ్రంథరాజమో దాని యాంధ్రానువాదముని ప్రచురింపబడిన యీ గ్రంథముంత శిలవతిగా పీరసహగ నుండుటయే కాక నాటకమున ముఖ్యముగా గోచరింపవలసిన జీవశత్రయ ను న దెచ్చుట ను గాన రాకుండ నున్నది. విస్తరభిచే నీ నాటకానువాదమున పాత్రలకు వెంటనే స్ఫురించు గుణావగుణములపాత్ర మిందుఁ జేర్చొంటిమి.

(సకేమము)

దివాకగుల సోమసుందరరావు

వేమన

సర్ ఆర్. వేంకటరత్నమునాయుడుగారిచే పోషించబడి శ్రీరాళ్లపల్లి ఆసంతృప్త్యకర్తృగావే చేయబడిన ఏడు పన్నాసముల కూర్చు ఈ గ్రంథము. ఆంధ్రవిశ్వకళా పరిషత్తుగ్రంథమాలలోని రెండవ ప్రయరణముగ ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తుచే ప్రకటింపబడినది. వెల రు. 1-8-0

ఈ గ్రంథమున ఏడుపన్నాసములు కలవు. మొదటిది ఉపోద్ఘాతరూపకమైనది. రెండవది వేమన దేశకాలములను గుఱించినది. మూడు, నాలుగు, అయిదు ఉపపన్నాసములందు వేమన సంసారసిద్ధిగతులు, వేమన యోగసిద్ధి, మత్తప్రచారములు అభివర్ణితములైనవి. తక్కిన రెండుపన్నాసములందును వేమన నంటివారిని గూర్చియు, వేమనకవిత్వము, హాస్యము, నీతులను గూర్చియు తెలుపబడినవి. వేమనమూర్తి రత్నాశ్రయము, వేమన తసిద్ధాంతము, వేమనపద్యములు, (వారిల్ల వారి ప్రతిభను దొరగారి వేమనపద్యములు ప్రావృత్తిభిక్త పుస్తకభాండాగారములోని వేమనపద్యముల ప్రతులు. ఇట్లు వేమనపద్యములు ముద్రితాముద్రిత గ్రంథములకు, వేమనపద్యములకుగల వ్యాఖ్యలు, టీకలు అయిన (1) వేమన పద్య రహస్యార్థ తాత్పర్యభోధిని (2) తత్త్వార్థ భోధిని, (3) వావిళ్లవారి (వేమనపద్యములకు) ఆంధ్రతాత్పర్య గ్రంథము (4) వేమనార్థని పద్యపద శబ్దార్థము (5) వ్రాసుదొరగారి ఆంగ్లేయపరివర్తనము—ఈ మొదలయిన గ్రంథములను పరిశోధించి వేమననుగుఱించిన యీ యుపపన్నాసములను చేసిరి. వేమనజీవితమునకును, కవిత్వమునకును సంబంధించిన వివిధ సిద్ధాంతములను జేయుటకు పూర్వము శ్రీ శర్మగారు ప్రథమోపపన్నాసమున అసలు వేమనపద్యము లేవి, అతనివికాని వేవి అను విషయమునుగుఱించి యిందుక ముచ్చటించి 'శుజితీ' ప్రతులకన్న 'పరిశోధించి'వేసిన నవనాగరకుల ముద్రములలో "వేమన స్వభావము, చుతము, కవిత్వధర్మము, భాష మొదలగువాని నేమియు గమనింపక, వ్రాతప్రతుల పాత్రములను విచారింపక అర్థభావములనువచ్చు ననర్థములను లక్ష్య పెట్టక దిద్ది ముద్రించిన పాత్రముల"ను కొన్నింటి నెత్తిమసి, వేమన పద్య సంఖ్యను గుఱించియు, "విశ్వదాభిరామ విజయ వేమ" అను మకుటమునకు జేటుజేటు వ్యాఖ్యలలోను టీకలలోను చెప్పబడిన అర్థమును గుఱించి యుండుచుక దర్శించి తుదకిట్లు పోచ్చురించున్నారు. "సరియైన విమర్శముతో జేసినముద్రణము ఒకటైనది ఈ పాత్రకు బయలుపడలేదు. వేమన్నపద్యము లిట్లున్న మేలని తెలుచినచోకాని యెట్లుండిన యుండవచ్చునని విమర్శించినవారు లేరు. అర్థము తెలియనివాడు, అర్థములేని సంప్రదాయములకు జేసినవాడు, అసర్థకరమగు అభిమానము కల వారు ఈ పద్యములను తెలుయకదిక్కుగా నీడ్చి చెబుచినారు. ఇతరుల భావములను, రచనలను మనకెంత యసహ్యముగా నున్నను వానిని దిద్దు సభికారము నునకు లేనివి తెలుచు మనకారనేకు లింకను నేర్పకవిద్య. కావుననే అందఱు కొన్ని య సావశ్యకములైన సమీక్షలున్నను, చిన్నదయినను ఇప్పటికిని వ్రాసుదొర ముద్రణమే పరిశోధనమున చెప్పబడు సిగ్గుచున్నవి. అతడు మనకు జేసిన మూలకారము నరంగంబు చూచుచున్నావని తెలుపకును, చెప్పబడనివిని ప్రావృత్తుప్రకకళాలలోని వాతప్రతుల నొకమాని చూచినవారికి తప్ప తక్కినవారి కానుమానీయుని పుష్కలైతియదు. కాని యతడు దోసిలిని చిత్రపిన్చునను జేట్టిన దెంత నుంచినపుడైనను అది విచ్చుమే, అతనియోదార్థమున కతనిని పొగడుదము. కాని మనదారిద్ర్యమునకు సిగ్గుపడవలదా? ఇందఱుండించెదరుగ తెలుగువా రుండి వేమనంటివాని విషయమెకాడ ఇంకను తెల్లదొరగారి తిరిపేయనకే యుడిబట్టవలసినందు కేడ్వలదా?

ఈ యుపోద్ఘాతప్రకరణముననే మున్నందు ఇదివరకెదరును తృప్తికరముగా సమాధాన మిచ్చియుండని ఆంగ్లములోగల కొన్ని విచిత్రములను జేర్చెనుచున్నాడు. అవి యివి: "భరతఖండమున ప్రసిద్ధములగు నన్ని భాషలలోను ప్రతీకంచి అసంఖ్యాక గ్రంథములను వ్రాసిన జైనుల మన భాషలో గ్రంథములు రచించినట్లే కానరాకపోవుట యొకటి. ఆంధ్రభాష వ్రావిడకాఖనుండి చాలవార్లగ్రంథనే వీటి జేఱుకొనెనని స్పష్టముగా నూహింప నీలన్నను పదునొకంపకాతాటికెనుక సారస్వతివాదపారమే యందులో జరిగినట్లు తెలియక వాపులు జేటొకటి. సంస్కృత వాఙ్మయములో చిక్కని నాటకరచన రెండువేలవేదంబు ముందుండి జరిగినప్పుడున్నను అవాఙ్మయమునే ఆధారముగాఁ గొని శబ్దము, అర్థము, భాషము కూడి అనువాదము చేయుచువచ్చిన యాంగ్లములో ఒక్కొక్కొకటైన మొన్నటివలెను అట్టి నాటకములను తెలుగునగుడ వ్రాయవలయునను నాకే జరిగించినట్లే తోపకపోవుట మఱియొకటి. ఈయన్నిటికంటె విచిత్రమైన విషయము సుప్రసిద్ధమతస్థాపకు తెదరును ఆంధ్రులై పుట్టి ఆంధ్రదేశమునకు తోడ్పాటులు, ఇందుకు "చుతము" త నెడిగివడి యొకొకనికి తెప్పి, యతడు రచనచెదరితో యుట కాక, యొక వ్యక్తి యొకసం

మును దలిపి

దాని వాక్యముచివరకు గుఱుతుగా వేమము, భావ, ఆచారము మొదలగువానియందు ఆ సంఘమున కంతయు మార్పును గలిగించునది యగుటచే, సమాజముగా స్వాతంత్ర్యరక్తియు, స్వాభిమానమును బలముగల యాంధ్రజాతిని గొట్టెలమందవలె నొక మతపుదొడ్డిలో దోలుట చేతత్వబ్రాహ్మిని సాధ్యము గాక పోయినా" యని కడపటిదానికి ముత్రము వీరు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నారు. ఈ దశ "ఆంధ్రులలో మతప్రచారకులందఱు బ్రహ్మసామయిగా గలరు. కాని మతకర్తలు లే" రనియు, ఆచార ప్రచారకులైనను "చాలవరకు తత్వబలముచే గాక తానుశ్రమించినరాజులకర్తవ్యముచే స్వకార్యమును సాధించిరియు" వీరు తేల్చుచున్నారు. ఈవిధమున సేనవేసికొని యున్న పెక్కుసమస్యలతో ఊహాద్వారప్రకరణము హృదయాకర్షకమై, చాళుఖుని తీవ్రాలోచనాపనిగ దిద్దుచున్నది.

ఈదశ యుపన్యాసమున వేమనకాల దేశములను గుఱించి చెప్పవలసివచ్చి చరిత్రకారుని బాధ్యత వీరపై కొంత వదన సందర్భమున అధునిక చరిత్రపరిశోధన, చరిత్రపరిశోధకులు ప్రాచీనులకు అధునికులకుల వ్యత్యాసము-వీటినిఁగఱించి క్రొత్తలును, పాతకులను "నయముతోడి వత్తును" కురియునట్లు సాగ నుగ ఆతిచాతుర్యముతో ఆయుధ పుటల హాస్యరసగ్రంథమును వినిపించియున్నారు. గ్రంథముంతటిలోను హాస్యరసమున దీనిని మించినట్లు వేటొకటి లేకలేదేమో. "వేమనజీవితమును దెలిసి కొనవలె నన్నప్పుడు వారికి కలుగు కష్టమును చెప్పుట కెన్ను అంతటి గ్రంథమును వ్రాయవలయుట అప్రమత్తమేమో. గలికాకర మైన అధునికచరిత్రపరిశోధన ఎంతటి కష్టప్రద మైనదైనను దానిలో వీరిది అంత వేసినచేయి యన్నట్లుగ వేమన జీవితకథను "చెక్కి తీర్చిన చరిత్రకారుని" ఎలె తీర్చి దిద్దిన వీరి నేర్పరితనము కొనియాడ దగినది. వేమనపద్యముల నన్నిటిని జదివి, వాటి నాతడు ఏవో కొన్ని ప్రత్యేకసందర్భములలో అనుభవముమీదగాని వ్రాసియుండెడిని నిశ్చయించి జీవితానుభవపు మార్పున మార్చదగిన యాయా పద్యములకు సార్థకతను కల్పించుచు తదాధారమున వీరు వేమనజీవితమును మొఱివేటి" చిత్రించి యున్నారు. "వేమన సంసారసిద్ధిగతు" లను మూడవ యుపన్యాసములోని విషయమే. వేమనదేశ నిర్ణయమువిషయమున గల చాదోపచాదములు, భేదాభిప్రాయములు పాతకు లెఱుగ నేయెఱుగుదురు. అతడు సంచరించిన దేశమునుగూర్చియు, సమాధిసంధి సలమును గూర్చియుగూడ చాలకట్టుకథలను భేదాభిప్రాయములను గలవు. వీటి నన్నిటిని విమర్శించు తుదకు అతడు "దత్తమండలం" వాదని యూహించుచున్నారు. అట్లుహించుటకు వారికి అతడట్లుచాడుగా గానవచ్చుటయేతప్ప వేరొకరేమియులేదు. గండికోట నితడు పేర్కొనుట, నందిదుర్గము నిటను చూచుట, కడపజిల్లా, జమ్మలసగుగు తాలూకా ముడి యనున వ్రాసుములో వేమనశిష్యులవీత ముందుట ఇట్టిమతము గండికోటలో నొకటియుండుట ఇది యన్నియుగూడ వేమన దత్తమండలములోనినా డకులకు వారికి సాధనములు. అదిగాక దత్తమండలములలో వేమనకున్నంత ప్రచారము తక్కినచోట్ల నున్నట్లుకానరాదు. అప్పటికిని ఇప్పటికిని వేమన్నయను పేరుగల వారిదేశముం దెందఱోకొని, అది వ్రాయుచున్నారు." వేమన తనపద్యములలో వాడిన యంతు, తారాడు, సంబరము, సాడ్లు, కళవోము, మాము, వాడీ, తాళిక, బిత్తిరి మొదలైన కన్నడ నేనుకు సమాపమున తెలుగు దేశముందే వాడుకలో గలట్టియు, అను, వక్కడై, గోగ, ఒక్కపొద్దు వీరు, కుట్టు, పొడు మొదలగు "నల్ల" కీవలివారికి తప్ప ఆవలివారి కరకునునా" యని వారు పదదేహించునట్టియు పదములు కూడ వాడు తమ నిర్ణయమునకు తోడ్పడగల వనుచున్నారు. వేమన బసివిరాండ్రును పంపామఱు పేర్కొనటయు రాయలసీమలో తప్ప ఇతరాంధ్రదేశములో వారిపేరు వినరాకపోవుటయు వేమన రాయలసీమవాడని చెప్పటకు మఱియొక కారణము. "ఇక నేమితరస్థలములందుగాని వేమన నినిసించినట్లు ఇంతకంటే ప్రబలమైన సాధనము లుండలేని" యని వారికి "తెలిసిన వెంటనే, అవశ్యముగా మియ్యారికి విచ్చేయుమని వేమన్నను పల్లకీలో మోసి యక్కడికి సాగనంపుటకు నేను మొదటి బోయిగా నిలుతును" అని వీరు రుచున్నారు. కావున వీరితో ఈవిషయమున తగాదా పెట్టుకొనుట మంచిదికాదు. వీరి యభిప్రాయప్రకారము వేమన్న గూడ కేతాద్రియాదియందుండెను. ఈసందర్భమున వీరిట్లు వ్రాయుచున్నారు. "తాటాకుల పుస్తకముల వయస్సు నిర్ణయించుట కష్టము. గజపతుల కథ, మత్తమంత్రిమరణము మొదలగునవి వినియెనను వ్రాయవచ్చును. కాని గరికంపాలో జనించిన కటార్ల పల్లె పుల్లారెడ్డి తాను వేమన యపరావతార మని చెప్పుకొనుటకును, ప్రజలు, అందును వ్రాతపదువులు రానివారు దానిని నమ్ముటకును వేమన మఱుగుపడి చాల సంవత్సరములైయుండిన సాధ్యముకాదు. కావున ఆ వేమన్నసమాధికాలమును, ఈ వేమన్న జననకాలమును ఎంత సమాపమందున్న నంతమేలు. కాని వంగూరు గుబ్బారావుగారు వేమన నెంత వైకీడ్చికో, నేనంత క్రింది కీడ్చుచున్నా నేమో యనుభవము నాకు లేక వా లేదు. వినను మన చరిత్రములెల్ల చాలవరకు ఊహాప్రపంచ

మునకు జేరినవే కాన, ఇన్ని యూహలజతలో నాదియు నొక యూహ యుండిన నం దేమి బరువుకాదుమనచున్నాను.

మూడవ యుపన్యాసమున వేమన సంసారసిద్ధిగతులు, అతని కొన్నిపద్యములనుబట్టి ఇదివఱలో నుడిగింట్లు వాటికి సార్థకతగల్పించుచుచెక్కినచక్కదనముతో చిత్రించుచున్నారు. వేమనసంగీతాభిరుచి, గణికాలోలత్వము గృహస్థధర్మముభార్యకు దండించుటభార్యయందితనికిగలిగినసంతానముకూడ ముఖ్యకరముగ బరిణమింపకపోవుట, ఇతని అన్నదానపరత, ఆతిథిపూజ, దాకి ద్రవ్యము, రసవాద విద్యాభ్యాస ప్రయత్నము, యోగులతోడి సాంగత్యము, లంబికాశివయోగి శుశ్రూష - ఈ మొదలైనవి వేమనజీవితప్రధానవిషయములలో గొన్ని. వేమన వేద్యాలోలత్వమును గురించి వ్రాయు సందర్భమున మన కనువులను గుఱించి యిట్లుచున్నారు. "శ్రీనాథుని వధమును పంప కాన్యములతో పరిగఱించినవారే. అతడు శ్రీనాథుడనియు నెఱుంగుదురు. అప్పుడు వ్యాకుల లోనే జెప్పరాల్సియు, అది జేయుమాట. మరి గొప్పవారందఱును అన్ని నిధములను గొప్పవారేయని భావించుట, వారియొడ దోషము ఆపంధివమని యనుకొనుట మన యవివేకమునే వెల్లడించుననియే శామతము. దోషములుండిన నష్టమేమి? అందులన కష్టము లనుభవించిన వారు. వారు. మనము వారి గుణములచేత, సుహృత్వముచేత మేలు పొందవలసినవారము. వేమన పరసారి సహాధరడై శుక మహర్షి యపరావతారమైయుండి, ఒక పద్యమును వ్రాయుక, ఏమూలలోనో ముక్కుపట్టుకొని మురిగి యుండిన మనము సంతోషించుచుంటిమా? మన్నించుచుంటిమా? నన్నడిగిన, వేమనవలె పద్యములు వ్రాయగలవాడెందైన నేడు లభించునని అతనికి గావలసియున్న మనసుందనును చందా లేతి వేయిమండి వేళ్లకు సంపాదించవచ్చును."

నాలుగవ యుపన్యాసమున వేమనకాలముందలి మత ధర్మముల సిద్ధినిగురించియు, అయదవయుపన్యాసమున వేమన యోగసిద్ధి మతప్రచారము గుఱించియు వివరింపబడినవి. మతధర్మములను గురించి వీరు వ్రాసినయుదంతము చాల హృదయాకర్షకముగనున్నది. ధృత్యైక్యతములు సగుణవిర్గుణ వాదములు మొదలగు సమాజముగ క్షిప్తములుగ నుండు విషయములను వీరు ఆరటిపండొలిచి పెట్టినట్లు తేటతెల్లముగ వివరించియున్నారు. వేమనకాలమునాటికి మతములు తద్విషయములైన విద్యాసంస్థలు ఎట్లు నీరసిల్లి సంఘాసర్థకరములగు బరిణమించినచో చక్కగ తెలిసియున్నారు. అతన యుపన్యాసము వేమనవంటివారినిగుఱించి తెలుపుచున్నది. కర్ణాటకలో సర్వజ్ఞ మూర్తియు, అరవవారిలో తిరువళ్ళవరరు అట్టి వారిలో ముఖ్యులు. శర్మగారికి చక్కని కర్ణాటభాషాపరిచయ ముండుటచే గానవచ్చును. సర్వజ్ఞ మూర్తినిగుఱించి ఎక్కువగను, చక్కగను వ్రాసియున్నారు. వేమన్న కితడు "ఆత్మపుష్పతిలంబ"నుట. సర్వజ్ఞుని త్రిపదులు (వేమన ఆటవెలసినచోటిపద్యములు) సందర్భానుసారముగ నుదాహృతము లైనవి. వేమనవంటి వాడుగా వ్రాకు లైనవారు తెలుగువారిలో (1) పోతులూరి వీరబ్రహ్మము (2) ఆనంద వరదాజుయోగి (3) ముత్యాల వారసింహయోగులు. వీరుకాక తెలుగువారిలో ఏగంటివారిని గుఱించియు, కర్ణాటమున కన్నడవచనకారులనుగుఱించియు కొంత తెలిపియున్నారు.

వేమనకవిత్యము, హాస్యము నీకులు మొదలగువానిని గుఱించి ఏడవ యుపన్యాసము వివరించుచున్నది. వేమనభాషా కవిత్వములనుగుఱించి వీరియభిప్రాయము లిది:—

"అనేక పద్యములందు ఆటవెలసినడకును సేవపువడక కును భేదమే యితడు గమనించినట్లు తోచెను. భాషావిషయముందును కుద్ధమైన శబ్దప్రయోగమునకుగాని, సంధులను చక్కగ కలుపుటకుగాని యితడు ప్రత్యేకముగ పరిశ్రమించినట్లే తోచెను. అచ్చులకును వకార యకారములకును గల భేదమును పలుమా తీతడు గమనింపలేదు. 'నమశ్చ యనవచ్చు' నారాణానవచ్చు' ఇత్యాది నిరర్థకప్రయోగములు పెక్కులు గలవు. ఇక అసభ్యములగు పదములు, అర్థములు తెక్కలేనివి".

"వేమన కవిత్యముందలి ఊహారణగుణములలో ముఖ్యమైనది భావముల తీవ్రత. అవి యంతతీవ్రముగా నుండుటకు కారణము ఆ భావము లభివేకాని యితరులకి కాకపోవుట".

"తెలుగు ఛందస్సులలో నెల్ల చిన్నది యగుట ఆటవెలది నితడు పరిగ్రహించె ననవచ్చును. కందములు, తేటగీతి మొదలగు పద్యములకూడ నితడు వాడివాడు గాని దానిలో చాలనఱుకు ఈమధ్య, ఈచెక్కిన చక్కదనము, ఈవిగుపు, ఈలగుపు లేదు. దీనిలో ఇతడు యతికిచ్చిన మిశ్రాద, అందము అద్భుతమైనవి".

"ఇతని కవిత్యమునకు కొంత మఱుగు పెట్టి దానిని దుర్వారబలము గలదానినిగా జేసినది హాస్యము."

"వేమన్నయు గొప్ప బోధకుడును, సంస్కృతయు గావు న అతనియందును హాస్యసము కలపిత్వమైయున్నది, అందు దు సమాజముగా అసభ్యరచనలుచేసినను తెగిన గాలిపటమువంటి స్వతంత్ర బుద్ధిగలవాడు కావున ఒకొక్కమాటు తనపని తాను మఱచి స్వచ్ఛమైన హాస్యముతో తృప్తి కలిగించుకొనును."

ఇట్టి వింకను అనేకములు గలవు. వేమన గొప్పపంపుసంస్కృత సమయోగ, సురాచారములను ఇతనివలె నిర్భయముగ వెల్లడించిన కవి తెలుగువారిలో అరుదు. ఇతని కొన్ని యభిప్రాయములు నేటికాలమునగూడ సరిపోవుచున్నవి.

ఒడలు బడలజేసి యోగుల ముకువాగు
మనకుకల్పవంబు హస్తలేరు
పుట్టయిన గొట్ట భుజంబు చచ్చువా?
చువులందు పాడి మొదవులందును శ్రీల
పెదవులందు రాజ్యపదవులందు
ఆకలడిగినట్టి యత్నములు నుట్టులు.
రాతిబొమ్మ కేట రంగై ననలువలు
గుల్మగోవురములు కుంభములుక.
మాడు గుడ్డ దాన గోరువా దేవుడు
సత్కార్యచరణమునుసరించి వేమన యభిప్రాయములు
చాల చిత్రముగను, తీవ్రముగను నున్నవి. "సన్మార్గమున పరార్థముగ వెచ్చింపని ధనవంతుని ధనమును" సత్కార్యమునకై వెలచేసినను పాపములేదని వేమన వమ్మె ననుటకు ఈక్రింది పద్యము లుదాహృతములు.

తనదసామ్ము చూడ దాన మియ్యగవచ్చు
నవని దొడ్డ గా దదెవరకైన
నదరు తెదరు లేక ఆస్యలసామ్ముల
దాన మిచ్చువాడు దాత వేమ!
ద్రోహబుద్ధివైన దొంగతీమనైన
సలలైన సాహసమునైన
సంపదధికువలన సాధించి ధనమును
బడుగునకు నొసంగ బాగు వేమ!
దోసకార్యయైన దూసరికాడైన
పగతుడైన వేదవాహ్యుడైన
నట్టిలేని పేదవాని కీడకు నీని
ధనికునకు నొసంగదగదు వేమ!

అనంతకృష్ణశర్మగారి "వేమన" కడుహృదయంగమమై, చురువ జరువ నింపులునింపుచున్నది. వీరశైలి చాలసత్వము కలది. మనముమీద ముద్రపడునట్లు చెప్పగలకీ దానికి కలదు; రససంతోషమై యది పండుజీవముతో తొణకులాడుచుండును. నయముతోడిహాస్యమును, ధర్మక్రియు వీరిసామ్ము. రచనలో ఈ లక్షణమే ప్రస్ఫుటముగ ప్రధానముగ స్పృశ మగును.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారిట్టి గ్రంథమును బ్రచురించి నందుకు ఆభినందింపదగి యున్నారు. కాని యీపుస్తకము "వైండింగు" మాత్రము విషయ గౌరవమునకు గాని, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ గౌరవమునకుగాని తగినట్లు లుండలేదని చెప్పవలసినదైనందుకు విచారించెదము.

మ. సో. శర్మ.

నేమనల్ యిండియన్ లైపు యిన్సూరెన్సుకంపెని, లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
అభివృద్ధిచెందునట్టి కంపెనీ.
మేనేజిమెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును. బలమైనడైరెక్టర్లు.
యీ క్రింద వుపసారింపిన స్థలములలో పలుకుబడిగ
పెద్దమునుఘ్యులు ఏజెంట్లుగా కావలెను.—

చిత్రపూర్	గతిమర్ల
బరంపురం	విజయనగరం
ఇచ్చాపురం	పార్వతీపురం
ఫలాసా	విశాఖపట్నం
నాపదా,	ఆనకాపల్లి
పల్లకవిడి	యలమంచిలి
చీపురుపల్లి	తుని

టరన్సుకు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికోవడు.

టి. వి. రాఘవయ్యగారు,

హైదరాబాద్ : కలకత్తా బిక్ ఏజెంట్లు,
ఇ. ఇ. వార్తరక సర్కారు, బెజవాడ.

సప్తా జయకరు రాయబారములు

గాంధీమహాత్మునిలేఖను 17 వ తేదీని రాజప్రతినిధికి పంపుట

తాము స్వయముగా మాటలాడువరకును వేచి యుండవలెనని సప్తా జయకరుగార్లు రాజప్రతినిధిని కోరుట

సప్తా జయకరుగార్లు రాజప్రతినిధికి మరయొక లేఖను వ్రాసి యీ లేఖను కాంగ్రెసు నాయకులు యిచ్చినలేఖను గూడ రాజప్రతినిధికి పంపిరి.

మేము స్వయముగా మాటలాడున సందర్భించి యెరవాడ చెరసాలలో జరిగిన సంభాషణల వివరములను సాకల్యముగా తెలుపువరకు కాంగ్రెసు నాయకుల లేఖపైని మీ రెట్టి చర్యను జరుపవలదని విన్నవించుచున్నాము అని సప్తా జయకరుగార్లు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన లేఖనీ నది. ఇంకను చర్య జరుపుటకు తగినంత ఆధారము కలదని దీని వలన నూచిత మగుచున్నదని బొంబాయి ప్రముఖులు దీని పైని వ్యాఖ్యానము చేయుచున్నారు.

రాయబారములు విఫలమైన వను వదంతి కేవలము అసత్యము

బొంబాయి, ఆగస్టు 15:—ఎరవాడ చెరసాలలో జరుగుచున్న సందీరాయబారములు విఫలమైన వను వదంతి నేడుదయమున బొంబాయి నగరమున బయలుదేరినదికాని యీ వదంతి కేవలము అసత్యము అని మేము యాధికావేశముగా చెప్పుకొనుచు, అని డియలీ మెయిలు ప్రకటించెను. ఇటుల ప్రకటించుటకు తనకు చాలబడు ఆధారము కలదనిగూడ మెయిలు ప్రకటించెను.

సప్తా జయకరుగార్లు బికనీరుమహారాజుగారి

విందుకు వెళ్ళుట

బికనీరుమహారాజుగారు నేటి రాత్రికి బొంబాయి వచ్చిరి. సప్తా జయకరుగార్లు గూడ నేటిరాత్రికి బొంబాయివచ్చిరి. రాగానే సప్తాజయకరుగార్లు మహారాజుగారి విందుకు వెళ్లిరి. సందీరాయబారములనుగూర్చి మహారాజుగారు చాల శ్రద్ధవహించుచున్నారు. మహారాజుగారు లేవట్టిరోజున నాన్మండ్రాస్తీసురులో యింగ్లాండుదేశమునకు వెళ్ళెను. తీసు ఆఫ్ నేషన్స్ సభలోను యింపీయులు కాన్ఫరెన్స్లోను రాండు టేబిలుసభలోనుగూడ మహారాజుగారు పాల్గొనెదరు.

(ఇం. డి. మె.)

సప్తాగారు మహారాజుగారిలో చాలనేపు

సంభాషించుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 16:—నేడుదయమున సప్తాగారు మహారాజుగారి భవనమునకు వెళ్ళి చాలనేపు సంభాషించిరి. “త్వరలోనే దేశమున కాంతి నెలకొనగలదను గట్టి నమ్మకము నాకు కలదు. భారతీయులు రాజభక్తిని యుచితజ్ఞతను కలవారని నే నెరుగుదును అని మహారాజుగారు తెలిపిరి. నేడు బికనీరుమహారాజుగారును బర్మాగవర్నరు సర్ ఛార్లెసు యిన్నిసుగారును, జి. ఎన్. వాజ్డేయి ఐ. సి. ఎస్. గారును, సర్ దేవప్రసాదసర్వాధికారిగారును నాన్మండ్రాస్తీసురులో బయలుదేరి వెళ్లిరి. ఇన్నిసుగారు డిసెంబరునెల 10 వ తేదీకి మరలి వచ్చెదరు. వాజ్డేయిగారు రాండుటేబిలుసభలో యిండియా ప్రభుత్వము వారి ప్రతినిధిగా నుండురు. తీసు ఆఫ్ నేషన్స్లోను యింపీయులు కాన్ఫరెన్స్లోనుగూడ పనిచేసెదరు.

రాయబారములనుగూర్చి కేల్కరుగారి

అభిప్రాయము

“సప్తా జయకరుగార్లు రాయబారములు ఫలప్రదములుగా నుండనిచో మోతీలాలు జనమోలీలుగార్లును ఎరవాడ చెరసాలకు గొనివచ్చుటకు వారనుమతిని బడయగలిగి యుండరు. వల్లభాయి పటేలుగారుగూడ ఆలోచనలో పాల్గొనినను వారై మరల విశేషమై యున్నది. సాధారణముగా ప్రజలు “కాంగ్రెసు వారు చేసిన సంతతియును సరియైనదే, దొరతనమువారు చేసిన వదంతియును అక్రమమే” అని నిర్ణయించుట సహజముగాన నది అనుకుల ఫలితము కలుగుటకు మిక్కిలి సరియైన సమయముగూడ నగును. సప్తా జయకరుగార్లు గూడ మంచి నమ్మకము కలిగి యున్నారయే తెలియుచున్నది. కావున సమాధానము కలుగుననియే నేను నిజముగా నాశించుచుంటిని “అర్ ఎన్. సి. కేల్కరుగారు తెలిపిరి. (ప్ర. వి.)

కారాగృహమునం దున్నవారితో రాయబారములు సముచితమే

దక్షిణాఫ్రికాలోగూడ గాంధీగారు చెరసాలలో నున్నపుడే స్మట్సుగారు రాయబారములను జరిపిరి

గాంధీగారు చెరసాలలో నుండగా బంధితులుగానున్న యితర కాంగ్రెసు నాయకులు ఆ చెరసాలలోనే గాంధీగారి తో కలిసి ఆలోచించుటకు అనుమతి నిచ్చుచే మనదొరతనము వారు లొంగిబొయి రని లోకులు భావింపరా? అని లండను పార్లమెంటు (కామన్స్) సభలో నొక కన్వెన్షన్ పద్ధతి ప్రశ్నించెను. 20 యేండ్లక్రితము దక్షిణాఫ్రికాలో జనరలు స్మట్సుగారి అధికారమునందుగూడ నిటులే జరిగె ననియు సభ్యులకు తెలిసినచో సతనికి మరింత యాశ్చర్యము గూడ కలుగవచ్చును. అప్పుడు గాంధీగారు దక్షిణాఫ్రికాలో చెరసాలలో నుండగానే స్మట్సుగారు గాంధీగారిలో రాయబారములను జరిపిరి. అప్పుడు జనరలు స్మట్సుగారు కలలోని యిటుల నెక్సలర్గా నుండిరి. అప్పుడు స్మట్సుగారే స్వయముగా గాంధీగారిలో రాయబారములను జరిపిరి. ఆ రాయబారము లలో నేనుగూడ పాల్గొనియుంటిని” అని ఒకరు మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికకు వ్రాసిరి.

గాంధీమహాత్ముని విడుదల

15 రోజులలో జరుగవచ్చును

కెయిజరీహిందుపత్రిక సూచన

బొంబాయి, ఆగస్టు 17:—ఇండియా ప్రభుత్వమునకును బ్రిటన్ ప్రభుత్వమునకును జరుగుచున్న తంతివార్తల ఫలితముగా 15 రోజులలోనే గాంధీమహాత్ముని విడుదల జరుగవచ్చునని యూపిఎఫ్ బడుచున్నది” అని బొంబాయిలో కెయిజరీ హిందు అను పార్టీవారపత్రిక ప్రకటించెను. కాని రాజకీయ పక్షములవారివార్తలు స్థిరపడలేదు. ఇది ఆసంభవ మనియే చాలమంది ప్రజలుగూడ భావింతున్నారు. కాని దొరతనమువారికి మహాత్ముని విడుదలచేయవలెనను నుద్దేశమే నిజముగా కలిగినచో వారిపుడు ముఖ్యముగానే విడుదలచేయగలరు. అహమోద్యమును చాల తగ్గిపోయినదిగాన మహాత్ముని విడుదల చేసెదమని దొరతనమువారు తెలుపవచ్చును. (క్రీ. ప్రె.)

ఎరవాడ చెరసాలలో నాయకుల సంభాషణలు

బొంబాయి శ్రీమెను జర్నలు స్పెషలు కమిషనరు ఊహించి తెలిపిన విషయములు

బొంబాయి, ఆగస్టు 15:—ఎరవాడలో జరిగిన సంభాషణలనుగూర్చి నిజమైన వృత్తాంత ముటనుండి వెలువడలేదు. కాని సంగతి సందర్భాలనుబట్టి వాటిలోని ముఖ్యవిషయము తిట్టిని ఊహించుటకు మాత్రమే సాధ్యము లేకపోలేదు ఈ ఊహలను స్థిరపరుచుటకు ఖండించుటకుగూడ రాయబారులు సమ్మతించ లేకుగాన నీయూహ లెంతవరకు నిజమగునో నిర్ధారణకా తెలుప వీరలేదు. కాని యేదో కొంత ఆధారము లభించినచో గాని యిట్టి ముఖ్యవిషయములనుగూర్చి మాననానైన పత్రికలలో ప్రకటించుటకు యే పత్రికాధిపతీయును గూడ సమ్మతించడు.

కాంగ్రెసునాయకుల ఆలోచనలు

మోతీలాలు నెహ్రూ, జవహర్లాలు నెహ్రూగార్లును నయనీ చెరసాలనుండి ఎరవాడ చెరసాలకు మార్చినపుడే వల్లభాయిపటేలు, జయరామదాసుగార్లును గూడ బొంబాయి చెరసాలనుండి ఎరవాడ చెరసాలకు మార్చిగాన వీ రందరూను అచట కలిసి సంభాషించుట కవకాశము కలదు. వీ రందరూను చాలసారులు యిటుల గంటలకొలదిగా కలిసి ఆలోచించి రని గూడ తెలిసినది.

రాయబారాలనుగూడవలయుం దేమైన అధికృతకలదా?

1. ముందు సమాధానము విడుదలకుగాను ప్రస్తుతము సత్యాగ్రహమును విరమించి సంధిని ప్రకటించుటకు తగినంత విలువ రాయబారాలను సప్తా జయకరుగార్లు చేసిన నూపలలో నున్నది.

అనునదియే ప్రధానముగా సమస్యగానండును. సప్తాజయభాయి జయరాంబాసుగార్లు టిలల్ చెరసాలకు వెళ్ళియుండుటనే ప్రస్తుతాధిపతి వీరకీర్త్యకిని కానుకగా తెలిసియుండునగాన తెక్కిన నాయకులు వీరి అభిప్రాయమును కోరిరి.

“దేశమునందు సత్యాగ్రహమునుగూర్చి ప్రజలదీక్ష ఎంత మాత్రమును తగ్గలేదు. ప్రజలు గట్టి పట్టు దలతో నేయున్నారు. అహింసాప్రతిమున కేమియును ధింకము కలుగలేదు. నాయకులు లేకపోయిననుగూడ సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు ప్రజ లీపుడు సమర్థులగుచున్నారు. కావున సత్యాగ్రహము నిపుడు విరమింపవలసదులేదు. ప్రజలకు విశ్రాంతి నియ్యజనిలేదు” అని వల్లభాయి జయరాంబాసుగార్లు తిక్కిన నాయకుల కెరిగించిరి.

2. ప్రభుత్వమువారి హృదయము మారినదా?

సత్యాగ్రహమును విరమించి సంధిని ప్రకటించుటకు తగిన మాక్కు ప్రభుత్వమువారి హృదయములలో కలిగినదా? అనునది రెండవప్రశ్న.

రాయబారులు తెలిపిన విషయముల సారాంశము

1. సర్ జాను నెనుగురిని రాండు టేబిలు సభకు బ్రిటన్ ప్రతినిధిగా నియమింపవలెనని కన్వెన్షన్ పద్ధతి ప్రకటించుటకు కోరినపుడు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు నిష్కర్షగా నిరాకరించుటవలనవారి నిష్కాహిత్యము విదితమైనది.

2. నేన, స్వదేశసంస్థానములు, విదేశముల వ్యవహారముల యీ మూడు విషయములను మాత్రము ప్రస్తుతము భారతీయులకు పశ్చాత్తాప వీలులేదుగాన వీటినిగూర్చి ప్రత్యేకత టేబిలులను చేయునట్టి పద్ధతిని పూర్వస్వరాజ్యమును భారతీయులకు వశపరుచువలెనని యిండియా దొరతనమువారుగూడ నుపసంహరించెదరని నమ్ముటకు ప్రజల కారణములు కలవు.

రాజప్రతినిధియగు ఇర్విను ఫభువు

కన్వెన్షన్ పద్ధతి ప్రకటించుటకు దగుటచే అతడుగూడ సమ్మతించుటవలన బ్రిటన్ ప్రభుత్వాధికారము కార్మికపక్షముమండితోలగి మరియొక పక్షమునకు లభించినను గూడ రాండు టేబిలు సభలో నిర్ణయింపబడిన విధానమును మార్చుటకు పార్లమెంటు వారుగూడ నామోదించెదరని నమ్ముటకుగూడ తగిన కారణములు కలవు. కావున కాంగ్రెసువారు రాండు టేబిలుసభకు ప్రతినిధులను పంపగోరెదరు. అందుకు వారి కిష్టములేనిచో ఆసభకు జరుపుటకు తగిన కాంతిని దేశమున నెలకొల్పుటగాను సత్యాగ్రహమును విరమించుటకైన కాంగ్రెసువారు సమ్మతించగోరెదరు. కాంగ్రెసువారు సత్యాగ్రహమును విరమించినచో రాజప్రతినిధి ఆర్డెన్సుల నన్నిటిని రద్దుపరచును. దొర్లవ్యమునకు శిక్షింపబడినవారిని తప్ప తిక్కిన రాజకీయవైదిల నందరినిగూడ విడుదలచేయును” అని సప్తా జయకరుగార్లు కాంగ్రెసునాయకులకు తెలిపిరి.

కాంగ్రెసువారి మరతు

“1929 డిసెంబరు 28 వ తేదీని కొరబడినరీతిని అధినివేశన స్వాతంత్ర్యవిధానమును నిర్ణయింపబడుట నిశ్చయమని రాజప్రతినిధియును బ్రిటన్ దొరతనమువారును గూడ స్పష్టముగా వాగ్దాన మొనరించినచో గాని సత్యాగ్రహమును నిలుప వీలులేదని” కాంగ్రెసునాయకులు రాయబారుల కెరిగించిరి.

గాంధీమహాత్మునికి సంశయము తొలగకుండుట

“దొరతనమువారి హృదయము మారినదనుటకు తగిన నిదర్శనము నాకేదియును కనబడలేదు. నేను భగవంతు నెంత ప్రార్థించిననుగూడ భగవంతుడు నా కట్టి నమ్మకము నింకను కలుగజేయలేదు. దొరతనమువారి హృదయము మారినదనుటకు నిదర్శనముగా ఉపపన్నును రద్దుచేయుచు రాజప్రతినిధియొక ప్రకటన నేల చేయగూడదా? అని గాంధీమహాత్ము డడిగను.

14 వ తేదీని జరిగిన ఆలోచనలు

“కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు రాండు టేబిలు సభకువెళ్లి వాదించి కొన్ని మిషనరీయాలతోనుండి అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును గడించుటకు వారి కనకాశేమిచ్చుటకొకటి దొరతనము వారు ఆర్డెన్సులను రద్దుపరచుటకును రాజకీయ వైదిలను విడుదల చేయుటకును పూచీపడనట్టివైదిలని సత్యాగ్రహమును విరమింపవలెనా? అను విషయమునుగూర్చి 14 వ తేదీ బుధవారమునాడు కాంగ్రెసు నాయకులు చర్చించిరి.

సప్తా జయకరుగార్లు ప్రయత్నించు విఫలమగుట

“మహాత్మునిగానను మోతీలాలు ప్రభువులను కోరిన మరతులను రాజప్రతినిధియును బ్రిటన్ దొరతనమువారును నెరవేర్చుటకు వారికి చాలప్రతిబంధకములు కలవని సప్తా జయకరుగార్లు గ్రహింపగలిగి రని తెలియచున్నదిగాన యీ రాయబారముల సంకల్పము విఫలమైనదనియే యూహించవలసియున్నది.”

14 వ తేదీని ఆలోచనను జరిగినపుడు వల్లభాయి జయరామదాసుగార్లు మౌనము లేదు. శ్రీమతి చకోబేబేగారు నాయకులతో యిష్టానోష్టిని మూటకొనినను మాత్రమే జయలు నూపరింపెండెంబు సహజముతో ఆమెను తీసికొని వెళ్ళెనగాని ఆమెగూడ ఆలోచనలో పాల్గొనలేదనియే తెలియుచున్నది. (క్రీ. ప్రె.)

కాంగ్రెసునాయకులు క్రొత్తపరతులను కోరుట

టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక ప్రకటన

“ఇదివరకు గాంధీమహాత్ముడు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారును జాల్మిస్కోబుగారి కరిగించిన వరతులకు కేవలము భిన్నములగు వరతులనే యిప్పుడు యొరవాడ చెరసాల లోని కాంగ్రెసు నాయకులు కోరినది తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు నాయకులు వ్రాసిన లేఖ రాజప్రతినిధికి పంపబడినది” అని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక ప్రకటించెను.

(శ్రీ పత్రిక)

గాంధీమహాత్ముడు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన లేఖ

10 రోజులవరకును ఎట్టిచర్యయును జరుపబడదు. ఈలోగా బ్రిటను ఇండియా దొరతనములవారు యీ లేఖనుగూర్చి ఆలోచించుచుందురు

బొంబాయి, ఆగష్టు 16:— కనీసము మరి 10 రోజుల వరకును సంధిరాయబారములనుగూర్చి యెట్టిచర్యయును జరుపబడదు. సర్ లేజబహదరు సప్త్రాగారు లేఖ మరల నైబాము ప్రాదరాబాదుకు బయలుదేరెదరు.

గాంధీమహాత్ముడు మున్నగువారు వ్రాసిన లేఖ నేడు రాజప్రతినిధికి పంపబడును. 18-వ తేదీ సోమవారమునాడు ఆలేఖ రాజప్రతినిధికి చేరును.

రాయబారిములు విఫలమైనవని తెలపగూడదు

19-వ తేదీ మంగళవారమునాడు జయకరుగారు బొంబాయినుండి సిమ్లాకు బయలుదేరెదరు. 21-వ తేదీ గురువారమునాడు సప్త్రాగారు ప్రాదరాబాదు నుండి సిమ్లాకు బయలుదేరి సిమ్లాలో జయకరుగారిని కలుసుకొందురు. పిమ్మట కీర్తిద్రును స్వయముగా సకలవిషయములను రాజప్రతినిధికి విన్నవించెదరు గాన పర్యవసానము లేలుట మరెక్కువగా రోజులలో గలము కాక తప్పదుగాని అందువలన రాయబారములు విఫలమైనవని యెవరు భావించగూడదు.

కాంగ్రెసు నాయకులు సప్త్రా జయకరుగార్లకు అధికార మిచ్చుట

కాంగ్రెసువారి అభిప్రాయములను రాజప్రతినిధికి తెలుపుటకు సర్ లేజబహదరు సప్త్రా ఎం. ఆర్. జయకరు గార్ల కధికారమిచ్చుచున్నాము. అని ఆ లేఖలో కాంగ్రెసు నాయకులు వ్రాసినందున సత్కృత్యము ప్రారంభమైన పిమ్మట మరల శీఘ్రముగా కాంగ్రెసువారు రాజప్రతినిధి పదవిని గౌరవించినట్లు తెలుచున్నది.

ఈ లేఖలను ప్రకటించుటకు గాంధీ మహాత్ముడు సుమతి నొనగుట

కొంతకాలమైన పిమ్మట యీ లేఖలనున్నటిని వివరణముతో ప్రకటించుటకు గూడ గాంధీమహాత్ముడు సప్త్రా జయకరు గార్లకు అనుమతి నొసగెనుగాని యిదివరకు గాంధీగారు మోతీలాలుగారును తెలిపిన వరతులకును యిప్పుడు కోరిన వరతులకును కొంత భేద ముండుటవలన యీ లేఖలను ప్రకటించుట కనుమతి నియ్యరాదనియే కాంగ్రెసువారిలో కొందరు నెలచుచున్నారు. (ఇం. డి. మెయిలు)

రాయబారములు విఫలమైనచో సప్త్రా జయకరుగార్లు మరల సిమ్లా కేల వెళ్లెదరు?

కావున నెవ్వరును నిరాశచెంద నవసరములేదు

బొంబాయి, ఆగష్టు 17:—గాంధీమహాత్ముడు మున్నగువారు వ్రాసిన లేఖలోని వరతులను రాజప్రతినిధి ఆమోదించుట కంతమాత్రమునుగూడ నవకాశము లేనట్లుగానే నిజమైనచో మరల సప్త్రా జయకరుగారు సిమ్లాకు వెళ్లవలసిన అన సరమే మున్నది? “మేమువచ్చి స్వయముగా సకల విషయములను విన్నవించువరకును మిరెట్టి చర్యను జరుపవలదని కీర్తిద్రును యిర్పిన ప్రభువును యేల వ్రాసియుండును. గాన రాయబారములు విఫలమైనవని యెవరునుగూడ తెలపోయ నవసరములేదు. కాని యీ నిర్ణయవరకు నేను తెలిచిన రీతిని యీనెల మూడవ వారములోనే పరిష్కారముగల్గుట లేదు. మరి రెండు మూడు వారములవరకు గూడ ఫలితము లేదనియే యూహించవలసి యున్నది. ఇందువలన కాంగ్రెసు వర్తమానము ప్రభుత్వ వర్తమానము గల అతివాదులు మరి కొన్ని నిరోధముల నీతోపున కలిగించుట కవకాశ మేర్పడగలదు గాన నీది కోస నియమే యగును” అని న్యూస్ పేపరు వ్రాసెను.

మానా కంటోను మెంటులో నేనాని ఆజ్ఞలు

వర్తకు లందరును తమదుకాణములను
మూసివేయవలయుట

పూనా, ఆగష్టు 15:—పూనాకంటోను మెంటు ఆవరణలో కొందరు బట్టలవర్తకులు నెలకొనవలసినవరకు తమ దుకాణములను మూసివేయటకు నిశ్చయించిరి. దుకాణములు తెరువవలెనని కమాండోను ఆఫీసరు తెలుసుగాక యెన్నిసార్లు చెప్పినను వారు వివరము. అందువలన 48 గంటలలో కంటోను మెంటునుండి వెడలిపోవలెనని యిద్దరు వర్తకులకు తెలుసుగాక నోటీసునిచ్చిరి. అందువలన కంటోను మెంటులోనున్న దుకాణాదారులందరును గూడ దుకాణములను మూసివేయటకు నిశ్చయించిరి. కట్టుదుకాణములవారు, ధాన్యముల దుకాణముల వారందరునుగూడ దుకాణములను మూయుటకు నిద్రముగా నున్నారని. (ఇం. డి. మెయిలు)

విదేశపు నేతని కృత్రిమపు నేతని బహిష్కరించుట

నయ్యుక్త రాష్ట్రముగలో అమరోహవర్త
కులు ప్రమాణము చేయుట

అలహాబాదు, ఆగష్టు 15:—కృత్రిమపు నేతని (వెజిటబుల్) విదేశపు నేతని తెప్పియింప వైని తెప్పించుచుని అను అమరోహవర్తకులు ప్రమాణము చేసినందునవారివద్ద ప్రస్తుతము నిలువయున్న నేతని విక్రయించుటకు కాంగ్రెసువారువారము రోజులుగడు విచ్చిరి. (ఒక విలేఖరి.)

బొంబాయిలో బహిష్కరణము

ఆరుకోట్ల రూపాయల వెలగల సీమగుడ్డులు

కష్టమున గొదాములలో పడియుండుట, వాటి

నెవరును తీసికొనిపోకుండుట

బొంబాయి, ఆగష్టు 16:—విదేశములనుండి స్త్రీ మధులలో బొంబాయికి వచ్చిన ఆరుకోట్ల రూపాయల వెలగల సీమగుడ్డులు వాళ్ళుగూడ పడియున్నవి. వాటి నెవరును తీసికొని పోవుట లేదు. బహిష్కరణ సంఘమువారింటింటికిని పోయి ప్రచారమును తీవ్రముగా జరుపుచున్నాడు.

కార్మికులను కాంగ్రెసులో చేర్చుటకు

బొంబాయిలో కార్మిక వారమును ప్రారంభించుట

బొంబాయి కార్మికులను కాంగ్రెసులో చేర్చుటకు కాంగ్రెసువారు కార్మికవారమును జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. ఈ వారములో మిల్లుల ప్రాంతములలో 200 ఫర్లను జగ్రులుకు యేర్పాటు చేయబడినది. (ప్ర. వి.)

పటేలుసంఘమువారి వెపావరు విచారణరిపోర్టు

పాకేజీలను స్వాధీనపరచుటకు

రైల్వేకంపెనీవారు నిరాకరించుట

బొంబాయి, ఆగష్టు 16:—వి. తే. పటేలుగారు మాన్యు కౌంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రకటించిన వెపావరు విచారణ నివేదిక గ్రంథముల పాకేజీలు పాపెజరు (టైముస్)లో బొంబాయికి వచ్చినవి. వాటిని కాంగ్రెసువారి కియ్యగూడదని పోలీసువారు తెలుపుచు జి. వి. పి. రైల్వే కంపెనీవారు వాటిని కాంగ్రెసువారికి స్వాధీనపరచుటకు నిరాకరించిరి. (శ్రీ పత్రిక)

గాంధీటోపిలను ధరించుట నేరముకాదు

బెంగాలు గవర్న మెంటు వహోగమెంబరు

శాసనసభలో తెలుపుట

కలకత్తా, ఆగష్టు 15:—ఇద్దరును కట్టుటయును గాంధీ టోపిలను ధరించుట నేరమా అని నిన్న జరిగిన రాష్ట్రీయ శాసనసభలో ఆర్. మయితీగా రడుగగా ఇద్దరును కట్టుటయును గాంధీ టోపిలను కట్టుకొనుటయును నేరమనని బెంగాలు ప్రెసిడెన్సీలో యెవరునుగూడ బెంగాలు గవర్న మెంటువారు ప్రకటించి యుండలేదు అని వహోగమెంబరు కాంతిశేఖర్రాయగారు తెలిపిరి, అని నేడు అమృతబహుపత్రిక ప్రకటించెను.

అలహాబాదులో కళాశాలలవద్ద పికెటింగు

నెహ్రూకుటుంబమువారు

దీక్షగా పనిచేయుచుండుట

అలహాబాదు, ఆగష్టు 16:—అలహాబాదులో కళాశాలల వద్ద పికెటింగు తీవ్రముగా జరుగుచున్నది శాసనసభ అధ్యక్షులు గూడ పికెటింగుకు సురియకుచున్నాడు. నిన్న సాయంకాలము రాణీ యందులో జరిగిన బహిరంగసభలో డిక్టేటరు శ్రీమతి ఉమానెహ్రూ, శ్రీమతి కమలానెహ్రూ, పండిత కృష్ణకాంత మాలవ్యాగార్లు మున్నగువారు ఉపన్యసించిరి.

యూయింగు క్రిస్టియను కాలేజీవద్ద ఆమెరికా దేశీయుడగు నొక ప్రాఫెసరు కళాశాలలోనికి వెళ్లుటకు రాగా పికెటరులు దారికడ్డముగా పరుండుటచే నతడు మరల నింటికిపోయెను. కాయస్థపాఠశాల మున్నగు మరి పెక్కు విద్యాశాలలవద్దగూడ పికెటింగు జరుపబడెను. విద్యార్థులందఱు విశ్వవిద్యాలయమును పూర్తిగా బహిష్కరించిరి. (ప్ర. వి.)

నెల్లూరులో ప్రాఫెసరు రంగగారి ప్రచారకులకు నిరోధము

వారు ఇద్దరుకట్టినందున పోలీసువారు వారిని

వెంటబడించుచుండుట

నెల్లూరు, ఆగష్టు 16:—ప్రాఫెసరు రంగగారు భారత శాసనసభకు అధ్యక్షుగా నిలువగోరినందున ఆయనవత్తుమున ప్రచారము చేయుటకు కొందరు ఇద్దరు ధరించి నెల్లూరులో పనిచేయుచుండగా వారు కాంగ్రెసువంటికిలే మీ ఆనుభయముచే పోలీసువారు వారిని వెంటబడించుచున్నారు.

“నేను ఆకలంకమున జాతీయతనే సమర్పించెదను.” అని తెలుపుచు ప్రాఫెసరుగారు వ్రాసినప్రకటన ముద్రాశాలలో ముద్రింపబడుచుండగా పోలీసువారు దానిని నిలిపివేసినగూడ తెలియుచున్నది.

ఈ రీతిగా ప్రాఫెసరుగారికి మా అభ్యంతరములను కలిగించుచుండుటవలన నెల్లూరుపౌరులు చాల ఆగ్రహము నొందుచున్నారు. (ప్ర. వి.)

మీ ఆడపిల్ల యేల వ్యాధిగ్రస్త రాలగు తల్లియు, శ్రమ గలిగించుభార్యయు గావలెను

17 సంవత్సరము వయస్సు వచ్చిన చెంటనే స్త్రీల సంసారమునకు తగియుండురని తెలుపుచే యీ పుస్తకముననే వారికి తగు బాగైత్య మవసరమైయున్నది. ఇట్టి పరిస్థితిలో, లోన పడిగా పనిచేయుక పోయిన కీర సస్యత లేక భవిష్యత్ జీవితమున కాటంకము గలుగుజేయును.

కొలదిలో చికిత్స నొనర్చగలవద్దతి యుండగా మిరెల స్త్రీలను బలహీనమున తిట్టులుగను శ్రమనిచ్చు భార్యలుగాను పెంచవలయును.— ప్రత్యేకముగా యీ నూతనపద్ధతి ఎవలంబించుడు. ఎట్టి స్త్రీయైనను నిరాశజెందనవారు సహితము యీ పద్ధతివలన తమ యోవ్యవమును పుద్ధిచేసుకొనగలరు. వారికి ఫెలూనామాత్రల నిచ్చి దాని గుణములను గమనింతుడు.

Feluna

స్త్రీలకుమాత్రమే

ఫెలూనామాత్రల తయారు చేయుకపుడుగూడ మానవహస్తములతో స్పృశించ బడియుండలేదు.

ఇండియా, బర్మా, సిలోన్ దేశములందు మందులము మోపులవారును, దుకాణదారులును సీసా 1-కి రు. 2-4-0 చొప్పున అమ్ముచుందురు.

మీ స్త్రీల యారోగ్యముకొరకే

సరిహద్దురాష్ట్రపు వికారి

ఆఫ్రిడీ సేనలు చాలవరకు పారిపోవుట

పెహావరులో సైనిక పరిపాలనము

పెహావరు, ఆగస్టు 16:—చుహామండు పరగణాలో వచ్చిన వార్తలవలన సురంగజేపూజీ కు హాడడం బాదుమాల్ కు ఫెయిలను, భోదాకేలను తన సేనలో చేర్చుకొనుటకు ప్రతిత్నములు జరుపుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పెహావరు జిల్లాలోని జోబా అను పట్టణమునకు గంజో మీదుగా వచ్చుట ఆతని యుద్దేశ్యము. జోబోయందు జెబారు మిటాయి అను జాతివారిలో హాజీ స్వయముగా ప్రచారము చేయుచున్నాడు. మూసాఫేలులు ఆతనికి సాయము చేయ నిరాకరించివారు. దోపిడీలు చేయుటకు గాబోలెరిసాల్ పూరు, నాషిగా పరిసరములలో కొన్ని మహామండు వారిజట్టు తిరుగుచున్నవి. మిట్టేలు ముందు జరుగు జిర్గాలో చేరుటకు నిరాకరించుటవలన ఆతీఖేలుతోడను ముల్లాఖేలుతోడను కూడిన ఒకకొకాడు సేన కంకీయజాతి తిరిగిపోయి యెవరియిండ్లకు వారు పోయిరి. కుర్రాడునుండి వచ్చిన వార్తలవలన యింతవరకు ఈక్రిందివారు మరణించినట్లు తెలియుచున్నది. సేనలో 5 గురు చచ్చిరి, ముగ్గురికి దెబ్బలు తగిలెను. గ్రామస్థులలో 5 గురు చచ్చిరి, 7 గురు దెబ్బలు తినిరి. మునుజయ్య చంకన్నీ గ్రామములలో బాంబువేయుటచేత మంచితలములు కలిగినవి. ఆఫ్రిడీ పితూరీ ప్రారంభమైన తరువాత భారత సేనలో పూనా హోర్సు పటాలమునకు జేరిన ఒక భారతదోష్టియు, యిద్దరు పనాతులును మరణించిరి. ఒకడు యెచ్చల మన్నాజో తిరిగిచదు. బహుశా చనిపోయియుండవచ్చును. ముగ్గురికి దెబ్బలు తగిలెను, ఒకరకు భటుకి దెబ్బలు తగిలెను. (ఆ. ప్రె.)

హాజీ చురుకుగా సేనలను సమకూర్చుచుండుట

పెహావరు, ఆగస్టు 18:—సురంగజేపూజీ యింకను సేనలను చేర్చుటకు చురుకుగా ప్రయత్నించుచున్నాడు. పెహావరులో ఆఫ్రిడీల జట్టు కొన్ని యింకను ఉన్నవి కజూరీ మైదానమునుండి శత్రుపక్షమునకు జేరిన ఆఫ్రిడీలు వెడలిపోయినారు. ఆకాఫేలు మైదానములో కొన్ని ఆఫ్రిడీల జట్టు ఉన్నవి. రాజ్ గుల్ మాకీ ఫేలులు 15—16 తారీఖున మరలిపోవుచు కైబరులో బారిహిల్లు పిక్చెట్లను చేతులతో రమ్మని సజ్జచేసి, ఆఫ్రిడీలతో వైరుండి కాపలాకాయుచున్నవి. విమానములను బాగు తుపాకులను గూడ కాల్చిరి. కొహటు కను పకు తూర్పువరకు పరగణాలో తిరుగుచున్న కొన్ని ఆఫ్రిడీజట్టు కాపలా కాయుచున్న విమానములను కాల్చలేదు. కుత్తూప్ పరగణానుండి పారచుకన్నీన్ మున్నాబాయి గ్రామములను చాల బాంబులు వేయబడినవి. కాని ఆ గ్రామములు లాంసు మాచన లేమియు చూపలేదు. ఒకకొకాడు పరగణాలో విమానములు ఆకాశమునుండి కాపలా కాయుచుండెను. కాని శత్రుపక్షములవారు చురుకుగానున్న మాచనలే కానరాలేదు. (ఆ. ప్రె.)

వికారినిగురించి ప్రభుత్వప్రకటన

సిహ, ఆగస్టు 17:—ఆఫ్రిడీలు వెడకకు మరలిపోవుచున్నట్లు వివిధజాతులు శత్రుత్వమును మానుకొనుచున్నట్లు పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రమునుండి వచ్చిన వార్త తెలుపుచున్నది. వివిధ ప్రదేశములలో సిరికతులు యీక్రిందివిధముగా నున్నవి.

పెహావరు: దండెత్తివచ్చిన ఆఫ్రిడీ లందరు అగృహ్యమైరి. కజూరీ మైదానములో హుల్ న్న ప్రదేశమునుండి కూడ అందరును వెడలిపోయిరి.

టిరా: ఆకాశవిమానములనుండి కాపలాకాయుటవలన బారాలోయలోగాని, యితర ప్రదేశములలోగాని ప్రతిపక్షులవలన మేమియు నున్నట్లు కనబడలేదు.

బగల్ జయి: ఆఫ్రిడీల దేశములోనున్న కోహటు మీద దాడివెడలు ప్రతిత్నము విరమింపబడినది స్పష్టమైనది. చంకానీ, ముకాజెలు గ్రామములను విమానములనుండి బాంబువేయుటవలన మంచితలములు కలిగినవి. ఆసంతృప్తి జేసిన జాతులవారు త్వరగా పంధికివెళ్తు రని యూహింపబడుచున్నది ఆకాశవిమానములమీది నుండి బాంబులువేయుటవలన శత్రువులను చాలాప్రమాదము సంభవించినదని సమ్యక్ముగా తెలియుచున్నది. బారాలోయలో ఒక పలుకుబడిగల నాయకుని వద్దనుండి వచ్చిన సర్వసామాన్యవలన ఆలోయలో సంతలు చాల నష్టముకలిగినవి తెలియుచున్నది. మరియు ఆనాయకుడు ఈ మార్గమున శత్రుపక్షమువారిని భారతదేశములోనికి రానియ్యవని ఒడంబడిక నిచ్చినాడు.

చుహామండు: సకాశమునకు ఈ వైపున కొద్దిగా శత్రువులు మాత్రమే తిరుగుచున్నట్లు విమానపరీక్షవలన తెలిసినది. అటల్ పరిసరమున గల్లంతు జరిగినట్లు పదంతుల ప్రస

బాపాలావారి

వజ్రములు, సవరంబంగారము, వెండి వస్తువులు.

215, చైనాబజారు, మద్రాసు.

ఒక ఐ. సి. యన్ ఉద్యోగి

అకామరణము

గుట్టముమీదనుండి క్రిందపడి మరణించుట

మదరాసు, ఆగస్టు 18:—తూర్పుగోవాపరిజిల్లా ఆసిస్టెంటు కలెక్టరుగానుండి శ్రీయుత టి. వీరరాఘవన్ (వి. సి. యన్.) గారు నిన్న ఉదయం ఒక పూర్తిగా గుట్టముమీదనుండి క్రిందపడి మరణించిరి. వీరరాఘవన్ గారు పర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారి పుత్రులు. ఇప్పటి కాయనవయస్సు 25 యేండ్లు మాత్రమే. వైసిడెన్సీ కాలేజీలో ఆన్ లైన్ పరీక్షలో సత్తీర్ణుడై తరువాత కొంతకాలమునకు వి. సి. యన్. పరీక్షకు చదివిరి. వి. సి. యన్. పరీక్షలోగూడ సత్తీర్ణుడై వచ్చిన తరువాత గడచిన డిశంబరులోనే ఆయన ఈ ఉద్యోగములో ప్రవేశించెను.

కడచిన కొన్ని వారములనుండియు వీరరాఘవన్ గారు మరి 18 మంది సివిల్ పబ్లిక్ ఉద్యోగులతోబాటు పూనమల్లిలో సర్వే ట్రెయినింగులో నుండిరి. నిన్న ఉదయం ఆయన గుట్టమీద స్నాచ్ చేయుచు కొంతమార్గము వెళ్లెను. గుట్టము పెంకెతనముచేసి కడలకపోయెను. దానిని స్వాధీనపరచుకొనుట కాయన యె.త ప్రయత్నించినను లాభము లేక పోయినది. గుట్టమాయనను ప్రక్కనున్న కొబ్బరి చెట్టుతో డిగొనునట్లు విసరిపడెనై వెళ్లెను. అందుచే ఆయన తొడ యెముకలును, పుట్టెయెముకలును విరిగిపోయినవి.

ఇదియంతయు తెలిసి ఆయెంటు టి బంగళాలోనే నివసించుచున్న డి. డి. వారన్ అను మరియొక వి. సి. యన్, ఉద్యోగి యచ్చటికివచ్చి, వెంటనే వీరరాఘవన్ గారిని జనరల్ ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయెను. మేజర్ పండాశేగారు వచ్చి పరీక్షించునప్పటికి ఆయన స్పృహతప్పి పడియుండెను. ఆల్టెపరీయుండి మధ్యాహ్నము పింటిగంబుచేక కాయన యనువుల విడిచెను.

కొంతాలోనున్న విజయరాఘవాచార్యగారి కీ సంగతి తెలి చేయబడినది. బుధవారమునాటి కాయన యిచ్చటికి వచ్చినపై గవనపంసాగరము జరుగును. అంతవరకు శ్రమ పుట్టి పోకుండా సంచుగదిలో నుంచుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

సావిత్రము. సీమవెండిసామానులకు 1980.

వీకంసి చబిల్ దాన్ అండు సన్య

సీమకమలములు, సగలవర్తకులు

2 112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మద్రాసు అండు సదరక్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

కాకినాడలో

గణపతి ఉత్సవము

27 ఆగస్టు మొదలు 5 సెప్టెంబరు 1980 వరకు

ముఖ్యమైన రోజులు 3 మొదలు 5 సెప్టెంబరు 1980 వరకు

ఈ సంవత్సరము చాల వైభవంగా జరగబడును. కాకినాడ, గోదావరి, తుని, కోటిపల్లి స్టేషనులపక్క నడకపరులై బండ్లవిడుదలమై స్టేషనులను దొరకు కరపత్రములందు నూనింపబడియున్నది.

మీకలమును, ధనమును గాపాడుకొని వినుగుదలను బోగొట్టుకొను

టకు రైలుపై ప్రయాణము

చేయును.

ప్రకటన

గుడివాడ తాలూకా నెల్లూరులోని శ్రీ నాశక్త్యరస్వామివారి దేవస్థానము బ్రష్టిరాజీవామా పంపించినంతన ఆయన స్థానే మరియొకరు బ్రష్టిగా ఏర్పరచుచుండ గాన బ్రష్టిగా నుండువలసినవార బంధులలోని కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు టెంపిలు కమిటీ వైసిడెంటుగారికి 23.8.80 తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపించగలందుకు ఇందుసూచుగా తెలియ చేయడమైనది.

బంధు శ్రేణింబి హనుమంతరావు, 8-8-80 } కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు టెంపిలుకమిటీ వైసిడెంటు

క మ వి తం తు వ
ఒక కమ్మ విద్యార్థి తగిన వితంతువును వివాహము చేసికొనెద ననుచున్నాడు. యవతి మంచి వంశముకకు జేంది 17 సంవత్సరములకు మించని వయసు గలిగిన ముచిది. విషయము లన్నిటితో, వారివారి అడ్రసుతో, ఈక్రింది అడ్రసుకు వ్రాయవలెను.
K. D. C.
c/o Andhra Patrika Office,
P. B. 212, Madras.

స్వదేశీపరిశ్రమల నెలకొల్పుడు
దేశముయొక్క ఆర్థికాంశము, భూమి, సౌభాగ్యము అంతయు పరిశ్రమాభివృద్ధిమీదనే ఆధారపడి యున్నది. నిరుద్యోగసమస్య పెచ్చుపెరిగియున్న యీ దినములందు జాతీయజీవనమార్గములను చూపగల
వర్తకహాస్యబోధిని
పతించి అందు గల 225 పరిశ్రమలలో నేదేని నొకదానిని నులభముగా నెలకొల్పి భవంతులై దేశోన్నతికి పాటుపడుడు. ఈ యుపయోగకరమైన గ్రంథము నెల 1 రూపాయి మాత్రమే పొట్టు ఖర్చు చేయు.
మహారాజపురకళాల, 18 లీటు సావుకార్ కేట, మదరాసు.

సాహిత్యవార్తలు

చెన్నపురి యందు దీపములు వెలిగించు కాలము
బుధవారము 20 వ తేదీ సాయం. 6-58 గం.
గురువారము 21 వ తేదీ సాయం. 6-57. గం.

ప్ర. పార్థసారథిస్వామి వంటెన ప్రారంభోత్సవము:—తిరువల్లికేశి సుంకవార వీధియందు సూతముగ
కట్టబడిన శ్రీ పార్థసారథిస్వామి వంటెనయొక్క ప్రారంభో
త్సవమును శ్రీ సాయంకాలము 6 గం. 4. కాన్ రాక్ స్మిత్
సతీకారవసించెదరు. ఈ సందర్భమున శ్రీ యస్. సత్యమూర్తి
గారు అధ్యక్షత వహించెదరు. డి. బి. వి. రామస్వామి మొ
దలియర్ గారు ఉపన్యసించెదరు

చెన్నపురి శాశ్వతావరణము:—
పై సంఘముయొక్క తృతీయ వార్షిక సమావేశము రాబోవు
శనివారము 80 వ తేదీన సాయంకాలము 5-30 గం. రాయ
కొండలదలి వై. యం. సి. పి. భవనమున, గా. డి. బి.
స్వామి కే. సుందరం చెట్టియర్ గారి అధ్యక్షతన జరుగును.
యస్ యం. ఫాలోగారు “శాశ్వతావరణ విచారణ” అను
విషయము గూర్చి ఉపన్యసించెదరు రాత్రి 8 గం. మాడర్క్
హిందూ కళాశాల నందు విందు జరుగును.

రాకపోకలు:—పండిత విద్యాపాఠశాల పాఠశాలగారు
మొన్న రాత్రి తిరువనంతపురం వెళ్లిరి.
శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు మొన్నటి ఉదయమున
చింతలపరమునుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి.
హెచ్. ఆర్. కేట్ గారు రివిన్యూకాళా కార్యదర్శి
ఉత్తరమునండి శేరిలింగంపల్లికి వచ్చిరి.
మూర్తిగారు జాయింట్ కమిషనరీ కలెక్టరీ
అధికారులను చెన్నపురికి వచ్చిరి.
సి. పి. పొట్ల, వి. సి. యస్. గారు నిన్న రాత్రి కాళి
కట్ట గడ, హెచ్. ఎ. బి. వర్మ గారు గుత్తికిని వెళ్లిరి.

చెన్నపురిలో ఆంధ్ర హరికథా కాలక్షేప
ములు:—విజయనగర వాస్తవ్యులను సుప్రసిద్ధులను అను
బ్రుద్ధ శ్రీ అదిభట్ట నారాయణాచార్యగారి శిష్యులు బ్రహ్మ
శ్రీ శేరి లక్ష్మీనారాయణాచార్యగారు ఈపురమున సీతా
కల్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము హరికథా కాలక్షేపములను
జరిపి వీ రీపట్టణమున కెన్నడును రానివారయినను శిష్యులు
తోనే ఇచ్చటి ఆంధ్ర ప్రభువుల నందరిని ఆకర్షించి వారిని
ఆనందపరుచుగా నొనర్చగలిగిరి. వీరివాక్యటిను, భాషా
నమ, భాషాప్రదర్శనము కొనియాడ నగియున్నది. వీరిననుస
రించి నిచ్చియున్న తిరునాడ వాస్తవ్యులు పూవుల రత్నయ్య
గారు న్యాయంగమమీదను పూవుల నారాయణగారు వీడిన
మీదను తిరుప్రభువు మామి శ్రీహరిదాసుగారి గానమున కం
తయు వచ్చి చెప్పిరి. —సరస్వతుల సీతారామకృష్ణ.

ఆరోగ్యప్రచార ఉపన్యాసములు:—ఈ క్రింది
ఆరోగ్యవిద్యక ఉపన్యాసములు మాజికలాంతర సాహాయ్య
ముతో నొనగబడును.
20 వ తేదీన సాయం 6-30 గం. మలేరియా విషయ
మై శేరిలి వారునవర్కపిడియందు.
20 వ తేదీన సాయం. 6-30 గం. క్షయరోగముగూర్చి
యొచ్చన్ ఫాక్స్ బు వైద్యకాలహానందు.
21 వ తేదీన సాయం. 6-30. కొంకిత్రుండుగూర్చి మలే
రియా వీధిలో కార్పొరేషన్ పాఠశాలయందు.
22 వ తేదీన సాయం. 6-30 గం. స్థూలకవాధి గూర్చి
మ. ఫన్ ఫాక్స్ బు వైద్యకాలయందు
22 వ తేదీన సాయం. 6-30 గం. ఈగలనుగూర్చి
కొండియోపు కార్పొరేషన్ పాఠశాలయందు.
23 వ తేదీన సాయం. 6-30 గం. కలరాగూర్చి గనప
పురముందు.

మలయ-జానాలనుండి కాఫీగింజలదిగుమతి

ఇండియా దొరతనమువారు నిషేధించుట

నాగపల్లి, ఆగస్టు 14:—మలయనుండియు జావా
నుండియు కాఫీగింజలను యీ నెల 31 వ తేదీనాటికి మదరాసు
ప్రెసిడెన్సీలోనికి తీసికొని రాగూడదని దొరతనమువారు
ప్రకటించుటనే నాగపల్లి మా వర్తకులకు తయికోవా స్తీమకు
లోనిచ్చిన కాఫీగింజల బహుమతి ఆదర్శి స్పష్టము ఉద్యోగులు
వకతులుకొనిరి. (ఆ. ప్ర.)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

1930 నాటి సెప్టెంబరు పరీక్షలు

రాబోవు సెప్టెంబరు 9 వ తేదీ మంగళవారము నెలపు
దివసుగ పరీక్షలంప బడుటచే యీ క్రింది పరీక్షలు వెనుక ప్ర
కటించబడిన విధమున 9 వ తేదీన జరుపబడక శనివారము 16 వ
తేదీన జరుపబడును.

ఇంటర్మీడియటు పరీక్ష (నూతననిబంధనలు)
ఉదయము 10 గంటలు మొదలు మధ్యాహ్నము 1 గం.
విరమ వ్యాసరచన.

ఇంటర్మీడియటు పరీక్ష (ప్రాతనిబంధనలు)
ఉదయము 10 గంటలనుండి మధ్యాహ్నము 1 గంటవరకు
నిర్ణీత గ్రంథములనుండి వ్యాసరచన. మధ్యాహ్నము 2 గంటల
నుండి 4 గం వ్యాసరచన.

బి. ఏ డిగ్రీ పరీక్ష

ఉదయము 10 గంటలనుండి మధ్యాహ్నము 1 గం.
షేక్స్ పియరు. మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి 4-80 గంటలవరకు
17, 18 శతాబ్దముల వచన గ్రంథములు.

న్యాయవాదులు

శాసనోల్లంఘనోద్యమము

మద్రాసు బార్ కౌన్సిలు తీర్మానము

మద్రాసు, ఆగస్టు 18:— మద్రాసు బార్ కౌన్సిలు నిన్న
టిడినమున సమావేశమయి డి. బి. సి. ఆర్. తిరువెంకటాచారి
గారిరాజీనామాను ఆంగీకరించెను. వీరిపైనే యింకొకరి నెన్ను
కొను విషయము రాబోవు సభలో నాలోచింపబడును. జూని
యరు సభ్యులలో నొకరు యెన్నుకొనబడవచ్చును. భారతదేశ
న్యాయవాదులు ఫెడరేషన్ ముల మాన్వేజ్యుకోర్టులలో వాదించు
చు వాక్కును సంపాది. చుటకు ప్రయత్నింప వలసి నది గా
బార్ కౌన్సిలును గోరచు మధురనుండి శ్రీయుత వి. సుందరం
గారు వ్రాసిన లేఖ విచారింపబడెను. ఈ విషయముగూర్చి అధి
కారులకు విన్నపముగావించుటకు తీర్మానింపబడెను.

ఒక న్యాయవాదియొక్క ప్రవర్తనగూర్చి విచారణ
గావించబడుచుండగా సభ్యుల ట్రైకుండి తన పేరును రద్దుగావించు
చుకొనటకు అనుమతి యొసగబడవచ్చునా య ను విషయము
చర్చింపబడెను. అట్టి యనుమతి యొసగబడకాలదని కౌన్సిలు
అభిప్రాయపడెను

తిరువల్లియరు న్యాయవాద సంఘముచే కోరిబడిన ప్రకా
రము సి. వి. లు యాల్పు ఆఫ్ ప్రాక్టీసు
యొక్క 49 (ఏ) నిబంధన సవరింప
బడు విషయముగూర్చి విచారించి రిపోర్టు గావించుట కొక
కమిటీ నియమింపబడెను.

శాసనోల్లంఘనోద్యమమువల్ల అభిమానమును జూపు
న్యాయవాదపై చర్య దీసికొనబడవచ్చునాయను విషయము చర్చించు
పబడెను. జూలయి 7 వ తేదీ “హిందూ” పత్రికలో రిపోర్టు
చేయబడినట్లుగా బొంబాయి నైకోర్టు న్యాయమూర్తుల యభి
ప్రాయముతోనే బార్ కౌన్సిలు యేకీభవించుచు, ప్రస్తుత మెట్టి
చర్యయును తీసికొనబడ నవసరములేనని తీర్మానించెనని తెలి
యుచున్నది.

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో

యింటిమిడేశను ఆర్డినెన్సు

ఇండియా దొరతనమువారు మదరాసు

గవర్నరు మొటువారికి అధికారము నొసగుట

సిక్కు, ఆగస్టు 16—ఇండియా దొరతనమువారు యీ
నెల 18 వ తేదీన యీ ప్రకటనను (నోటిఫికేషను) చేసిరి. ఇది
యీ వారమున వెలువడిన యిండియా గెజెట్టులో ప్రకటించ
బడెను. 1930 ప్రివేన్ ను ఆఫ్ యింటిమిడేశను ఆర్డినెన్సు
ఒకటవ సెక్షన్ 2 వ సబు సెక్షన్ మలన గవర్నరు జనరలు యను
కౌన్సిలువారికి లభించిన అధికారమునబట్టి యీ ఆర్డినెన్సు మద
రాసు ప్రెసిడెన్సీకి గూడ వర్తింపజేయబడెనని
ఇండియా దొరతనము వారు ప్రకటించిరి

“గవర్నరు జనరలు యను కౌన్సిలువారు యిండియా గె
జెట్టులో ప్రకటన చేయుటమలన ఈ ఆర్డినెన్సుకు యే రాష్ట్ర
ములకు వర్తింపజేసిరితో ఆ రాష్ట్రములకు మాత్రమే ఈ ఆర్డి
నెన్సు వర్తింపును” అని ఆర్డినెన్సు 1 & సెక్షన్ 2 వ సబు సె
క్షన్ లో నున్నది.

ఇండియాన్ ఎకనామిక్ అసోసియేషను

ఈ సంఘముయొక్క మద్రాసు కార్యము యీ క్రింది
వారు నూతన కార్యనిర్వాహకులుగా నెన్నుకొనబడిరి:—అధ్యక్ష
తులు:—మద్రాసు గవర్నరు సర్ వాట్టి ప్రాసే నాథు, ఉపాధ్యక్ష
తులు:—శ్రీయుత వి. రామనాను, సి. గోపాలమినను,
ఎం. రామచంద్రారావు, గార్లు:—కార్యదర్శకులు:—శ్రీయుతులు
ఎస్. రామస్వామయ్యగారు, పి. జి. తాయన్. టి. క. దొర
స్వామయ్యగారు కోశాధిపతి:—కె. ఎల్. నరసింహంగారు.

మంగళసా రాజాగారి మరణము

మందసా, ఆగస్టు 14:—రాజులలో కృష్ణ దేవరాయలు
ఎట్టి యభిమానముజూపి కవులకు తదితరపండితులు మొదలైన
సకలవిద్యావేదికులకు ఎట్లు తనయభిమానమును జూపి విద్యు
ప్రవీణులగునట్లు పెంపుజేసెనో లేదోగాని, అట్టివారిచరిత్రలు
మాత్రమునను, మనకవిత్వంగ్రంథా ప్రాతలములమున తెలిసికొని
యే యున్నాము. కాని యీకలియుగమునగూడ గొంద రట్టి
మహానుభావులు లేరని చెప్పుటకు వీలులేదు. మాగంజాంజిల్లో
అనేకమందిరాజులు అనేకమందివలన మెప్పులువడసిన ఉత్కల
రాజులును గలరు. అట్టివారిలో మందసారాజాగారు ఒకరు.
వీరు అన్నివిధ్యలయందును ప్రవీణులగాక అట్టివారిని సత్క
రించుటచే మొదలు వారిసన్నిధానమునకే వెళ్లి బహుశరింప
బడుటయు గలదు. ఇతరరాజులందరినను వీరు తమయావత్తు
జీవితమును అడవిమృగములకంటెయియే విరియోగించి రనుట
కంతమాత్రము వెనుదీయ నవసరములేదు వీరుమాటుగట్టి వేటా
డుటలో జంపిన పెద్దపులు లిన్ని యని తెప్పవీలులేదు.
వీరియిలాఖాను అనేకమంది వీరవారు జీవితములనున్నరు.
వీరు దొరతనమువారివలనను ప్రజలచేతను అనేక మహోపకార
ములచేయుటచే, వేసోళ్ల క్రిందపబడుచున్నారు. ఇంతకు వారి
సుకృత్యములే, మరణకాలమున సహితము, అనంతరముందుమాడా
శేషించియుండునటుల నడచికొనిరి. ఇట్టివారు గతమందిరాజు
నుమాత్రమే అన్నిగంటలకు హద్దు ఫె చుటచేయుచు పరలోకగతు
లగుటయేగాక వీరివలన బ్రతుకువారికి ప్రజలకు జిల్లాపనుగూడ
తీరనికళంకమును సంప్రాప్తించునటుల జేసినవారైరిని చెప్పుట
యెంతయు విచారకరమున విషయమని ఊహింపకపోవుటకు
వీలులేదు. కాని వీరుచేసిన సుకృత్యములకు పుత్రపాత్ర తర
తరములుగా వర్ధిల్లుగాకయని దేవుని సదాధ్యానింతురుగాక.

క్యాంపు, } పుల్లెల వెంకటరమణ,
మందసా. } బరంపురం.

శ్రీకృష్ణజయంతి

17-వ సం॥ ఉట్ల మహాత్మ్యవ పత్రిక

చెన్నపట్టణం మత్త్యులుపేట పగడాల వీధిలో నెల
కొనియుండు శ్రీ కృష్ణ శతాబ్దావసరము సమేతుడైన శ్రీకృష్ణ
పరబ్రహ్మచార్యుడు, ఈ ప్రమాదావసరము సరి అవటి నెల 4-వ
తేదీకి సరియగు 1930-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 20-వ తేదీ బుధ
వారము సాయంకాలము 6 గంటలకు తిరువీధి ప్రదక్షిణమును
ఉట్ల మహాత్మ్యవమును జరగబోవుచున్నది. కనుక మన్నది
వీరపిల్ల వీధి అనబడు రామస్వామి వీధిలో శ్రీ గజేంద్ర
వరదరాజులు పెరుమాళ్ల సన్నిధికి సమీపమున జరుపవచ్చు
ఉట్లమహాత్మ్యవమును భక్తశోభనులు కన్నులారా జూచి
ఆనందించి భగవంతుని యనుగ్రహమునకు పాత్రులగుదు రని
కోరుచున్నాము

శ్రీ వేణుగోపాల బాల భక్త సభా కార్యదర్శులు:—
సి. శ్రీనివాసులు కెట్టి,
సి. ఆర్. రాఘవ పిళ్లై,
ఎ. టి. దొరై సామి కెట్టి,
యన్. టెడే వాసింగ్ కంపెని.

ఆంధ్రజనసంఘము ఆంధ్రగ్రంథాలయము,

కల్యాణి, ద్వితీయవార్షిక కౌత్సవము

ఈ కల్యాణిగ్రంథజనసంఘముయొక్క-యూ, ఆంధ్ర
గ్రంథాలయము యొక్క-యూ ద్వితీయ వార్షిక కౌత్సవము ఈ
ఆగస్టు 24 వ తేదీన ఆదివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు
అసోషియేషన్ లో (కాళిబందా, గాంధీచౌక్) జరుప
బడును

కార్యక్రమము

1. ప్రార్థన, 2. గతసంవత్సరవివేక కార్యదర్శులచే
చదువబడును. 3. కొత్తసంవత్సరయెన్నికలు. 1. గానసభ,
5 తెలుగుసాహితీపరీక్ష, 6. అల్పాహారములు, 7. అభ్యుదయ
కడపటిసందేశము, 8. హారతి.

వాయువేగుల వెంకటసుబ్బారావు,

కార్యదర్శి, గ్రంథాలయము.

మంద రామమూర్తి,

కార్యదర్శి, ఆంధ్రజనసంఘము.

స్వామిపూజ

మదరాసు మెయిలు సంపాదకునివై కేసు

సంపాదకుడు కోర్టులో తీమాపణను గోరుట

మదరాసు, ఆగస్టు 19:—ఇటీవల నోకేసు స్వామి పూజ ప్రకటించుటలో, ఆగస్టు 19న శ్రీ కలనోసన్ స్వామి పూజను ధిక్కరించినను కేసును గాన, మదరాసు మెయిలుపత్రికా సంపాదకులగు మెయిలుగా రీడియన్ మైకోర్టు స్వామిపూజ రెయిటింగు యెదుట వ్రాసెరి.

ఆసలు జరిగిన సంగతి ఏమనగా, ది 12-8-30 న మైకోర్టు క్రిమినలు సెషన్సునందు బిటను అను నోకేసుపై, మరియొక శిష్యానిని వాత్సవేసెనను కేసునుండి విచారించ బడెను. తాను మరియొకనిని చంపిన విషయము నిజమేననియు కాని ఆ సమయమున చిత్రచాంచల్యముచే నలుల చేసితినియు కనుక తాను దోషినిగా ననియు నతడు వాదించెను. మదరాసు మెయిలు పత్రిక ఈ వార్తను ప్రకటించుచు “బిటను” దోషిని బహుశా నటించి అని రెండుకాలముల పెద్ద పాండితులతో ప్రకటించెను. అదృష్టవశానగా శ్రీ కలనోసన్ నాటేమించుచు మదరాసు మెయిలు సంపాదకుని కోర్టుధికార్తనకు కేసునును జైంపవలెనని పిటిషను పెట్టిరి.

ఈ దినమున కోర్టు తెరచిన వెంటనే మదరాసు మెయిలు సంపాదకునిగా మెయిలుగా రు, వారి తరపున వెరిమాకెటుగారు కోర్టుకు వ్రాసెరి. వెరిమాకెటుగారు ప్రభుత్వమున స్వామిపూజ ప్రకటన ప్రకటన తరమునకు, కోర్టువారి సందర్భమున అలంబించిన చర్యను మదరాసు మెయిలు పత్రికాసంపాదకుడు “బిటను” కేసునం దిట్టి శ్రీ కలనోసన్ టలో, మద్రాసుకి ఆస్వామిమొనర్చవలెననిగాని, స్వామి పరిపాలనతో జోక్యముగలిగియుకొనవలెనని అభిప్రాయము గాని, అతని కెట్టి దురుద్దేశమును లేదనియు ప్రమాదభయమున నట్టి పనిజరిగెననియు, అందుకు, మదరాసు మెయిలు పత్రికా సంపాదకుడు చాల విచారించుచున్నాడనియు కోర్టువారిని బహిరంగముగ తీమాపణను గోరుచున్నాడనియు ప్రకటించిరి. కేసు మొనర్చుటలో, సంపాదకుడు మద్రాసుకి, దురుద్దేశముగలదా లేదా యను విషయము, అంతమాఖ్యమైనది గాదనువిషయము నిజమే కాని, తీర్పుచెప్పనపు దావిషయమును గూడ కోర్టువారు గమనింపవచ్చును.

మదరాసు మెయిలుపత్రికగాని, లేక అట్టిప్రఖ్యాత మగు మరియే ఇతర వార్తాపత్రికగాని, స్వామిపరిపాలనతో జోక్యము గలిగించుకొను నద్దేశ మేమాత్రము నుండవలదు, మదరాసు మెయిలు సంపాదకుడు, తమ రిపోర్టర్, తనయెదుట నుంచిన వృత్తాంతకథను చదివి, అందుగల విషయములనుబట్టి శ్రీ కలనోసన్ గాని. అతడికోర్టులో స్వయముగ వ్రాసెయుండలేదు. అన్వృతాంతకథను, సంపాదకుడు శ్రీ కలనోసన్ చేసి అభిప్రాయమునకు అవకాశ మొసగుచున్నది. ఇంగ్లండు నందైనవో, ఈ శ్రీ కలనోసన్, కేసును గాబాలవు.

కాని ఈ దేశమున, జారీ నిర్ణయింపవలసినది దోషి యగునా కాదాయను విషయమే కనుక నీశ్రీ క, భారతదేశము కేసు మేయగును. అంగ్లభారతదేశములయందు దీవిషయమున నలంబించుటకు పద్ధతులలో గల బహుమన్నితమున నీశ్రీ కను, సంపాదకుడు సరిగ్ గుర్తించియుండలేదు. సంపాదకులు స్వామి కాన్యకులైయుండక పోవుటచే నీ పారబాటు తంతవ్య మని చెప్పబాలను. కాని, దురవగామముగాదని మాత్రము చెప్పవలసి యుండను.

ఈ జరిగిన పారబాటును మదరాసు మెయిలు సంపాదకుడు గమనించిన వెంటనే తీమాపణను గోరుచు, కోర్టువారికి జాలు వ్రాసెను. పారబాటును విచారమును దెలుపుచు, తన ప్రతికయందు గూడ నోక ప్రకటనను గావించెను. ఇది చాలదని కోర్టువారు భావించు నెడల, వారు నిర్ణయించు పద్ధతిని, తన పక్షాత్తరమును వెలిబుచ్చుటకు, మెయిలు సంపాదకుడు నిర్ధముగ నున్నాడు అని వెరిమాకెటుగారు నడిచిరి.

పిటిషనరున అదృష్టము జనరలుగాడు ఈసమయమున మాట లాడుచు మెయిలు పత్రికా సంపాదకుని తరపున వెలిబుచ్చబడి న సంతృప్త పక్షాత్తరమును అనుమానించుటకు తనకెట్టి కారణమును గన్పడదని నడిచిరి. పారబాటును నైన నేమి మరే విధముగనైన నేమి మెయిలు పత్రికా సంపాదకుడు చాల తీవ్రము గు కోర్టుధికార్త కేసును నొసర్చెను. అందుకు అతడుచిత్తును విధమున తీమాపణను గోరిన పిమ్మట అంతమాత్రముతో వదిలి కేసురాదు. సదరు కేసును పారబాటుచే జరిగినను విషయము ను శిక్షను గలిగించి ఆలోచించు నపుడు మాత్రమే తక్కులోని

శిక్షనుగోరవలెను. అని నడుపుచు 14 బొంబాయి లా జర్నలు నుదాహరించి ఖర్చులు మద్రాసు ధరించునటుల ఉత్తరువు చేయవలసినదని గోరిరి.

స్వామిపూజ:—నేను నూచించిన ఈశ్రీ కలనోసన్ రెండు కాలముల వెదల్చున పెద్దపాండితులతో నేనివిషయమున నడుపువాక్యముల వన్నిటిని పూర్తిగా నీ దినమున మదరాసు మెయిలు పత్రికయందు ప్రకటించెదరా? (అని శ్రీ కలనోసన్ వ్రాసి మాకెటుగ రికిని అదృష్టము జనరలుగ ను జరిగిరి.)

మాకెటుగాడు—మెయిలు పత్రికా సంపాదకుని తరపున స్వామిపూజి గూడన కంగీకరించిరి.

తీర్పు

పిమ్మట స్వామిపూజి తీర్పు చెప్పుచు నీటుల నడిచిరి.

ఈకేసు గతవార మి కోర్టులో విచారణమవచ్చిన మానీ కేసు విచారణనుండి యుద్భవించెను. ఆమానీ కేసునందు జేచిన అను నోకలొకరును వాత్సవేసెనని బిటనుపాల్గవై కేసునుగో పింపబడెను. తాను చంపిన విషయము నిజమేనని యరిడంగీకరించెను. కాని ఆ సమయమున తన మతిచలించి యుండటచే దోషినిగానని అతడు వాదించెను. కేసు విచారణ ముగియబడెను. రెండవకోర్టున అసగ 12-8-30 న మెయిలుపత్రిక సదరు కేసు విచారణ వృత్తాంతమును కొంతప్రకటించెను. అన్వృతాంతము సరియైనది గాదు. అయినను, అన్వృతాంతకథను సరియైనదా కాదా యను విషయముతో నా కోర్టును ప్రసక్తి లేదు. దానికి రెండు కాలముల వెదల్చున, పెద్ద అక్షరములతో “సోల్డర్, కేసును నొప్పుకొనట” అను శ్రీ కలనోసన్ గుండెను. దానికింద “తాత్కాలికచిత్రచాంచల్యముచే, జేచినను మానీ చేయుట” అని ఉపశ్రీ క యొగబడెను. అంతవరకు జరిగినంతవరకా కేసు విచారణను, మద్రాసు మెయిలు ఉత్తరవాదనను, ఆ శ్రీ కలనోసన్, అపార్థ మొనర్చి గ్రహించవలయుండెను. శ్రీ కలనోసన్ మాత్రమే గాక, క్రిందజుండు కథనునుగూడ జాగ్రత్తగా, స్వామిపూజాన్వయము గలిగియు చదువువారు, సదరు శ్రీ కలనోసన్ అపార్థ జనకములగు నుండెననియు సరియైనది గావని యు దెలిసికొనెను. కాని అదృష్టము జనరలు నడిచినటుల చాలమంది పాఠకులు శ్రీ కలనోసన్ మాత్రమే చదివి యురకొనెదరు. క్రింది కథనును చదివినను, అట్టిజాగ్రత్తతో, నిష్పక్షాన్వయముతోను సామాన్యముగ పఠించు, మద్రాసు ఉత్తర సాత్వము ను గుర్తించి అట్టి అపార్థములు ప్రకటించబడి నపు దామద్రాసుకి చాల అపకారము జరుగుట సహజము. అట్టి ప్రకటన చాల తీవ్రమున కేరము.

వెరిమాకెటుగారు, మెయిలుపత్రికా సంపాదకుని తరపున వ్రాసె మద్రాసు ఉత్తరవాదమున కపాఖ్యాత మొనర్చునదేమియు తమకేమాత్రమును లేదని నుడిచిరి. ఆవాక్యమును అంగీకరించుటకు నా కాతేవలెదు. మదరాసు మెయిలు తంతి, ప్రఖ్యాతవార్తాపత్రికను నిర్వహించువారికి క్రిమినలు కేసు నంబలి మద్రాసుయొక్క ఉత్తరవాదమున కపాఖ్యాతమొనర్చు నంతటి ప్రారత్వ ముండదని నాకు నమ్మకము గలదు. కాని సంపాదకుడెంత అమాయకత్వముతో ప్రవర్తించినను అట్టిప్రకటనలవలన మద్రాసుకి చాల అపకారము కలిగితిను.

అగ్గ దేశమున, కేసునుగ గోపింపబడిన పనిని చేసియును, దోషినిగాదని మద్రాసు వాదించునెడల, అవాదన ను జారీ విశ్వసించుచో, స్వామిపూజియొక్క ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగునపుడు మద్రాసు దోషి. కాని, మరి చలించిన సమయమున నాకేర మొనర్చున అని జారీ ప్రత్యుత్తర మొసగువలెను. కాని భారతదేశమున దట్టంగాదు. అందుకు చారిత్రాత్మకములను తదితరములను అగు కారణములు చాలగలవు. మరిచాంచల్యముగనున్నపుడు కేరకార్యమునొసర్చు ననువాదన నీదేశమున జారీ విశ్వసించినపుడు “నిర్దోషి” యని జారీ నిర్ణయించును. ఈపద్ధతి అంగ్ల దేశపు పద్ధతికంటె, చాల మానుషముగన, సక్రమమైనదిగనున్నది. ఈ వాత్సవేసెనందలి మద్రాసు ఈవిధమున “నిర్దోషి”త్వమును ప్రకటించవలెనని తన ఉత్తరవాదమున గోరుచుండెను. అట్టితరీ మద్రాసు “దోషము నంగీకరించుట” అనుశ్రీ క లాతనికి చాల అపకారము మొనర్చుచు అపార్థజనకములగు నుండెను. మెయిలునంబలి ఉపశ్రీ కలో మద్రాసు “మానీ” చేసెననుగూడ గలదు. తాను చేసినది “మానీ” గాదనియే మద్రాసు మొడిటికండి వివరవరకును వాదించుచుండెను. ఆ శ్రీ కలనోసన్ “మానీ” యని ప్రకటించుటవలన మద్రాసుకి చాల అపకారము జరుగుటయు గాక, కోర్టువారియెదుటను విచారణయంతమున, మెయిలుపత్రిక ముందుగనే అభిప్రాయమును ప్రకటించినదయ్యెను.

ఇది, మద్రాసుకి చాలానీకరము లగుటయేగాక స్వామి విచారణ చేయుచున్న వారియెదుట చాల అపకారము. మద్రాసు తరపున పనిచేయుచున్న వారికిని వారి అభిమానులకును చాల హృదయావేదనకరము.

కాని ఈకేసున, మదరాసు మెయిలుపత్రికలోని శ్రీ కలనోసన్, మద్రాసుకి ఆస్వామిమొనర్చవలెనని యుదాహరించి ఆలోచించు నపుడు మాత్రమే తక్కులోని

ఆకేసును విచారించిన జారీసభ్యులు, విజ్ఞాపనంతులు. అనుభవ జ్ఞులును. అంతియగాక, అంతియపూర్వమే మద్రాసుతరపున ఇల్లియటుగారు ఇందలి స్వామిపూజాన్వయమున నన్నిటిని, జారీకి బాగుగ వివరించెను. కనుక, ఈ శ్రీ కలనోసన్ జారీ సభ్యులు సరియగు స్వామిమొనర్చవలెనని పోయిరి. కేసు తలంపను, అట్టి కలనోసన్ వారు చూచియుండరు. మద్రాసు మెయిలునంబలి ప్రతికయందు కెట్టి లోపభూయిష్టమును ప్రకటించబడెనని అన్వృతాంతముచేగాని, తాను శ్రీ కలనోసన్, పారబాటుచేడరు.

ఇంతియగాక, ఈ కేసు తనకు దెలిసిన కంటనే మెయిలు సంపాదకుడు డి. కె. మెయిలు దెలుపుచు, కోర్టువారి తీమాపణను గోరుచు, కేసును 12-8-30 లేదని సదరు పారబాటునుకు తీమింపవలెనని గోరుచు తన పత్రికలో నోకలొకరును ప్రకటనను గావించెను. కాని, ఆప్రకటన అంత ఆకర్షకముగ లేదు కాక, మెయిలు సంపాదకు డెదుట తనొసర్చిన కేసుయొక్క గుర్తింపును సరిగ్ గమనింపలేదు. ఇప్పుడు గ్రహించి తిరిగి, హృదయపూర్వకము గు పక్షాత్తరమును ను దెలిపి తీమాపణను గోరుచున్నాడు. ఆ తీమాపణయందు ను జేసుకట్టి శ్రీ కలనోసన్, రెండుకాలముల వెదల్చున పెద్ద అక్షరములతో “బిటను మానీ కేసు అపార్థజనకమున శ్రీ కలనోసన్ అను శ్రీ కలనోసన్ ఈ తీర్పునంతము ఈకోర్టు ప్రతికలో ప్రకటించుటకు పూచీ నొసగెను. కనుక ఈవిషయముల నన్నిటిని గమనించి, మెయిలుపత్రికా సంపాదకుడు దెలిసిన పక్షాత్తరమును అంగీకరించి, ఇంతటితో నతనిని వదిలివేయుచున్నాను. ఇంతకంటె ఎక్కువ చర్యదీక్షితును బాధనరముని కేసు భావించును. కేసుఖర్చులను, మెయిలు పత్రిక సంపాదకుడు ధరించవలెను” అని స్వామిపూజి తన తీర్పులో దెలిపెను.

పంజాబు అధ్యక్షురాలి అరెస్టు

శ్రీమతి జుట్టిగారు

లాహోరు, ఆగస్టు 18:—శ్రీమతి ఎల్. ఆర్. జుట్టిగారు పంజాబు యుద్ధాలోచనసంఘము (8 వ నియంత) మొన్న ఒక రాత్రివేళ ఇంటిలోనుండగ రూ 10,000 బామినా వారంటుపై అరెస్టుచేయబడెను. ఆమె బామినావ్యక్త జియింబు పోయెను. ధర్మదాను నూరిగారు 108 నెక్ల సప్రకారము అరెస్టు చేయబడెను. శివకుమరు అను 11 ఏడ్లబాలుడు ప్రజలను కిగ రెట్టుత్రాగకూడదని ప్రచారముచేయుచున్నందున అరెస్టు చేయబడెను. మూడు నెలలు కఠినశిక్ష నిధించబడెను.

శ్రీమతి జియింబులో కేసు దీన్నే అను మేజిస్ట్రేటుగారు శ్రీమతి జుట్టిగారిపై 108 నెక్ల సప్రకారముగల కేసువివరించెను. రూ 3000 ధర్మదాను కట్టకుని మద్రాసుని కోసెను. ఆమె నిరాకరించినందున 28-వ లేదీకి కేసువాదువాడేనెను.

మార్గాత్ కాంగ్రెసువారి కోరిక ప్రకారము పుర సుంతయు నేడు శ్రీమతి జుట్టిగారు అరెస్టుయినందున వార్తాశ్రం జరిచెను. చాల మహమ్మదీయ దుకాణములుమూడ మూయబడెను.

ధర్మదాను నూరిగారు, తనకు అరెస్టుచేసిన పాపములలోనే ఒంటంగ నోకగదిలో వడవేసిరినియ, కఠికి చేడియ వేసిరినియ, దీశెన్న యేర్పాటులు చేసికొనటకు అవకాశ మొసంగ లేదనియు, జెప్పి బామినాపై విడుదలకొరచు మేజిస్ట్రేటుగారికి నరఖాస్తు పెట్టిరి.

పుక మోత్రులూ సాంధి (6 వ నియంత) లాలా గుని చందు, బారిష్టరు, మల్లాని రాము, జగ న్నాదుగారు ప్రజానేపక సంఘకార్యదర్శిగార్ల పై బోర్డులు జియింబులో అడివనల జిల్లా పేజిస్ట్రేటుగారు క్రిమినలు సమర చట్టము 17, ఎ. బి. ప్రకారము కేసులు నిర్ణయించి, 21 వ లేదీకి వాయిదా వేసిరి. (క్రీ. కె.)

గరజస్వాలా జిల్లాలో వజీరాబాదునందు ఇంటిమిడే వను అర్దిసెన్న అరెస్టు జరిగినట్లు ప్రకటించబడెను.

దాని గరజస్వాలాగారిపై మేజిస్ట్రేటుగారు 14 ఎ. నెక్ల సప్రకారము మోపిరి.

5 గురు అకాలీకు శిక్ష

16 వ లేదీన అరెస్టుయిన 5 గురు అకాలీకు అనాడే తెలి మాడునెలలు కఠిన శిక్ష నిధించబడెను. (అ. కె.)

ససిబిడ్డ తల్లికిశిక్ష

లయల్పూర్, ఆగ 16:—గయను దేవియను పసిబిడ్డ ల్లి కిని, ధనదోగారికిని పికెటింగు అర్దిసెన్న ప్రకారము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పమల్లాలుగారు తెదీ ఒకనెల కఠినశిక్ష నిధించిరి. తర గతి నొసంగిరి. బారులసోదోవనువా రొకభవేసి యీ శిక్ష దారుణమైనదనియు, ధూరముగ నన్నదనియు, తీర్మానించి శిక్ష తగ్గించవలెనని అధికారలను కోరిరి. (క్రీ. కె.)

ఆంధ్రపత్రిక

1930 సం॥ ఆగస్టునెల 19-వ తేది

మంగళవారము

నూతనపరిణామము

హిందూ దేశమున ప్రస్తుత జాతీయోద్యమము వలన గలిగిన నూతనపరిణామము గాంచిన, ఎట్టివారికయినను ఆశ్చర్యము గలుగకపోదు. అన్ని పక్షములవారిలోను అన్ని సంఘములవారిలోను గను పించెడి స్వాతంత్ర్యోభిలాషకు దోడు, దానిని అహింసాబద్ధముగా మార్గములద్వారా పొందవలె ననెడి కుతూహలము గూడ మొదలుగ గన్పట్టును. ఉద్యమము మొత్తముమీద అహింసాబద్ధమై యుండె నని, భారతశాసనసభలో ఇండియా ప్రభుత్వపు హాంమెంట్ గారు గూడ అంగీకరించిరి. ఈవిషయ మున, హిందూదేశము ప్రపంచమునకు నూతనసందేశము నొసగుచు, నూతన పరిష్కారసాధనమును బోధించుచున్న దనుటకు నందియ్యవలెదు. ఈ కారణముచేతనే, వివిధదేశములవారును హిందూ దేశపరిణామముపై దృష్టిని నిగుడించుట సంభవించు చున్నది. అహింసతోబాటు, ధైర్యముగూడ ప్రజల కబ్బినది. త్యాగశక్తి యలవడినది. కారాగృహ నిర్బంధములను వీరు సులభముగ భరించుటయగాక, లాశీప్రయోగమును గూడ వీరు శాంతముతో భరించుచున్నారు. బాంబాయి మున్నగు ప్రదేశము లలో నిలుల దెబ్బలు తిగినవారికి చికిత్స గావించు టకు సుప్రసిద్ధవైద్యులు పూనుకొనుచున్నారు. ధని కుల కుటుంబములకు జెందిన స్త్రీలు ఉపచారము గావించుచున్నారు. ఇట్టిదృశ్యము మరియొకదేశము నందు గనుపించజాలదు. ఇంతవరకు భారతస్త్రీలు దేశభాగ్యతలలో పాల్గొనక, మూల గూర్చుండెద రని, పాశ్చాత్యులు నిరసించుట మామూలయ్యెను. కాని ప్రస్తుతసందర్భముల జూచిన, పురుషులతో బాటు స్త్రీలుగూడ దేశసేవ సలుపుటలోనేమి, అందు నిమిత్తమై త్యాగముల గావించుటలో నేమి, వెను కంజ నేయరని ఓదితమగుచున్నది. పంజాబు నాయక మణియగు జాట్ సీ సతిగా రిపుడు నిర్బంధింపబడిరి. ఇటులనే వివిధ ప్రాంతములలో స్త్రీలు నిర్బంధము లకు లోనగుచున్నారు. ప్రస్తుతస్థితిబట్టి స్వరాజ్యము లభించిన పిమ్మట, హిందూ దేశాభివృద్ధికి పురుషులతోపాటు స్త్రీలుగూడ తోడ్పడెదరను విశ్వాసము ప్రబలకమానదు.

ప్రస్తుతోద్యమము పవిత్రభావముల నెటుల వృద్ధి జేచింపుచున్నదో, గ్రహింపవచ్చును. మద్య పాన దురిభ్యనమును విడనాడవలయు నను తలంపు ఆనెతుహిమాచలము వ్యాపించె ననుటకు, కల్లు పాటల క్షీణతయే ప్రబలచిహ్నము. మద్యపు రాబడి తగ్గుచున్నందులకు పాలకులు వగచుట నహజ నునునను, ప్రజలలో కఠినభూత వ్యాపించు చున్నందులకు ప్రజలు సంపదించక మానరు. మద్య పాన నిషేధమునకు తగిన వాతావరణము గలదని

వెల్లడి యయినది. దాని నుపయోగించుచో, ఈ సంస్కరణము హిందూదేశమునందు జయప్రద ముగ కొనసాగగలదు. తిండియు బట్టయు ఈ దేశ ము నందే లభించుననియు, ఈ రెంటికిని హిందూ దేశము ఇతరదేశములపై నాధారపడ నక్కర లేదనియు వెల్లడి యయ్యెను. రాటము, తక్కిల ద్వారా హిందూదేశప్రజలు తమ బట్టలను తాము తయారుజేసికొనగలరు. గ్రామప్రజల కిడువలన, అనుబంధపరిశ్రమ ఏర్పడగలదు. స్వశక్తిపై హిందూ దేశ మాధారపడగలదని రుజువయ్యెను. నూలు పరిశ్రమతోబాటు ఇతరగృహపరిశ్రమలను గూడ మొనఁపజేసి, హిందూదేశ దారిద్ర్యమును నివారింప వీలుగలదు. ఇట్టిస్థితిలో హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును చిరకాలము నిరోధింప వీలుండదు. భారతీయులలో గాఢస్వరాజ్య వాంఛ ఏర్పడియున్నది. స్వరాజ్య సంపాదనా పద్ధతులవిషయమై కొంతభేద మున్నను, సత్వర స్వరాజ్యవాంఛ విషయమున ఎట్టి భేదము గనుపించదు. ఈ సంగతిని దూరదృష్టి గల బ్రిటీషు ప్రముఖులు గూడ అంగీకరించుచున్నారు. హిందూదేశమున బ్యాంకు ఏజెంటు లగు బ్రిటీషువారొకరు లండను స్పెక్టేటరు పత్రికకు వ్రాసిన కేఖయందు ఈ సంగతి విదితమగును. సైమను కమిషను రిపోర్టు దేశమంతటిచే నిరసంపబడెననియు, హిందూ దేశము స్వరాజ్యముతోగాని తృప్తిజెందదనియు, జనసామాన్యము గూడ స్వరాజ్యవాంఛచే ప్రేరేపితులైయున్నారనియు, ఈవిషయమై అనుమాన మున్నవారు గుజరాతులో నొక్కరోజు నివసించిన, సంగతి బోధపడుననియు, భారతదేశనాయకులు నిష్కలుపహృదయు లనియు, ముప్పదికోట్ల ప్రజలకు స్వయంనిర్ణయాధికారమును నిరాకరింప వీలు లేదనియు, హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చినచో వాణిజ్యము సలుప వీలులేదను వాక్యములు నిరాధారములనియు, హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చినగాని, ఇంగ్లండు వర్తకము జేయజాల దనియు, హిందూదేశమును బలవంత పెట్టి వర్తకము సలుపుట యసంభవమనియు, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికొరకు దేశ మెట్టి త్యాగముల సలుపుటకయినను సంసిద్ధమైయున్నదనియు, ప్రజలు సంతోషపూర్వముగ కారాగృహముల కేగుచున్నారనియు, దక్షిణాఫ్రికాకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చి సఖ్య పరచుకొనినరీతినే హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చి సఖ్యపరచుకొనుట యవసరమనియు, వీరు స్పెక్టేటరుపత్రికకు వ్రాసిరి. ఇంగ్లండు స్వలాభము నాలోచించియెనను, హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చుట లాభకరమని తెల్లమగుచున్నది. ఈ విషయమున అలస్యము జరిగినకొలదియు, ఇంగ్లండుకే నష్టము గలుగును. హిందూదేశముమాత్రము సేడుగాకన్న రేపైనను, స్వాతంత్ర్యము బడయక మానదు.

కొచ్చిన దివానుగారి సంతాపము

కొచ్చిన శాసనసభవారు, బాధ్యతగల పరిపాలన మనసరమని తెలుపునమిత్తము, కొన్ని గ్రాంటులను నిరాకరించిరి. సప్లయిల సంగీకరింపక ముంద, ప్రజలకోర్కెలను సహపరుపవలయునను

నక్రమాందోళన సూత్రమును వీ రవలంబించిరి. కాని, శాసనసభాధ్యక్షులగు కొచ్చిన దివానుగారు శాసనసభ్యుల చర్యలపట్ల సంతాపమును అనన్యుతని దెలిపిరి. సంస్కరణములనుపొందుటకు మార్గ మిదిగా దనిరి. కాని, మార్గమేదియో వీరు దెలుపరయిరి. ఎట్టి ఆందోళన లేకనే, కొచ్చిన సంస్థానమువారు ప్రజలకోర్కెలను దీర్చరని, వీరు నుడిపిరి. నమ్మదిగ ముందుకుబోవలయుననియు, ఒక్కమారు ముందుకు పడుగిడుటకు వీలుండదనియు, వీరు మామూలు హేతువుల దెలిపిరి. దేశమంతయు స్వాతంత్ర్యము నభివేషించుచున్నపుడు, సంస్థానప్రజలు ప్రస్తుత స్థితితో తృప్తిజెందకుండుట వింతగాదు. సంపూర్ణ బాధ్యత గావలయునను కోర్కె, వివిధ సంస్థాన ప్రజలలో వ్యాపించియున్నది. సంస్థాన ప్రజాసమావేశములో నిట్టికోర్కె వ్యక్తపరుపబడినది. అయినను బట్టరు సంఘమువారు, సంస్థాన ప్రజలను విచారింపలేదు. రాండుటేబిలు సమావేశమునకు సంస్థానాధీశులును వారి ప్రతినిధులును మాత్రమే వెడలుచున్నారు గాని, సంస్థానప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము లభింపలేదు. సంస్థానప్రజల నిటుల నిర్లక్ష్యపెట్టిన కొలదియు, వారి వాంఛలు ప్రబలమగుట నహజము. స్వాతంత్ర్యవాంఛను చిరకాలము నిరోధింప వీలులేదు. అనుభవనీయులగు సర్ విశ్వేశ్వరయ్య గారు గూడ ఈ సంగతి నే వెల్లడి చేసిరి. కొచ్చిన దివానుగారు ప్రజాప్రతినిధులపై నాగ్రహము చెందక, వారు దెలిపిన బాధ్యతాయుత పరిపాలనపు కోర్కెను సాధ్యమగునంత త్వరలో సఫలపరుప యత్నించుట, శ్రేయస్కరమగును.

తూర్పుగోదావరి ఏజెన్సీ పరిపాలనము

1929-30 సంవత్సరపు తూర్పుగోదావరి ఏజెన్సీ పరిపాలనపు రిపోర్టుప్రకారము, క్రిమినలుకేసుల సంఖ్య 644 నుండి 661 కి పెరిగెను. సివిలుకేసులలో ఒరిజినలుదావాసంఖ్య 585 నుండి 661 కి పెరిగెను. పోలీసువారికిని ప్రజలకును మధ్య గల సంబంధ మనుకూలముగ నుండెనని రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. వైద్యప్రతిష్ఠాపనలసంఖ్య వెనుకటివలెనే నిలిచియుండెను. కన్నాపురమునందలి రూరలు డిస్పెంసరీ తాత్కాలికముగ మూసివేయబడెను. వైద్యప్రతిష్ఠాపనలలో చికిత్స నొందినవారిసంఖ్య 71842 నుండి 85145 కి పెరిగెను. చికిత్సనొందిన మన్యజ్వరపు కేసులసంఖ్యమాత్రము 15170 నుండి 14622 కి తగ్గెను. మన్యజ్వర నివారణకు ధనము మంజూరు చేయబడలేదు. మన్యజ్వరము తగ్గునూచనలు గన్నించుట లేదని, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. 106 స్పోటకపు కేసులలో 10 మరణములు సంభవించెను. 67 కలరా కేసులలో 16 మరణములు తటస్థించెను. టీకాలు వేయబడినవారి సంఖ్య కొలదిగ పెరిగెను. ఏజెన్సీలోని ఎలిమెంటరీ విద్య స్పెషలు అసిస్టెంటు ఏజెంటులకు ఒప్పగింపబడెను. ఏజెన్సీ జిల్లాబోర్డువారు భద్రాచలంలో నొక హైస్కూలును, పోలవరం, దుమ్మగూడెములలో మిడిల్స్కూళ్లను పోషించుచున్నారు. దుమ్మగూడెంస్కూలు 1929 సంవత్సరము జూలై 1-వ తేదినండియు మూసివేయబడెను. ప్రాథమిక పాఠశాలలసంఖ్య 201 నుండి 208 కి పెరిగెను. విద్యాధులసంఖ్య 5734 నుండి 6110 కి పెరిగెను. అనాగ

రికజాతుల విద్యార్థుల సంఖ్య 847 నుండి 1022 కి పెరిగెను. బాలికా పాఠశాలల సంఖ్య అటులే నిలిచియుండెను. పోలవరం డివిజనులో పాఠశాలమిక పాఠశాలలు తేకుండెను. దుమ్మగూడెంలో లేను పరిశ్రమమాత్రము సాగుచున్నది. ఏజెన్సీ ఉత్పన్నములలో కెల్ల, భద్రాచలంలోని శ్రీరామనవమి మహోత్సవము అగ్రగణ్యమై తన రారుచున్నది. మొత్తముమీద ఏజెన్సీలో ఎంచ దగిన అభివృద్ధి ఏకాభియందును గమనించుచు. మన్యజ్వరభాధ నివారణయైనగాని, ఏజెన్సీ జిల్లాలు వానయోగ్యముగ నుండజాలవు. ఏజెన్సీ జిల్లాలకు గూడ బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలనము నొసగిన గాని, అవి యభివృద్ధి గాంచజాలవు. తుదకు మిగిలిన జిల్లాలతోబాటు సంస్కరణముల నయినను వీని కొనగక పోవుటచే, వీని యభివృద్ధి స్తబ్ధించు చున్నది. సైమను రిపోర్టునను, ఈ విషయమై అనుకూలసూచనల గావించలేదు.

తిరుచునాపల్లి : రిసెటివ్ మెంటు

తిరుచునాపల్లి రయితులు భూముల తరగతుల విభజనపు ఏర్పాటుగూర్చి పెట్టిన ఆక్షేపణను విచారించుటకు, ప్రభుత్వమువారు మాక్ యీఎనుగారిని ప్రత్యేకోద్యోగిగ నియమించిరి. వీరి రిపోర్టుపై ఆర్డరుల నిచ్చు లోపుగ, ప్రభుత్వమువారు ఎచ్చు రివిన్యూ కనూలుజేయుటను మానుకొనిరి. రివిన్యూ బోర్డువాదను, తిరుచునాపల్లి కలెక్టరుగారను, మాక్ యీఎనుగారి రిపోర్టుపై తమ యభిప్రాయముల తెలిపిరి. మరుదూరునాట్టు వైకాలా, మహాదానపురం కాలువక్రింద నున్న భూములు రెండవతరగతిలోనుండి మొదటి తరగతికి మార్పు బడెను. మాక్ యీఎనుగారు కాలువలలో లోపము లున్నను, భూములను మొదటితరగతికి జేర్చవలయునని, కోరిరి. కట్టాలై రిగ్యులేటరును త్వరలో నిర్మించుచో, వీరిని మొదటితరగతికింద ఎల్లప్పుడను నిలిపియుంచ వీలగునని, వీరి యుద్దేశ్యము. కాని ప్రభుత్వమువారు మాత్రము, ఇట్టి యూహాపై నాధారపడుటకు వీలు లేదనియు, నింత వరకు రిగ్యులేటరుకు ప్లానులును, ఎస్టిమేటులయినను, చేరలేదనియు, అందుచే రెండవతరగతిలోనుండి మొదటి తరగతిలోనికి భూముల నిపుడు చేర్చ వీలులేదనియు, నిర్ణయించిరి. ప్రత్యేకోద్యోగిగన్న ప్రభుత్వమువారి మెరుగనిపించిరి. ఉయ్యకొండను కాలువక్రిందనున్న భూములను మొదటితరగతిలో జేర్చవలయునని, ప్రత్యేకోద్యోగి గావించిన సూచనను రివిన్యూబోర్డువారును ప్రభుత్వమువారును గూడ ఆమోదించిరి. ఉయ్యకొండను కాలువక్రింద చెరువులద్వారా సాగుబడి చుయ్యెడి భూములతరగతిని పెంచవలయునని, తిరుచునాపల్లి కలెక్టరుగారను, రివిన్యూబోర్డువారును జేసిన సిఫార్సును ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించిరి. క్రొత్తతరగతులకు సంబంధించిన ఉత్తరవుప్రకారము, ఎచ్చు రివిన్యూను 1839 ఫసలినుండియు వసూలుజేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. 1840 వ ఫసలిలో దీనిని పాతబక్రీంద వసూలు జేయవలయునని, ఉత్తరువు గోరుచున్నది. ఇట్టి ఏర్పాటులను, శాసనసభవారి నిర్ణయము ననుస

రించి కావించకుండ, ఇటును కార్యనిర్వహకప్రభుత్వమువారి చచ్చవచ్చినటుల గావించుట, శోచనీయము.

బెంగాలు శాసనసభ : సైమనుకమిషను రిపోర్టు

సైమనుకమిషను రిపోర్టును ఆమోదించిన శాసనసభ యొక్కటియు గనుపించెను. శాసనసభలో కాంగ్రెసుపక్షమువారు తేకున్నను, మిగిలినవారయినను, రిపోర్టు నామోదించకున్నారు. బెంగాలు శాసనసభవారు, నిన్నటిదినము సైమనుకమిషనురెల్ల అసంతృప్తి దెలుపుచు తీర్మానించిరి. భారతదేశము స్వరాజ్యమును బడయుటకిది తోడ్పడదని తీర్మానింప బడెను. ప్రభుత్వసభ్యులగు గౌ.మారుగారు తమయభిప్రాయమును వెలుపక, శాసనసభవారి నిర్ణయమును ఇండియాప్రభుత్వమువారికి దెలిపెదమని మాత్రము, వాగ్దానముజేసిరి. ఇట్టిస్థితిలో సైమనుకమిషను రిపోర్టు రౌండుటేబిలుసమావేశములో చర్చింపబడ దని, లేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుట కనీసధర్మమగును. రౌండుటేబిలుసమావేశమునందు సైమనుగారు పాల్గొన వీలులేదని నిర్ణయించిన మాక్స్ నాల్డుగారు, సైమను రిపోర్టును గూడ బహిష్కరింపజేసి, అధినివేశ స్వాతంత్ర్యవిధానమును తయారుజేయుటకు మాత్రమే రౌండుటేబిలుసమావేశము గూడునని ప్రకటించుట ధర్మమగును. ఈవిషయమున ప్రతిష్ఠతో బసలేదు. హిందూదేశమును సంతృప్తిపరచుట కింతకన్నను అనుకూల మార్గ ముండదు. మహాత్మునితో సంధి రాయబారములు జరుపబడుచున్న నీ సమయమున, నిక్కార్సము నలుపుట లాభకరమగును.

నూరవసంబరు విమానము తిరిగివచ్చుట

పలావురు ప్రయాణము నలుపుటకు వీలగునటుల నిర్మింపబడిన నూరవసంబరు విమానము ఇంగ్లండునుండి కెనడాకుబోయి తిరిగి సురక్షితముగ నిలుచేరెను. కెనడానుండి ఇంగ్లండుకు ఏబదియేడు గంటలలో పయనము నలిపెను. రానుబోను ఎనిమిదివేలమైళ్లు ప్రయాణము నలిపినను, విమానములో గూర్చొనినవారి కెట్టి యిబ్బందిగాని శ్రమగాని గలగలేదు. సముద్రముపై పయనముజేయు నౌకల కన్నను విమానము సౌఖ్యవంతముగ నుండెను. ఇయ్యది గంటకు ఏబదియేడు మైళ్లవంతైన ప్రయాణము జేసినని నిర్ధారణయయ్యెను. దూరప్రయాణములకు ప్రయాణికులు విమానములనుపయోగించుకొనగలరనియు, అందువలన కాలము గలసివచ్చుననియు, విదితమయ్యెను. నూట యొకటవసంబరు విమానము అక్టోబరులో ఇంగ్లండునుండి హిందూదేశమునకు వచ్చి తిరిగి ఇంగ్లండుకు పోవనున్నది. ఇందుకుగాను ప్రయత్నము లారంభమయినవి. ఇవిగూడ ఫలించుచో, దూరదేశములకు విమానప్రయాణము సుసాధ్యమగునని తేలును. శ్రేష్ఠమగు సముద్రనౌకకన్నను వాయువిమానము మూడింతలు వేగముగ పోగలదని, యాభియయినది.

తూర్పుగోదావరి అసిస్టెంటు కలెక్టరుగారును, నర్ టి. విజయరాఘవాచారి కుమారులు నగు వీరరాఘవనుగారు పూనమల్లిలో గజ్జపుస్వామిలో శిక్షణ నొందుచు, ప్రమాదవశమున కాలధర్మము నొందినందుల కెంతయు చింతించెదము. వీరికి పాతిక

కా శీ నా థు ని

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కా రా గృ హ వా న ము

నేటికి 121 దినములు

నిర్బంధించబడినదినము 21-4-1930

నందవర్షరముల పయస్సు. వీరు ఐ. సి. యస్. పీ. రీత్ లో నుత్తీర్ణులై, గలనందవర్షరము నిర్విరుహ ప్రవేశించిరి. వీరికింకను వివాహముకాలేదు. నర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారు సిల్లూ నుండి రావలయును. వీరికి ఖిమునకు మేర యుండదు. ఉచ్చస్థితిలోకి వచ్చునమయమున, వీరరాఘవను గారికి మృత్యు వానన్న మగుట గొప్ప దురదృష్టము. అయినను, కాలచక్రమున కెవరను అడ్డుపడజాలరు. వీరి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక!

పటేలు రిపోర్టు

పటేలు రిపోర్టును అధికారులు బొంబాయి జేర నీయలేదు. జి. ఐ. పి. రైల్వేవారు దీనిని అందజేయ నిరాకరించిరి. దీనిని సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు నిషేధించెదరని తెలియుచున్నది. సులేమాను రిపోర్టును ప్రచురించినవాడు, అధికారక్రమముల రిపోర్టును నిషేధించుట, న్యాయము గజాలదు. సత్యగ్రహణమున కిట్టి నిరోధములు తోడ్పడకపోగ, విపరీతాభిప్రాయమును వ్యాపింపజేయగలవు. కొలది రోజులక్రిందవరకు విత్ థాయి పటేలుగారు భారత శాసనసభాధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఇట్టివారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన విచారణకు ఫలితమగు సవేదిక నణచివైచుటవలన, రెండింటియును పరివృత్తాంతమును ప్రజలు గ్రహింపజాలక, అవిశ్వాసపూరితులగుచో వింత గలుగజాలదు.

నర్ వార్తాను లేకునుగారు : ఫెడరల్ విధానము

హిందూదేశమునకు ఫెడరల్ విధానము యోగ్యముగ నుండునని తెలుపుటకు బ్రిటీషు పముఖులు విశేషముగ ప్రయత్నించు చున్నారు. నర్ వార్తాను లేకునుగారి విషయమై యుక్తాంశముచు, బ్రిటీషు విధానము హిందూదేశమునకు బనికిరాదనియు, హిందూదేశమునకు త్వరలో అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించ వీలు లేదు గాన, ఫెడరల్ విధానము నిచ్చుటయే మేలగుననియు, దెలిపిరి. స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధిపడుకుండ నెటుల నయినను ఆటంకపరచు నిమిత్తమే, ఫెడరల్ ఏర్పాటు సూచింపబడుచున్న దని వెల్లడియగుచున్నది.

ఇంటిమిదేషను అడ్డినెన్ను : మద్రాసు రాష్ట్రము

మద్రాసు రాష్ట్రమునకు ఇంటిమిదేషను అడ్డినెన్నును వర్తింపజేయుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిరని, గెజెట్టు ఆఫ్ ఇండియాలో ప్రకటించబడెను. కల్లంగడులయొద్ద జరిగెడి పీకటింగును నిరోధించుట కిది ముఖ్యముగ నుద్దేశింపబడి యుండును. నిర్బంధప్రయోగ మింకను సగలేదు. క్రొత్త అడ్డినెన్ను లింకను చెన్న రాజధానియందు ప్రయోగింపబడుచునే యున్నవి. ఇక్క నిర్బంధములు ప్రజలలో బెరిగిన అసంతృప్తి నెక్కువ పెంచుటకే తోడ్పడుట సహజము.

ప్రభుత్వ సహకార సభలు

(గోగి సేన రంగనాయకులుగారు)

లాల్ బాబు మిట్టెగ, తెనాలి తాలూకా కొల్లివరము రు జగిసిట్టును, దానిలో నేను పాలు పుచ్చుకొనినట్లును, మీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 16 తేదీన ప్రకటించబడి యున్నది. ముందుగా, నేనామిటింకను పోలేరునందు, దానితో నాకేమి సంబంధము లేదనియు తెలుసుకొన్నాను. నేను మీటింక జరిగినదినమున, కొత్తపరమును సుగతి వాస్తవము. పండికింద నన్ను కొందరు స్నేహితులతో ముందుగా నాయుగ్ని కలహరిస్తూ నాట్లాడినట్లును నా ప్రతిపే. కాని మీటింక ఆరగున పుచ్చుకొని, కత్తురుగరి కావ్యానమిచ్చి పుచ్చుకొని నేనేమాత్రము జోక్యము పుచ్చుకొనక, ఆగ్రామమునందోచుట, శ్రీ బలిశేట్టి, శ్రీ కాంత్ముగారి ఉత్తరం ఖచ్చితము, అనానా కమును జడపుకొనుచుంటిని. నేనాదినను, ఆగ్రామమునందటి సందిగ్గ సమయములో నేనుండు తెందుకాయని ప్రజలను కొనబెట్టును. గుంటూరు కల్లూరు జిల్లాల తొలిపున ఆస్పెంట్టికి నేనొక ఉద్యోగిగా నిలబడినట్లు ఆంధ్ర రికే తెలిసియున్నది గదా. ఈసందర్భమున ప్రచార ముగత్యమునున్నది. ప్రజలు వారి నాయకులైన సమాజక మగుదురో అప్పటిను అభ్యర్థులు వెళ్లి తన కార్యక్రమముగూర్చి రాచికి భిక్షాచారుల గూర్చి ముచ్చటించుటగత్యము. సహకార వాడుల సభ యగుట వలన ప్రభుత్వోద్యోగిని సహానించుట కేర్పడిన సభ యగుట వలన నానంత బాధియనదులు అట్టి సభలతో సంబంధము కల్గించుకొనుట యుక్తమే కాక అబాధియ మని నేను దృఢముగా నమ్మియున్నందున నేనాసభతో సంబంధము కల్గించుకొన దలచెదను. అనేక స్నేహితులు మీ ప్రతికాయందు న్ను యాపారపాటును సవరణ చేయు ప కోరినందున ఇందు మూలమున నాయసమ్మతిని ఆయదంతము వ్రాసినది రికే తెలియ పరచబడి యున్నది.

యూరోపియనులకు మూడవతరగతి రిజర్వ చేయుట

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే అధికారుల తీర్మానము

యూరోపియనులకును ఆంగ్లో ప్రాదీపులకును మూడవ తరగతి రిజర్వ చేయుపద్ధతిని సెప్టెంబరు 1 వ తేదీ నుండియు విడిచిపెట్టుటకు ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే అధికారులు తీర్మానించినది. ఇతరజాతీయుల రైల్వేలోకూడ యూరోపియనులకును ఆంగ్లో ప్రాదీపులకును మూడవతరగతి రిజర్వ చేయు పద్ధతిని విడిచిపెట్టుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన తీర్మానము ననుసరించి ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే అధికారులు వైవిధ్యమన తీర్మానించినది.

శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు

చెఱుసాలలో డేమునుగా నున్నారు

చెన్నై పురి, ఆగస్టు 19:—శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మ గారు కేలూరు చెఱుసాలలో సురక్షితముగా నున్నారని తెలియబడినది. నిర్బంధము ననభించుచున్న వారీమలు లందరును గలసి వారివంటను వారే తీసికొనుచున్నారనియు తెలియబడినది.

నవరణ

15 వ తేదీ ఆంధ్ర ప్రతికానబంధము 2 వ పుట మూడవ కాలంనందు వీలూరులో 144 నెక్సనగుర్చి 7 జిల్లు ప్రకటన ప్రకటిం ప బ డి న పు డు, ఉ త్త ర వు మూ డు నెలవరకు అనుబంధించు సని పారబాటున ప్రకటింపబడినను, ఉత్తరపు రెండు నెలవరకే అమలు జరుపబడినది పాత కలు తెలిసికొన ప్రార్థితులు. (ఆ. ప. సం.)

అమృతసరులో హార్టల్

20 మంది అరెస్టులు, లాతీ ప్రయోగము

అమృతసరు, ఆగస్టు 19:—

నేను పురమంతయు పూర్తిగా హార్టల్ జరిగెను. పోలీసువారు నిన్నరాత్రి చాలమందిని కొట్టివదలన వెక్కిరింపజేసిన ములు కలిగెను. న వ య వ్య న భా ర త పథవారు పోలీసు ఉత్తరపులనల్ల ఘించి గురుకుమనవిధియందు సభ జేయ న లం చి రి. మూ డు రో జు ల నుండి పోలీసు వారు ఆ డ్డు పెట్టుచుండిరి. నిన్న రాత్రి ప్రజలచొప్పు కడనందున పోలీసువారు లాతీ ప్రయోగించిరి. మునిసిపలు పథ్య లీ ర్యను ఖండించుట పథజేయదలచిరి. నాడు 20 అరెస్టులు జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

పటేలుసంఘమువారి పెషావరు విచారణ నివేదిక

సంయుక్త రాష్ట్రముల దొరతనమువారు బహిష్కరింపదలచుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 18:—పేషావరు కాబులనుగూర్చి విచారణ చేయుటకు కాంగ్రెసువారు నియమించిన సంఘమువారు వి. జే. పటేలుగారి అధ్యక్షతక్రింద వ్రాసిన నివేదిక ఆలచా వారు లో ముద్రింప జేసెను. ఈనివేదికను సంయుక్త రాష్ట్రముల దొరతనము వారు స్వగంగానే బహిష్కరింపవచ్చునని ప్రభుత్వోద్యోగిల ద్వారా తెలియచున్నది. ఈనెల 16 వ తేదీన ఒక కాంగ్రెసు ఉద్యోగి యానివేదిక గ్రంథములను బొంబాయికి తీసుకొనివచ్చెను. వాటిని వశపరిచవలసి పోలీసుకమిషనరు రైల్వే రికే తెలిపినందున, జి. వి. పి. రైల్వేవారు ఆపాకేటెలు వశపరచలేదు. వీటినిగూర్చి బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘమువారెట్టి చర్యను జరుపదలచు కొనలేదనియు తెలియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో మిల్లులు మూయబడుటకు కారణము

యజమానులకును కార్మికులకును భిన్నాభిప్రాయము కలుగుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 18:—పేషావరును గ్రూపు మిల్లులలో రెండు మిల్లులవారు యిదివరకు పనివాండ్రకు ఒక నెల నోటీసు యిచ్చియుండిరి. ఆ నోటీసు యీ నెల 15-వ తేదీ అంతమైనది. ప్రస్తుతము మిల్లులను మూడలమకొనలేదు. ఎప్పుడు మూయఁ లచే మో అప్పుడు ఒకరోజు నోటీసుతో మూసి నేనెదము. అని యజమానులు కార్మికులకు తెలిపిరి. కార్మికులు 8 రోజుల నోటీసు కోరిరి. అందుకు యజమానులు సమ్మతించ నందున పనివాండ్రు సమ్మెకట్టి వెడికపోయిరి. అందువలన ఆగస్టు 18 యీ నెండు మిల్లులు మాసివేయబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో జి. వి. పి. రైల్వే ఉద్యోగుల సంఘము

1:30-31 కి ఉద్యోగుల నెక్సనొనుట

అధ్యక్షుడు:—ఆర్. బి. రూయియగారు, రూయియ గారు చెరసాలనుండి వచ్చువరకును జి. కె. పట్నెగారు అధ్యక్షుడుగా పనిచేయును.

ఉపాధ్యక్షులు:—1. జి. కె. పట్నెగారు, 2. జి. ఆర్. భిలేలుగారు, 3. బి. ఎస్. వలకరయ్యగారు, ప్రధానకార్యదర్శి:—ఎం. పి. శుక్లేశుగారు, ప్రచారక కార్యదర్శి:—చౌదరిగారు, ఇతర కార్యదర్శులు:—1. బి. ఎల్. చాల్సీగారు, 2. బి. ఎల్. పథుగారు, సహాయకార్యదర్శులు:—1. ఆర్. బి. నేనగారు, 2. ఎస్. ఎస్. జోషిగారు, ప్రేజరరులు:—1. బి. కె. సాహనీగారు, 2. బి. బి. షియాడుగారు, అడిటరులు:—పాదలాల కం పేసినారు (శ్రీ ప్రె.)

నాగపురం

ఒకమ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలరు అరెస్టు

నాగపూరు, ఆగస్టు 18:—శ్రీయత అప్పాజీ తిజారే అను నొక కాంగ్రెసు ప్రచారకుని నేడుమధ్యాహ్నం అరెస్టుచేసిరి, తిజారేగారు నాగపురం మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్ సభ్యులు. (ఆ. ప్రె.)

పికెటింగు అరెస్టులు

నాగపురం, ఆగస్టు 18:—నేడుదయం శ్రీవాలంటేర్ పికెటింగు మూలమున పిస్తళ్లకాలేజీ మూసివేయబడినది. రెండుమూడురోజులనుండియు అరెస్టులైయున్నవారిని, మరల నేడు కల్లుడు కాణములవద్ద పికెటింగునాగించినందుకై 40 మంది వాలంటేర్ల నరెస్టుచేసిరి. అరెస్టుకాగానే మరల క్రొత్తవాలంటేర్ ఒకమూకవచ్చుటయు మరల పోలీసువారు దానినరెస్టుచేయుటయు జరుగచున్నది. పోలీసు డిప్యూటీ మాపరిం తెండెంటుగారు ఆ ప్రదేశమునం దంటును తిరిగి పరిశీలించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

లా కాల్వేవద్ద పికెటింగు

నాగపురం, ఆగస్టు 18:—నేడుదయం మరల శ్రీయత యం, పి. అభయంకరుగారి కమాన్డరును వినులాచేసి నాయకత్వముక్రింద వరల లా కాల్వేవద్ద పికెటింగు జరిగినది. చాల మందిజలు గుమిగూడిరి. నేటికే కాల్వే మూసివేయబడినది. ముందుసంగతినిగూర్చి కాల్వే అధికారు లాలోచించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటన

ఈక్రింద సంతకములుచేసిన మాయుద్ధరి పేరటికి 8-8-80 వకరికిన్ని 10-8-80 మరీయొకరికిన్ని రెండు కవర్లు పామ్మరు పొమ్మేనునండి వచ్చినవి. సదరు రెండుకవర్లును విప్పిచూడగా, రెండింటిలోనలను రోమియం వ్రాయని తెల్ల కాగితములు యున్నవి. ఈవయము కుర్చు పిప్పినపుక పిప్పినన్న కెర్డమును ముక్కుచూడ తెలిసియున్నది. ప గ గలు ఆలోచించగా మా పైన దుర్వ్యవహారములు చేయ నుద్దేశించుచున్న మావిరోధులైన రో యిట్టిపని చేసినట్లు అనుమానముగా యున్నది. మరిన్ని నూ లకార్డు పెతుకగా నా లో బల్బలో జీంఖాక్ తాలాకు పొమ్మి బిల్లుపు ప్రకటనమున, తెలుగు ప్యాడమున్న కనపించుచు. ఎవ్వకై నదు యీ పంకగి తెలిపిన ఎడల మాకు తెలియ చేయాలెను. సదరుబిల్లు పుస్తకములు వకయిరాలు మా లో అబ్బులో అజీ ఖాక్ సంతకములేనియెడల చెల్ల నేరవు. మైక్లవ హారన లవల్ల పుస్తకములు వ్రాసినవారు పొందలేని ప్రయోజనము వీడియులేదని యిందుమూలముగా తెలుపడమయినది.

తెనలి } 1. అబ్బులో అజీ ఖాక్,
14-8-1980 } 2. అహమద్ రసూల్ ఖాన్.

ప్రకటన

తూర్పు గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం తాలూకా యేలే శ్యాం గ్రామ కాపురస్తుడు వంకాయల కొండయ్య యిందు మూలముగా అందరకు ప్రచరణచేసి యేమనగా, నానాల్లవ కొమారుడు వంకాయల పెడఅప్పన్న అనే 20 సం||రముల వయస్కులవాడు దుర్వ్యవృత్తులను ప్రారంభించి నాస్వార్థి తాలూకు ఆస్తియందు తనకు హక్కులని యితరుల మ్యించి వోట్లు దస్తావేజులు పెగైరాలు వ్రాయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది నాతాలూకు చరస్థిరాస్తులయందు సదరు అప్పన్నకు వీధిపైవైన హక్కున్నట్లు లేదు. నాతాలూకు ఆస్తి నాస్వార్థి తాలూకా పిత్రాధిపతి కాదు కనుక అతనికి యేధమైన సంబంధమున్నట్లేదు. సదరు సంగతులు తెలియక గాని తెలిసియుండి గాని విద్యుయిచ్చేయెడల అవి యేవిన్నీ నా తాలూకు చరస్థిరాస్తులను బాధించ నేరవని యిందుమూలముగా ప్రచరించడమైనది.

ఇట్లు,

వంకాయల కొండయ్య.

అద్భుతమగు ఈ ప్రాణవాయువు మీగడ

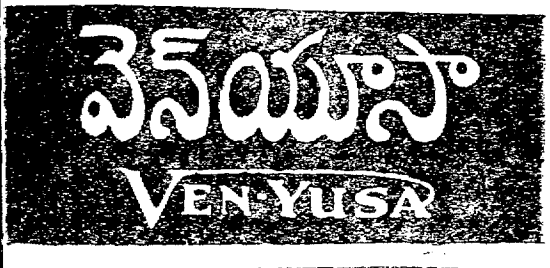
శుభయోగిని మీయందముయొక్క యభివృద్ధినిగమనించుడు.

ప్రతిశ్రీకిని యావ్వనముగ నుండవలెననడి కోరిక యుండగలదు. నుండరముగు యాకృతి, స్వచ్ఛమైన చర్మమును కలిగియుండుట యొక్క రహస్యము ప్రతినీత్యము వెన్ యూసా మీగడ శుభయోగించుట యందుగలదు.

వెన్ యూసా నెమ్మదిగ తేరీరముపై రుద్దుచుండిన తేరీరమును పరిశుభ్రపరిచి, బలమును గలగజేయు "ప్రాణ వాయువు స్నాన" మొనంగగలదు. ఇది చర్మమును యెండి పోకుండగను, మచ్చలు, వేడిలన కలుగు పొక్కులు మొలతైన వాటిని తొలగించ కలదు.

మందులు న గంధము లమ్ము యందరివద్దను తెల్లని బాడిలలో శుంచబడి రు. 1/-కు అమ్ముబడును.

వెన్ యూసా చర్మమును సజీవముగ నుంచగలదు.

విదేశవాసులు

నారాంబర్లందు ప్రభుని ఆరోగ్యము (వైరస్)

ఆగస్టు 19:— నారాంబర్లందు ప్రభుని రక్త నాళములందు రక్తమును ప్రవహింపజేసినను లాభములేదని అనగా రక్తనాళములో ప్రవహింపజేయు రక్తము ప్రభుని రక్తముతో సరిపోలేదు గాన ఆ ప్రయత్నమును వదులుకొనిరి.

సర్ జాకబ్ నైమనుగారు

ఇండియాలో బ్రిటిషుపరిపాలనము

(రూటరు)

టారంటో, ఆగస్టు 19:—కనడా ఎంపైరుక్లబ్బులో మాట్లాడుచు సర్ జాకబ్ నైమనుగారిట్లు ప్రస్తావించిరి:— ఇండియాలో బ్రిటిషుపరిపాలనము నిష్పాక్షికభావముతో గూడుకొన్నదని భారతీయులు విశ్వసించుచున్నారు. న్యాయము కలుగుచున్నదను నమ్మక మేర్పడినది. అభివృద్ధి వికృత ఏర్పడుటకు కారణి యవసరము. ఆయా జాతులకు స్వర్ణలలేకుండ వారివారి హక్కులను ఏర్పాటుచేయుటకు నిష్పాక్షికభావము గల మధ్యవర్తి కావలెను. భారతజాతీయవారులు తమ దేశీయులకు దేశము సుదృఢించుటకు చేయుచున్న కృషి ఎంతయు ప్రశంసార్హము. విస్తారము సానుభూతిని జాపవలసినదే. భారత రాజ్యాంగవిధానము దేశభక్తిశ్రులనుబట్టి మార్పుటకు వీలుగ నుండవలెను. ఒక్క పార్లమెంటు ఆప్టలవలెనే ఏదేశమున పాలించుటకు వీలులేదు. అపారముగ ఓపికతో ఇండియాలో వివిధవర్గములతో ఆలోచించి చేయవలెను.

బల్లారిలో పికెటింగు

వాలంటీర్లకు దెబ్బలు

బల్లారి, ఆగస్టు 18:—

ఇచ్చట కల్లుచాకాములవద్ద పికెటింగు జరుగుచున్నది. దుకాణదారు వాలంటీర్లను కొట్టుచున్నను వారు పికెటింగు మానుటలేదు. నిన్న కల్లుకుండలను వీధులవెంట దీసికొనిపోయి అమ్ముటకు ప్రయత్నించిరి. శ్రీయుతులు ముత్యాలరావు, ద. చూనంద్, గోపాలరావు గార్లకు దెబ్బలు తగిలినవి. మరియొక వాలంటీరు నాగజెముడు కంపలోని కిచ్చి పడవైచిరి ఇంత జరిగినను వాలంటీర్ల సంతోషముగనే యున్నారు. సాయం కాలము వారి సభిసందిండుటకై బహిరంగసభ జరిగినది. (స్వ. వి. తంరి)

నోటీసు

నాకు 1. కరెన్ల సత్యనారాయణ 2. కరెన్ల మల్లన్న 3. యీ సర్వేశరావు 4. యీ భద్రయ్య 5. సుబ్రహ్మణ్యం 6. వీరాస్వామి అను-6 కుమార్తెలు గలరు. అంతలో సర్వేశరావు, భద్రయ్య, సుబ్రహ్మణ్యం, వీరాస్వామి మైనర్లు. నా రెండవకుమారుడు మల్లన్న సుమారు 3 మాసములనుండి దుస్సహవాసముచున్నాడై దుర్వ్యసనములపాలై కుటుంబము తాలూకుసామ్యును వ్రయపరచుచున్నాడు. ఇటీవల కొన్నిలాలోచి యన్యాయకాంతములు చేయుచు ప్రతి ఫలశూన్యములైన ప్రోనోట్లు వ్రాయుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. అతడుచేసిన ఋణములు వ్యభిచారము త్రాగుడు వగైరాలు అయివున్నవి. సదగుఋణములుగాని, అన్యాయకాంతములుగాని, నాకుటుంబపు ఆస్తిని బాధింపనేరవని యిందుమూలకముగా తెలియజేయడమైనది..... కరెన్ల రామస్వామి దుమ్మగూడెం భద్రాచలం తాలూకా } కరెన్ల రామస్వామి తూర్పుగోదావరిజిల్లా, 18-8-30సెల్

విద్యమత్తములో గూడిన సహాయము

నకాలములో సరియైన పని

పనిచేయుటకు దృఢసంకల్పము, సహాయము చేయవలెననెడి కోరికతో వదులచేయును. గత 60 సంవత్సరములనుండి సురాజ్ మల్ వారు ప్రజల యాదరణకు పాత్రులైయుండిరి.

మా కాతాదార్లు తమ స్వామభవమువలనే మాయొక్క పనితనమును, ఓస్సు, నమ్మకములను తెలిసికొనియున్నారు. వారివిషయములను వ్రాతపూర్వకముగ విచిన్చియున్నారు.

సురాజ్ మల్ లల్లుభాయి అందు కో.,

రాక్ ఫోర్డ్ గేట్, వజ్రపు వర్తకులు, నగలవర్తకులు, 313, ఎస్.స్.నేట్, మద్రాసు. తిరుచినాపల్లి.

వీనస్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కంపెనీ, లిమిటెడ్., కార్యవర్గి గారికి

22, సెకండ్ లైన్ బీచ్, మద్రాసు.

అయ్యో, మా మేనత్త పేరిటెట్లము తమరి శ్రీ ఇన్ స్టాబ్లిష్మెంట్ స్క్వేమ్ (ఎమ్. సి. నెం. 5145)లో, బోడపల్లెటూరిని తమ వీజుటుగారగు వి. వెంకటేశ్వర రావుగారివ్వారా చేపట్టి, దు 1/8-ను మాత్రమే ఆమె చెల్లించియుండెను. ఆమె చనిపోయి యుండుటచే మరణానంతరము వారకుల కొసగు సామ్యమును, ప్రకృత రుసుమును కలిపి దు 988/9/0 లకు యేలాచి యధ్యంతరములను పెట్టక నాకొసంగియున్నారు. గనుక నా హక్కును తమరు శిశువుగ యంగీకరించి సామ్యయొసంగినందులకు నా మనః పూర్వక వందనము లప్పించుచున్నాను. యీ పుత్తరమును తమ యిచ్చనచ్చినచో నుగ నుకయోగించుకొనవలెను

10-8-1930

బోడపల్లె

తూర్పు గోదావరి జిల్లా

తమ విధేయులు; (నం.) వడ్డమాని సుబ్బారాయుడు, ఎమ్. సి. నెం. 5145 కు వారనడు.

అసలు వెండి, సవరం బంగారుచే చేయబడిన నగలు చేప్పిన గడువును తగుపూచితో తయారుచేసి యివ్వబడును. కేశవజీ దేవచంద్, నగలవ్యాపారం, 21-చై నాబాబా, మద్రాసు.

నెల్లూరు (న్యకీయలిఖిరి) శిక్షలు

నెల్లూరు, ఆగస్టు 18:—శ్రీయుత గోపాలుని శ్రీరాములుగారు కాంతివైనికులుగా నున్నారను నేరమును మోపి శ్రీమన్ లా ఆమెండుమెంటు 17 (ఎ) క్రింద 4 మాసములు కఠినశిక్ష ముత్తుమారు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు వేసిరి.

వైగు

నెల్లూరులో ప్లేవచ్చి ముహమ్మదీయులలో యిద్దరు మృతికొందరి. ముహమ్మదీయులు కొందరు వారిపాకలనుండిచి దర్బులులో కాపురమున్నారు. పొల్లడిపాద్మమెంటువారు ముందుగనే కనుగొనినందున ఆపాయములు వ్యాపించుటలేదు. మరియిద్దరికి తగిలియున్నది.

టీపార్టీ

నెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరు శ్రీ వెంకటేశ్వరగారి! ట్రెయినింగు పారకాలలో వీడ్కోల్సు విందుచేసిరి.

ఆరోగ్యవారము

నెల్లూరులో ఆరోగ్యవారము ఈనెల 20 తేదీ మొదలు 25 తేదీవరకు జరుగును. దీనికి శ్రీ డాక్టరు జెజుమెన్, మంగమూరు, విశ్వనాథరావుగార్లను కార్యదర్శులుగా నియమించిరి. దీనికి ఒకకార్య నిర్వాహక సంఘమునకూడ ఏర్పరచిరి.

గాంధీబోకీ

నెల్లూరులో ప్రతి విద్యార్థియు కళాకాలకును, పాకాలకును పావునపుడు గాంధీబోకీకి ధరించి విద్యాభ్యాసమునకు పావుచున్నారు.

సత్యాగ్రహమునకు శిక్షింపబడిన వారి సంఖ్య

6000 మందికి తక్కువలేకుండ శిక్షింపబడి రని

కాంగ్రెసువారు ప్రకటించుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 18:—“జూలై నెలఖరకు వంగరాష్ట్రమున 4461 మంది శిక్షింపబడిరి. వారిలో 157 మంది ఆర్థిక న్యుక్తికంద శిక్షింపబడిన వారు” అని తెంగాలు నివర్తమెంటు ప్రకటించెను. ఇది నిజమైన మొత్తముగాదు. 6000 మందికి తక్కువలేకుండ శిక్షింపబడిరి” అని వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి హేమచంద్ర ఘోషగారు ప్రకటించిరి. ఘోషగారు మండల సంఘములవారి సహాయంతో యీ మొత్తమును తేల్చిరి. (శ్రీ. తె.)

బౌద్ధ ప్రధాన న్యాయాధిపతి తీర్పు

ఇద్దరు సత్యాగ్రహుల శిక్షలను తగ్గించుట

లక్నో, ఆగస్టు 18:— బౌద్ధ బార్ ఎస్సోసియేషను ఆధ్యక్షులు సదరు ఎస్సోసియేషను సభ్యులగు శ్రీయుతులు బాలూమోహన్లాల్ సబ్బోనా, సి. వి. గప్తా, గర్లకు పీ. కో. 117 సెక్షనుక్రింద శిక్ష విధించుట యన్యాయమని బౌద్ధ ప్రధాన న్యాయస్థానములో పిటీషను దాఖలు చేసి యుండిరి. నిన్న ఈ పిటీషను విచారణ జరిగినది.

శ్రీయుత సబ్బోనా, గప్తా గర్లకు మరి యొకరితో బాటు, గవనిని ఏ. పీ. టి. నెలలో ఉప్పు చట్టును స్పృశించునల సినదని ప్రాత్యహించినందుకు గాన పీ. కో. 117 సెక్షనుక్రింద 18 నెలల ఖైదు విధింపబడెను. ప్రస్తుతం బార్ ఎస్సోసియేషన్ ఆధ్యక్షుని పిటీషనుపై వారి నిర్ణయి 117 సెక్షనుక్రింద శిక్షించుట తప్పునియు ఉప్పుచట్టును క్రిందనే వారికి శిక్షవిధింపవలయుననియు కోరుచున్నది.

శిక్షలు విధించిన కోర్టువారి నిశ్చయంతకు ప్రతిక్షించి ప్రధాన న్యాయాధిపతియగు జజీర్ హుస్సేన్ గారు 18 నెలల శిక్షను రద్దుపరచి, ఉప్పుచట్టును క్రింద దానిని 6 నెలలకు మార్చిరి. (ఆ. తె.)

బ్రిటిషు బియ్యపుదిగుమతులు

మార్పింగుపొద్దు

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 17:—మార్పింగుపొద్దు ప్రతిక ఉల్లూ వ్రాయుచున్నది. యధికరకు పూర్వము బ్రిటిషు దేశమున పూర్తిగ బ్రిటిషు ఇండియా నుండియే బియ్యము తీగుమల అయ్యెడిది. ఇప్పుడప్పుడో 1/3 కంటులు తక్కువగా తీగుమల యగుచున్నది. బ్రిటిషు బియ్యపుమర విదేశముల ఆంకెరింగు దన్ను మానే. ఇక్కడి హాల్సులు చేశములకు విద్యామగ్న బియ్యము తీగుమల యగుచున్నది. ఈ బియ్యమును మరల పానీశుద్ధిపరచి హ్యోంబర్ని గాల్వరునుండి ఎగుమతి చేయు విదేశీయులనుండి కుద్ధపరచిన బియ్యముపై దిగుమతి షున్న విధించవలెను.

దక్షిణ హిందూదేశమున హిందీ-భిక్షు

శ్రీమతి మిరాబాయిగారి హితవు

మదరాసు, ఆగస్టు 18:—ప్రస్తుతము దక్షిణ హిందూ దేశమున పర్యటించు మొదట్టు కరుణించిన, శ్రీమతి మిరాబాయి (గాంధీమహాత్మ్యుని శిష్యురాలగు స్టేట్ కన్వే) గారు నిన్న సాయంత్రము, దక్షిణ హిందూదేశపు హిందీకలాలయమున నారసభిక్ష ప్రారంభింపవలయును జరపుచు, దక్షిణహిందూదేశము లిప్పటికింకా సభకమున జాతీయరస గన్పరచుటలేని హెచ్చరించిరి. శ్రీమతి, ముత్తులక్ష్మమ్మగారు సభకధ్యక్షుని వహించిరి. పల్వరు పురస్కరములును, స్త్రీలును, యవనలను సభనలంకరించిరి. భగవద్గీతతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను.

శ్రీమతి ముత్తులక్ష్మమ్మగారు మొదట నువన్యసింపచు, శ్రీమతి మిరాబాయిగారి సభ్యులకు పరిచయ మొనరించిరి. మిరాబాయిగారు మహాత్మ్యుని శుశ్రూషయొనర్చి, భారతదేశమున నేవించుటకు గాను, తన సర్వస్వమును త్యాగమొనర్చి వచ్చెను. ఇట్టి శ్రాజనీయుల యునికివలసిన, ఆంగ్ల దేశమునకును భారతదేశమునకును, ఎప్పటికైన మైత్రి ఏర్పడునని ఆశించుటలు గల్గుచున్నది. జాతీయసభాధ్యక్షుల కతితీజినలగు నిట్టి ఉత్సాహ ప్రకటనలననే, ఎప్పటికైనను, విశ్వమనఃసభాభావ్యత్వము నిక్కమై వలె గలదు. ఆట్టియను నునువుహితోక్తులు, శ్రోతల కెల్లరకు మోకాముష్మికోపలభి చేపూర్చునని నమ్ముచున్నానని అభ్యుతూరాలు నుడివెను.

హిందీకలాలయములకు హృదయకేళిగా రవుచు, తనవిద్యాలయము తరపున, శ్రీమతి మిరాబాయిగారికి స్వాగత మొసగుచు, సన్మానపత్రము నర్పించిన పిమ్మట, గతసర్వపు కార్యక్రమనివేదికమును చదివి వినిపించిరి.

శ్రీమతి మిరాబాయిగారు

తన సభామధ్యమన కరుణించినపు డచట గాంచిన విషయములనలన తన హృదయమెంత యో యు ప్పొంగెనని శ్రీమతి మిరాబాయిగారు హిందీయం దుపన్యసింపచు నుడివెరి. సభారంగమున గాంచిన యలంకరణములేమి, సభ్యుల సీమలగుటకు గాంచిన ఏర్పాటులేమి, అన్నియు, పరిపూర్ణముగ జాతీయమై, చాల ఆకర్షకములుగ నుండినను, స్వభావ స్వజాతీయభావము నెంత గాఢముగ ప్రేరేపించునో దీనిలన భావగ దెయ్యగలదు. ఆరెంటికిని చాల అమితభావనఃబంధము గలను. భారతదేశముభావను ప్రాధాన్యమొసగి, దేశీయ భావనే విశేషముగ నుపయోగించు ప్రాంతములందు, జాతీయ సాంప్రదాయములును, అలవాటులును, వేషభాషలును విశేషముగ మన్నింపబడుచుండును. విదేశభాష విశేషముగ వ్యాప్తియందున్న ప్రాంతములందు, విశేషములు అలవాటులును, వేషభాషలును విశేషముగ అనుకరింపబడుచుండును. ఈవ్యత్యాసము, ఉత్తర హిందూస్థానమునకును దక్షిణ హిందూస్థానమునకును విశేషముగ గన్పించుచుండును. ఒకజాతినాడు, ఇంకొకజాతివారి నెంతయనుకరింప ప్రయత్నించినను సఫలప్రయత్నము గాజాలరు. అట్టియనుకరణములనలె మానవజేష్టల ననుకరించు వానరప్రయత్నము చాలవికృతమై, హాస్యభావముగ నుండును. కనుక, ప్రతిభారతీయుడును, స్వభావవేషాదుల విడనాడక, గౌరవించి, ఆవలించుచుండవలెను. అప్పుడే, జాతీయతత్వము మిహృదయులందు, పరిపూర్ణ ప్రతిభతో ప్రజ్వలిల్ల గలదు. విజాతీయమానముల హృదయరంగములందు దట్టి జాతీయతత్వప్రచలనమున కవకాశములేదు.

హిందీభాష, అఖిలభారత జాతీయభాషగ నందరంగీకరించినవిషయముగనుంచి మోక్షిపునుక్రొత్తగా యెలపబడినయవ సరములేదు. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము వచ్చినపుడు, హిందీయే రాజభాషయగును. ఈలోగా హిందీభాష సభ్యునింపక పోయినయెడల నపుడు చాల చిక్కుపడవలసివచ్చును. ఆవిషయములున్నను, భారతదేశమున విభిన్నభాషమున కిపుడు, హిందీయే వ్యవహారభాషయగును. ఈకేసున, ఒక ప్రాంతము నుండికొక ప్రాంతమువారితో వ్యవహరించుకొనుటకైనను హిందీ భాషపరిచయ మత్యవసరము కనుక, దక్షిణ హిందూదేశవాసులు వెంటనే హిందీభాషను నేర్చుకొనవలసి నమ్ముచున్నాము. ఇది మొకంత కష్టముగాదు. చాల కష్టసాధ్యముల ఆంగ్ల భాష నేప్రాంతమువారు చాల ములభముగ నభ్యసించుచున్నారు. ప్రభుత్వమునం దుద్యోగములు లభించునకాయితే, నింతమంది ఆంగ్ల భాషను అభ్యసించుచున్న విషయము నిజమైయుండవచ్చును కాని ఇంతయంతి ప్రభుత్వమువారు ద్యోగముల నెప్పుడు కల్పింపగలరు? కనుక, విజ్ఞానశాల పెట్టుకొని, ఆంగ్ల భాష నభ్యసించుటకంటె, ప్రతివారును హిందీని తమ యభిమాన భాషగ నభ్యసించవలెను.

మిరాబాయిగారు ముగించుచు, హిందీభాషయు, కష్టదు, స్వరాజ్యసాధనమునకును, ముఖ్యము పునాదులగా గల మహాత్మ్యుడు, చిరకాలముగా వదిలియుండెనయ్యె, ప్రతివారును కష్టము ప్రోత్సహించవలెనయ్యె నుడివెరి.

హిందీభాష యెవనివారి కొరకుగాను, మిరాబాయిగారు పిమ్మట నాంగ్లమునం దుపన్యసింపచు, ఈప్రాంతపు ప్రజలు, అచిరకాలములోనే హిందీసభ్యునించి, తనబోటి ఆంగ్లములు చెందుభాషలయందు బ్రసంగింపవలసిన యావశ్యకత లేకుండజేతు రని నమ్ముచున్నానని నుడివెరి.

అభ్యుతూరాలు

అభ్యుతూరాలు శ్రీమతి ముత్తులక్ష్మమ్మగారు నాంగ్లమున నుపన్యసింపచు అయిదారుమైక్రముండి వచ్చినమిరాబాయిగారు, హిందీకుం దుపన్యసింప, భారతీయరాజును, హిందీ ప్రాంతములకు సరిపాట్లుబాటుచే నివసించుచున్నట్టి దానను, హిందీభాష తెలియమిచే నాంగ్లమున ప్రసంగింపవలసివచ్చినందుకు లబ్ధించుచున్నానని నుడివెరి. హిందీభాషాభ్యసనమును, ప్రతిపాతకాలమునందు, నిర్బంధపరచి యునుగ నొనర్చవలెననియు, ఇది విద్యార్థులకు నిజముగ నంతభారము గానయ్యె నుడివెరి. ప్రస్తుతము, మనదేశభాషకగుడు, పాతకాలయందు గౌరవనీయులగు స్థాన మొసగుటలేదు కాని ఇట్టివల ప్రజలలో నీవిషయమున చాల ప్రబోధము గలుగు యెంతయు కుభరాకము, ఇందుకు, గాంధీమహాత్మ్యుడే కారణము. గాంధీమహాత్మ్యుడు, ధర్మసంరక్షకాకృతి మంతరించినభగవానుని నానమ్మకము. ఇది నాయభిప్రాయముకాదు కాదు. ఈదేశమునందు ఇంచుమించు ప్రతివారికిగూడ ఇట్టి నమ్మకమే గలదు. కాని చాలమంది కైకి ఆవిషయమును బహిరంగముగ యెలుపుటకు భయపడుచున్నాడు. కైకిగాంధీమహాత్మ్యుని యుగ్యమునును నిరభయపడుచున్నాడు. కైకిగాంధీమహాత్మ్యుని యుగ్యమునును నిరసింపవారిలోగూడ, అనేకమంది, గాంధీమహాత్మ్యుడు అపతారపు దుడు డను విశ్వాసము నాయెదుట ప్రకటించిరి ఇక మహాత్మ్యుని అజ్ఞ లభిసావహించి, అతనిపాట నడచి చెనసాలయందు అనేక కష్టముల నానందముతో స్వీకరించుచున్న వేలకొలది, భారతీయులగుంచి నేను ప్రత్యేకముగ నుచువనక్కరలేదు. ఇతరులు అంతవర కామహాత్మ్యుని అనుసరింపజాలకపోయినను కద్దరునుధరించియు, హిందీభాష నభ్యసించియు, స్వరాజ్యసాధనకు తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాను" అని ముత్తులక్ష్మమ్మగారు నుడివెరి.

పిమ్మట అభ్యుతూరాలికిని, ఉపన్యాసకురాలికిని కృతజ్ఞతాపదనములతో సభ ముగిసెను. హిందూకలాలయవారి తరపున ఎం. సత్యనారాయణగారు లేచి, సగరమునం దేప్రాంతమునందైనను, కొంత రొకతరగతిగా గూడి హిందీనేర్చుకొన గోరుకడల తగినయెర్పాటులు చేయబడునని ప్రకటించిరి.

శ్రీమతి మిరాబాయిగారు రైల్వే పుద్యోగుల సభలో ఉపన్యసించుట

పాక్కుటపునులో నుపన్యాసము జరుగుట

మదరాసు, ఆగస్టు 17:— ఎం. అండ్ ఎస్. ఎం. రైల్వే మదరాసుకాశు ఉద్యోగులు నిన్న సాయంత్రము పాక్కుటపునులో సమావేశమైరి. ఆసభకు చాలమంది వచ్చిరి. ఆసభలో మిరాబాయిగారు ఉపన్యసించిరి. "అహమదాబాదు లో గాంధీమహాత్మ్యు డేర్పరచిన సుబర్బతీ ఆశ్రమమునందలి విధానమునకు వివరించివెప్పిరి. సత్యము, అహింస, బ్రహ్మచర్యము, మితవ్యయము, యితరులకు ముఖ్యముగా జనసామాన్యమునకు చెందిన ధనము, సాత్తు మున్నగువానిపట్ల విక్రేలి జాగ్రత్తగా నుండుట, పనిలో యితరులకు మనఃపూర్వకముగా తోడ్పడుచుండుట ఆత్మవిశ్వాసము, నిర్భయత్వము, సహనము, స్వచ్ఛత వుద్యమమును వెంఠాంచుట, మున్నగునవి సుబర్బతీ ఆశ్రమవాసులకు ముఖ్యవిధులై యున్నవి. ఇపుడు స్వదేశీయగా ముఖ్యముగా ఖద్దరేగార ఖద్దరును తయారుచేయుటలోను, ధరించుటలోనుగూడ దేశీయులందఱును చాల అధికముగ శ్రద్ధను చూపగోరెదను. ఇదియెందును మన కిపుడు ముఖ్యతములగు పనులై యున్నవి. రైల్వేయీకా గుమాస్తాలుగానున్న వారు రైల్వేపని వాండ్రకు మార్గదర్శకులయినచో చాల మేలుకలుగుట నిశ్చయము. కామ్యము ఖద్దరుయొక్క లాభము నొక్కసారి సరిగా గ్రహింపగలిగినచో వారే అందరికం యెదుడైన అధికముగ కృషిని సరిపెదరను గట్టివమ్మకము కలదు. ఈదేశమున వెక్కుకొట్టుకుండితి న్యసాదుమే ప్రధాన్యత్వములచే నిట్టివారు తీరుబడికేళితో యిండ్లలోనేయుండి నూలు వదురుటవలన వారి కధికముగ నాదాయముగూడ లభింపగలరు. ఏమలు చేయుటవలనగూడ మంచి ఆదాయమువచ్చునని యిటీవలనే అహమదాబాదులోని దర్శకగ్రామ్యముగామాపించబడెను. కావున మిరం నరును సీమనుడను విదేశీకష్టపులనన్నిటిని పూర్తిగా పరిత్యజించి స్వదేశీకీర్తనగా మెలగవలెను. ఆడంబరములను, భోగములను, త్యజించి మితవ్యయమును పాటించవలెను." అని మిరాబాయిగారు తెలిపిరి. పిమ్మట జనరలు సెక్రటరీ మిరాబాయిగారుచూడ మాలూచిరి. ఏ. ఎం. గోవిందరాజులు గారు మానవములను తెలిపిరి.

వ్యాపారము క్రిడలు క్రికెట్టు ఆఖరు టెస్టు పంచెము

ఇంగ్లాండు జట్టు మొదటి ఇన్నింగునందు
405 పరుగులు చేయుట
నట్ క్లిప్ గారు 161 పరుగులు చేయుట

దులీప్ సింగుగారు 51 పరుగులు చేసిరి
లండన్, ఆగస్టు 18:—ఇంగ్లాండుకును ఆస్ట్రేలియాకును ఆఖరు టెస్టు క్రికెట్ పోటీ నేడు ప్రారంభమయ్యెను. అత్యధిక సంఖ్యాకులను ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. ఇంగ్లాండుజట్టు పోటీని ప్రారంభించెను. హాట్స్ సబ్ క్లిప్ గారు మొదట ఆడిరి. వీరిరువురు చాలాతిన్నగను, జాగ్రత్తతోను ఆడుచుండిరి. ఒక గంట కాలము ఆటజరిగెను. 29 పరుగులున్నాత్రమే వీరిరువురు చేసిరి. మరీయుక గంటకాలము ఆటజరిగినమీదట హాట్స్ గారు ఆవుటు అయిరి. వీరు 47 పరుగులుచేసిరి. ఫుహోరపయమునకు ఇంగ్లాండుజట్టువారు ఒకరు ఆవుటుఅయి 71 పరుగులు చేసియుండిరి. ఇప్పటికి ప్రేక్షకులసంఖ్య అధిక మయ్యెను నుచురు 80000 మంది ప్రేక్షకులు క్రిగిసియుండిరి. హాట్స్ గారిసానే వై సాల్ గారు ఆడిరి. వీరు 18 పరుగులు చేయక పూర్వమే ఆవుటు అయిరి. పిదప దులీప్ సింగుగారు వారిస్థానమందు ఆడిరి.

దులీప్ సింగుగారు 40 నిమిషములలో
50 పరుగులు చేయుట

దులీప్ సింగుగారి ఆట ప్రేక్షకులను ఆనందపరచుచున్నదే నెను, వీరియొక్క అద్భుతమైనట్టియు, ప్రతే ప్రమెట్టియునపట్ల ప్రేక్షకుల నానందింపజేసెను దులీప్ గారు 40 నిమిషములలో 50 పరుగులుచేసిరి. పిదప ఆవుటు అయిరి. ప్రారంభమునం దియు ఆడిన సబ్ క్లిప్ గారు సాయంత్రము టీ సమయమునకు 86 పరుగులు చేసియుండిరి. ఇతడు చాలా తిన్నగ పరుగులు చేసెను. సాయంత్రము ఆట ముగియవలయునను ఇంగ్లాండు జట్టు ర సరుకి 816 పరుగులు చేసెను. ఇప్పటికి సబ్ క్లిప్ గారు 120 పరుగులును, వయాట్ గారు 80 పరుగులును చేసి యుండిరి.

రెండవనాటి ఆట

లండన్, ఆగస్టు 18:—రెండవ టెస్టు పంచెము నేడు మరల సాగింపబడెను. వెనుకటిదినమున ఆవుటు కాకుండిన సబ్ క్లిప్, వయాట్ గార్లు ఆడిరి. వీరిరువురు పరుగుల మొత్తము 867 అను వరకు ఆడిరి. అప్పుడు సబ్ క్లిప్ గారు ఆవుటు అయిరి. వీరు 161 పరుగులు చేసిరి. పిదప వయాట్ గారుచూడ 84 పరుగులు చేసి ఆవుటుఅయిరి. తమి ఆటగాండందరు త్వరలో ఆవుటు అయిపోయిరి. ఇంగ్లాండు జట్టువారందరును కలిసి 405 పరుగులు చేసిరి.

పిదప ఆస్ట్రేలియాజట్టు తమ ఇన్నింగును, ప్రారంభించిరి. పాన్సుఫర్డు, ఉడ్ ఫుట్ గార్లు ఆడిరి. ఫుహోరకాలమునకు వీరు 36 పరుగులుచేసిరి. టీ సమయమునకు 159 పరుగులుచేసిరి. టీ అనంతరము ఆట సాగింపబడెను. పాన్సుఫర్డుగారు వెంటనే ఆవుటు అయిరి. వీరు 110 పరుగులు చేసిరి. పిదప ఉడ్ ఫుట్ గారుచూడ ఆవుటు అయిరి. వీరు 54 పరుగులు చేసిరి. ఆట ముగియు కాలమునకు ఆస్ట్రేలియా నులు యిరువురు ఆవుటు అయి 215 పరుగులు చేసిరి. బ్రాడ్బాక్, కిఫాస్సుగార్లు ఆడుచున్నారు.

పరుగుల వివరము

ఇంగ్లాండు జట్టు మొదటి ఇన్నింగు	
హాట్స్ (సి) కిఫాస్సు (బి) వాల్	47
వై సాల్ (యల్. బి. డబ్ల్యూ.) గ్రిమ్మెట్	18
దులీప్ సింగ్ (సి) ఫేర్ ఫాస్సు (బి) గ్రిమ్మెట్	50
హామిండు (బి) మాకాల్	18
లేతెండు (బి) గ్రిమ్మెట్	8
సబ్ క్లిప్ (సి) ఓల్లఫీల్డు (బి) ఫేర్ ఫాస్సు	161
టేబ్, (యస్. టి) ఓల్లఫీల్డు (బి) గ్రిమ్మెట్	10
లార్వెడ్ (యల్. బి. డబ్ల్యూ.) గ్రిమ్మెట్	19
డబ్ల్యుర్ (బి) ఫేర్ ఫాస్సు	8
పీబుల్స్ (ఆవుటు కాలేదు)	8
ఎక్ స్ట్రీలు	19

మొత్తము 405

ఆస్ట్రేలియానుల మొదటి ఇన్నింగు	
పాన్సుఫర్డు (బి) పీబుల్స్	110
ఉడ్ ఫుట్ (సి) డక్వర్టు (బి) పీబుల్స్	54
బ్రాడ్బాక్ (ఆవుటు కాలేదు)	27
కిఫాస్సు (ఆవుటు కాలేదు)	11
ఎక్ స్ట్రీలు	18

మొత్తము 215

ప్రస్తుత మదరాసు మంత్రివర్గ పరిపాలన

జస్తిసుపక్ష ప్రముఖుని విమర్శ

రామస్వామి మొదలియారుగారి యువన్యాసము
మదరాసు, ఆగస్టు 19:—ప్రస్తుత మదరాసు మంత్రి వర్గమువారి నాల్గు విమర్శములలో నవలంబించిన పరిపాలనా విధానమును, వారి చర్యలను, జస్తిసుపక్ష ప్రముఖులగు డి. బి. రామస్వామి మొదలియారుగారిచే, నిన్న సాయంత్రము, పచ్చయ్యప్ప కళాశాలయందు జరిగిన బహిరంగసభయందు తీవ్రముగ విమర్శింపబడినది. రాబోవు ఎన్నికలకొరకు తమ పక్షము తరఫున ప్రచార మొనర్చుటకుగాను, జస్తిసుపక్షమువారిచే నీ సభ ఏర్పరచబడినది. తత్ఫలితముగా డి. బి. రామస్వామి మొదలియారుగారి సభ కర్తవ్యత విహీనురని ప్రకటింపబడినది. కాని అనివార్యమును కారణాంతరముచే వారు సభకు రాజాలమిచ్చి, వారికి బదులు వి. వి. నుదర్శన మొదలియారుగారు సభ కర్తవ్యత విహీనురని.

తానేపక్షమునుగాని, ప్రతిపక్షముగాని విమర్శించుట కీయవికారమునుపయోగించుకొనుటలెంత తనకేమాత్రమును లేదని రామస్వామి మొదలియారు ప్రప్రథమము ప్రకటించిరి. రాబోవు ఎన్నికలయందు కొన్ని పక్షములవారు, కానన సభాభ్యర్థులు గలవిని పోటీచేయుచున్నారు. ఆయా పక్షములయొక్కయు, అభ్యర్థులయొక్కయు, ఆ జాతీయవిధానములను, చర్యలనుమాత్రము, నిష్పక్షపాతముతో, సభ్యులకు తెలుపెల్లముగ వివరించుటయే తన విధి. అట్లే, వారిలో నేయభ్యర్థులను, ఏరాజకీయ పక్షమువారిని అడరించి, పాపనసభలకు పంపదననో, సభ్యులేయోచించుకొని నిర్ణయించుకొనగలరు గత ఎన్నికలనుసంతకము జస్తిసుపక్షమువారు మంత్రివర్గమునుండి వెడలి, ఇప్పటికి రిక్తి సంవత్సరము లేనది. ఈ రిక్తి విత్సరములను, మంత్రివర్గపులయందుండి, రాష్ట్రపరిపాలనావిధానము నెట్లు ల సాగించిరి? ఈరాష్ట్రమున కట్టి గతిపట్టెను అను విషయములను, సత్పరిపాలనాశీలాపియగు ప్రతిపక్షమును డెలిగేషన్లనుండియున్నది. ప్రస్తుత ప్రధానమంత్రియగు డాక్టరు నుబ్బరాయనుగారి రద్దీకారమునకు వచ్చినపిమ్మట ఈ రాష్ట్రమున రాజకీయ ప్రమాదము, నైతిక ప్రసరమును, ఋజుప్రసరమును, ఎటుల అల్లకల్లోలమైనదియు ప్రతివారికిని తెలియును. జస్తిసుపక్షమువారు, ప్రజలపాక్షుల సరిగ్ గాపాడలేదనియు, నిరంకుశాధికారుల చేతులలో కీలుబొమ్మయై పోయినదనియు, ఇదివరకాత్మే పించెడివారు. కాని, ఈ మంత్రివర్గము వచ్చినపిమ్మట ప్రజలందరకునుగూడ వారిచర్యలపై నజాతీయ నవనాభ్యాసము వ్యాపించెను. తుదకు ఇదివరకు జస్తిసుపక్షమును దూషించినవారందరకును వర్ణ మత విచక్షణ లేకుండ దీనిని తో పోల్చి చూచినయెడల, జస్తిసు పక్షపరిపాలన స్వర్ణ తుల్యుని అంగీకరించుచున్నారు. ఒకపక్షము, ఒకపక్షి, ఒక నీటి, ఒకపద్ధతిలేని, ప్రస్తుత మంత్రివర్గము, పై ప్రజల కిట్టి ఏవనింపు జనించుటలో నాశ్యగ్యము లేదు. ఈనేక రాజకీయ చారిత్రముం దిది చాలముఖ్యముగ సమము. రావిభారతదేశమునకు చాల ప్రధానముగ గొప్పయ్యారెన్నియో ఈసమము మన గానింపబడెనున్నది. ఇట్టిపయమున, నిశ్చితముగ రాజకీయ సిద్ధాంతములును, కార్యక్రమములు గల పక్షమునుమాత్రమే కాననసభల కంపులు యాఖ్యాపరము. మనరాష్ట్రమునం దిప్పుడు జరుగుచున్న ఎన్నికలపోరాటము, కాంగ్రెసు పక్షమువారికిని, జస్తిసుపక్షమువారికిని గాదు. జస్తిసుపక్షము వారికిని మంత్రివర్గ పక్షమువారికిని జరుగుచున్నది.

కాని, మంత్రివర్గ పక్షపు అభ్యర్థులెక్కడ? వారికార్యక్రమమెక్కడ? వారిఅభ్యర్థులపేర్లు ఏవారాప్రత్యయందైన ప్రకటింపబడెనా? నేడు ఎంత వెకేసిమగూడ, మంత్రివర్గ పక్షపు అభ్యర్థి యొక్కడైనను గనుపింపలేదు. కాని 1928 సంవత్సరమున తాము ప్రయోగించిన జిత్తునే ఈసర్వాయము గూడ నుబ్బరాయనుగారి రుపయోగింప దలంచుచున్నారు. ఎన్నికలయంతరము, ఎన్నుకొనబడినవారిలో కొందరిని తన వైపుదీసికొని, వెనుకటివలెనే, ఇప్పుడుగూడ మంత్రివర్గము నేర్పరచి, పరిపాలనను సాగింపవలెనని నుబ్బరాయనుగారి యాహించుచున్నట్లు లున్నది. కాని ఈమారి తంత్రాంగము విమాత్రమును కొనసాగదు. జస్తిసుపక్షముయొక్క ఈఎన్నికల యందు అభ్యర్థులనిలచెట్టి, కార్యక్రమమును ప్రకటించి, పోటీ చేయుచున్నది.

ప్రస్తుత మంత్రివర్గము నుద్దీర్చు మగు తన జీవితకాలమున నిర్వహించిన పనులేమి? ఏమేమి ప్రఖ్యాతచట్టముల గావించెను. ఏయే కార్యముల సాధించెను? అని ప్రశ్నించుచు ఉపన్యాసకు లిటుల నుడివిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కానసంపరణచట్టమును గావించితిమి ఏరు చేప్పనిప్పును ఆంధ్రదేశమున నివసించు ప్రజలనుగాని, నెలలరులనుగాని ఇతరులెవ్వరినిగాని ఈ చట్టము సంక్షిప్తపరచలేదు. అన్ని పక్షములవారియందును ఈ చట్టము విక్రీతి అసంతృప్తి గలిగించెను. ఆంధ్రులు గోరె

గవర్నమెంటు హామీ రెండు లక్షలు వూర్తియైనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు. తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి. ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్, బందరు.

విశ్వవిద్యాలయ మొకటి ఈచట్ట మొసగినది మరియొకటి. ఈచట్టమున నొక నీతిగాని పద్ధతిగాని లేదు. ఆ ప్రాంతమునుండి కొందరు సభ్యులను ఈ ప్రాంతమునుండి కొందరు సభ్యులను, ఆకర్షించుటకుగాను, వారిలోవారికి కలతలకల్పించి తుద కెవ్వరికిని సంతృప్తిగానివిధమున నీ చట్టము వెలువరింపబడినది. ఇక అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయ కానసమము గురించి చెప్పనేయ క్కరలేదు. ఆ చట్టము మంత్రిగారి తంత్రయో ప్రతిఫలించినను గూడ నెగ్గింపబడినను విషయము ఆ చట్టముయొక్క చరిత్ర నెగ్గిన ప్రతివారికిని గూడ తెలియును. లోకలబోధులు, జిల్లామునిసిపాలిటీల చట్టముల యందు మంత్రిగారి ప్రతిభ యేమియు లేదు. నుబ్బరాయనుగారు తన జీవితకాలముందే పురుషుని ఏ స్థానిక సంస్థలయందును సభ్యులుగ నుండియుండలేదు. అందుచే ఆ సంస్థలలోను లేమియు నాతనికి తెలియవు. నుబ్బరాయనుగారు ప్రజేక పెట్టిన చట్టములొకటి తుదకు సభివారు తయారు చేసినవి మరియొకటి. పరీక్షించి చూచినయెడల వారెంటికి నెట్టి పోలికయు గను పింపదు. కాననసభ్యులందుగల అనుభవజ్ఞులగు సభ్యులందరను, తమ యావచ్చకీ వివిధయోగించి, మంత్రిగారు ప్రజేక పెట్టిన అర్థ విరహితములగు చట్టములను పూర్తిగ నవరించి, మంచిరూపమునకు చేద్దిరి. అందు నుబ్బరాయనుగారి ప్రతిభ ఏమాత్రమునులేదు.

నామినేషనులు

పానుగల్లురాజుగారు మంత్రిగనున్నపుడు, నామినేషనుల అధికారమును, స్వపక్ష నిర్మాణముకొరకు దుర్వినియోగమునరైనని యెంతయో దూషించిరి అట్టి అకార్యమున సహింపకాలక ఋజుచార్యప్రసూనాభిలాషి యగు నుబ్బరాయనుగారు జస్తిసుపక్షమును విడనాడి ఒక్కరాష్ట్రంలో ప్రతి కూలపక్షమున జేరినది. ఇట్టి మహానాభావుడు తానధికారమునకు వచ్చినపుడు ప్రవర్తించిన విధమేమి? 1927 పరిసర నుబ్బరాయనుగారు ఒకనీతియు, ఒకపద్ధతియు, ఎట్టి జ్ఞయనేకుండ స్థానిక సంఘములయందు కొన్ని స్థానములొక పక్షమువారికిని మరి కొన్నిటి నింకొక పక్షమువారికిని ఒకరితరువాత నొకరికి పంచి నెట్లును వారి వివాదములన తన మంత్రివర్గమని బలమయకొనుచు-స్థానిక సంస్థల పరిపాలనము నెట్లు భగ్న మొనర్చినదియును చెప్ప రాష్ట్రీయుల కింకను మరుపు గలిగియుండదు. అంతదూరము జోనేల! ఇప్పుడు చేయుచున్నదేమి? స్థానిక సంస్థలకు నామినేషనులతో లగించి, ఎన్నికల నేర్పరచుటకు గానింపబడిన చట్టములు, గవర్నరుగారి యొక్కయు రాజప్రతినిధిగారియొక్కయు ఆంగీకారమునం ది, కొన్ని మాసములైనవి, రాజప్రతినిధి ఆంగీకారమును బడసిన వెంటనే, అటులు తొనకి రావలెనని ఆ చట్టములయందు నిర్ణయింపబడినది. అయినను నుబ్బరాయనుగారు సదరు చట్టములను గెజటునందు ప్రకటన గావించునంత నిలబెట్టుచుండి అందువలన చట్టము లులులలోనికి రాకుండ నిలిపియుంచెను. కొంచెము నీతి పరులగు వారెవ్వరిట్టి కుతంత్రములకు దిగియుండరు. గత నాల్గయిదు వారములలో నుబ్బరాయనుగారు గావించుచున్న నామినేషనులపరం పరల జూచినయెడల వార దాక్షతంత్రము నెందుకు పన్నినది యు స్పష్టపడగలదు. 48 మంది ఓటరులు మాత్రమేగల నుబ్బరాయనుగారి నియోజకవర్గమునం దెంతమంది ఓటరులు స్థానిక హక్కుములకు నామినేషు జేయబడినో గమనించును. ప్రపంచమునం దింతవర కే దేశమునందుక ఏమంత్రివర్గముగూడ ఇట్టి గర్హ్యముల చర్యలకు దిగియుండలేదు. ఈ రాష్ట్రమునందు ప్రతివారికినిగూడ నీ మంత్రివర్గమునై దుర్భరముగ నేవనింపు గలిగినది. చెన్నునగరమున లాటిల ప్రయోగమునకు పోలీసు కమిషనరు కన్నించునోముగారి నా దివమున ప్రశంసించుచు, అమరు నాడుదయ మే కద్దరధరించి, ఉదయనమనకుచని పోలీసు లాటి ప్రహరములచే తీతగాత్రులై పడియున్న సత్యాగ్రహులకు తిమ్మని సానుభూతి వచనము పలు - మనముద్దని స్వభావమును గురించి వివరముగ వర్ణింపనక్కరలేదు.

వివరిత వైఖరిగాదు
అయితే నిన్న మొన్న జీవితమున, మంత్రివర్గమువారికి సహాయమొనర్చుచు, వారిలో మైత్రికొరకు ప్రయత్నించుచు, ఇప్పుడకన్నాత్మగ, మంత్రివర్గమునై జస్తిసు పక్షమువారు కత్తి కట్టుట కొందరి కాశ్యర్యమును గలిగింపవచ్చును. అందుకు సమాధాన మొసగవలసియున్నది. మంత్రివర్గము వారు గూడ బ్రాహ్మణేతరులే. అందుచే వారినిగూడ నెట్లులైన జస్తిసుపక్షములోనికి చేర్చి జస్తిసు పక్షమును బలవత్తరముగ నొనర్చుటకు, జస్తిసుపక్ష నాయకులు ప్రయత్నించిరి ఈ రాజకీయముల కాలమున, ప్రాతపగలను మునిసి, తాల్పర్ల వైఖరి నవలంబింపవలసివచ్చెను. కాని మంత్రివర్గము వారా తాల్పర్లమును ముప్పింపక, దొంగ బాటుగ జస్తిసుపక్షమును భగ్న మొనర్చుటకు ప్రయత్నములు సాగించుచుండిరి. విషయములు తెలిసిన పిమ్మట నట్టి వారిలో మైత్రి తగదని నిర్ణయించుకొని, జస్తిసుపక్షమువారు తిరిగి పోరాటమును సాగించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

లంచమా! ఫీజా!

రామస్వామి మొదలియారుగారు ముగించుచు చిదంబరము పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడగు, వేణుగోపాలపిళ్లెగారు కొన్ని నామినేషనుల సందర్భమున కిఫార్సుచేయుటకు నాకు లంచమిచ్చినట్లుల వ్యంగ్యార్థ మొసగు కరపత్రములు కొన్ని ప్రకటింపబడుచున్నవని చెంపుచు ఇట్టి వ్యంగ్య ప్రచారము దొంగబాటునాననెట్టి నీతి బాహ్యముల చర్యయని నిరసించి బహిరంగముగ నాయాశోపాల గావించవలసినదని సవాలు చేసిరి. నామినేషనుల విషయమున మంత్రిగారికి సమర్పించుటకుగాను వేణుగోపాలపిళ్లెగారు కొన్ని పీటిషనుల తయారుచేసి యొకగ నలసినదని తనకు గోరెనని యు తాను వ్యాయవాది యులచేతను చట్టనిబంధనలు తెలిసి అధికారులకు వెంటనే నచ్చునట్లుల వ్రాయగలనను కారణముచే అతడు తన నటుల గోరెననియు తాను అందుకు ఫీజా పుచ్చుకొని వ్రాసి ఇచ్చితినిననియు తెలిపెను. ఇది ఫీజుగాని మరియొకటి గాదు. అది నిజముగ లంచమే యునెడల నాకెందు కొసగ దలచును. నేనెప్పుడు మంత్రినిగాను, మంత్రికి నేమితుడనుగాను. కనుక అది నాకుగాని నాద్యారా మంత్రికి నాని లంచముగ నుద్దేశింపబడియుండవలదు. అలాట వినినవారైన నవ్వకుండ గలరా అని రామస్వామి మొదలియారుగారు నుడివిరి

పిమ్మట అధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతాపదనములతో సభ ముగిసెను.

ప్రకృతి 11-వ నార్మికొత్సవము ఆంధ్రప్రకృతిమహాసభ (పడమరలంక బెజవాడ)

1980 ఆగస్టునెల 23, 24 (శని, ఆదివారములు) లేదు లలో ప్రకృతి 11 వ నార్మికొత్సవమును, ఆంధ్ర ప్రకృతి మహాసభయును బెజవాడపగర నున్న పడమరలంక గ్రామములో రాజయండ్రినా ప్రవృత్తుల వైకృత్తుల వక్తలు మ. రా. శ్రీ. నీతి వెంకట్రామయ్యగారు బి. ఎ. బి. యల్. గారి యధ్యక్షతన ఈ దినవర్తిని జరపబడును.

23 వ తేదీ ఉదయం 7 గంటలకు ప్రార్థన, ధర్మప్రసంగము. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఫలసంతర్పణము. సాయం కాలము 2 గంటలకు ఉపన్యాసములు, ప్రదర్శనములు మొ.

24 వ తేదీ ఉదయము, 7 గంటలకు ప్రార్థన, కోసులకు సలహాలు. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఫలసంతర్పణము, సాయం త్రము 2 గంటలకు ఉపన్యాసములు, ప్రదర్శనములు.

రెండు రోజులను రాత్రి 8 గంటలకు ఫలసంతర్పణము. సుప్రసిద్ధులకు ప్రకృతివైద్యులు విచ్చేయుదురు. కోసులై రకు ఉచితముగ సలహా నొసంగుదురు. పచ్చియాచారమును తయారుచేసికొన పద్ధతులు నేర్పబడును. ప్రకృతివిశ్వాసమును లెల్లరు విచ్చేయ బ్రాగ్గింబు.

నారీశెట్టి హనుమయ్య.

డా. బ్రాహ్మణ
21 ఏండ్ల అన్వేషణ యావత్. క్రికెటు పేరుడు. ఒకేనాడు 884 రన్నలు గావించెను.
(వెంట్రలు న్యూస్)

కలకత్తా కార్పొరేషను

సుబాను బోసుగారి విజయము

అధిక సంఖ్య ఓటర్లతో ఎన్నుకొనబడుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 18-కలకత్తా కార్పొరేషను ప్రత్యేక సభయందు శ్రీ సుభాష్ చంద్రబోసుగారు జె. యెం. సేను గుప్తగారిస్థానే ఆల్లరుమనగ నెన్నుకొనబడిరి. బోసుగారికి 46 ఓట్లు ప్రత్యర్థియగు గులాం హుస్సేనుగారికి 38 ఓట్లు వచ్చి నవి. కె. సి. డే గారు అధ్యక్షురాలుగ నుండెను. పత్రికాప్రతి నిధులను ప్రేక్షకులను టిక్కెట్లపై రానిచ్చిరి. ఆల్లరి ఏమియు జరుగలేదు. (శ్రీ తె.)

బోసుగారి ఆరోగ్యము

కలకత్తా ఆగస్టు 18:-ఆరు నెలలు క్రిత విధింపబడి ఎట్టి పరతులేక ఆగస్టు 14 వ తేదీన విడుదలైన ప్రాఫెసరు ఆనందనాథుగారు సేనుగుప్త, సుభాష్ బోసుగార్ల ఆరోగ్యము గూర్చి తెల్పుచు, బోసుగారు బహు తగ్గిరినియు, ఉష్ణము వచ్చుచున్న వినియు జెప్పిరి. కర్మర్థ దేవ్తామ వెటుగారు వారికి చికిత్స జేయుచున్నారు. విడుదల కాగానే బోసుగారిని కేరొ క సలమునకు మార్చినట్లెనెరి. సేనుగుప్తగారు ఇంకను రక్తపు పోటుచే బాధ నొందుచున్నారు. (శ్రీ తె.)

బెజవాడ

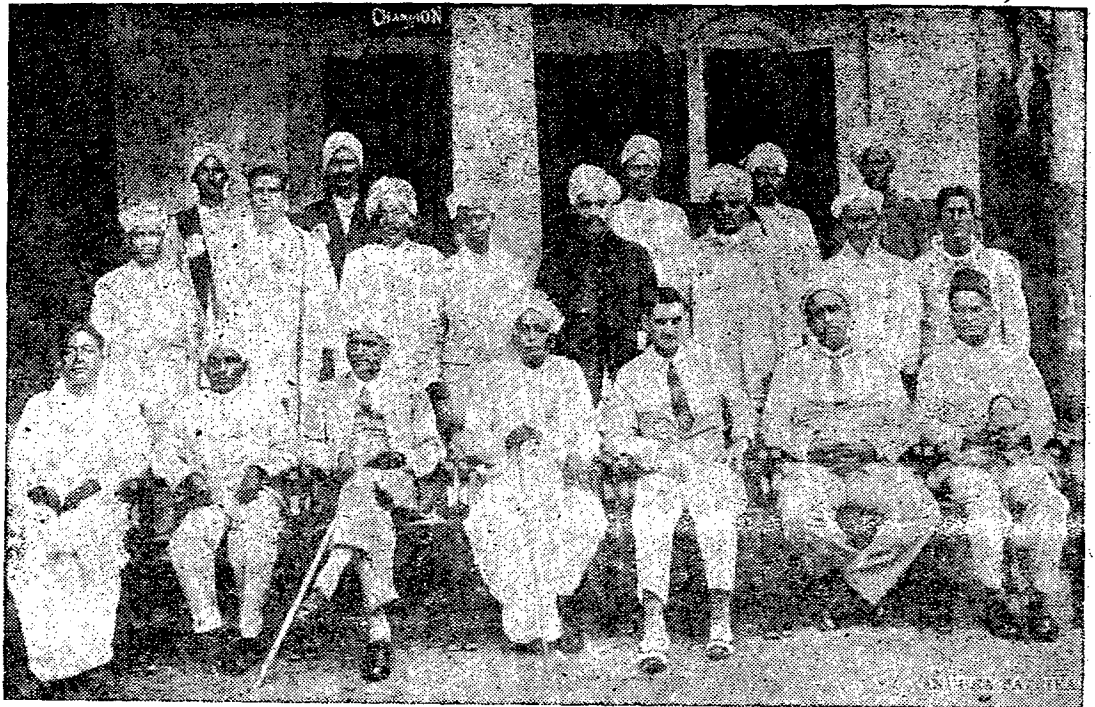
(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ కూనీలు

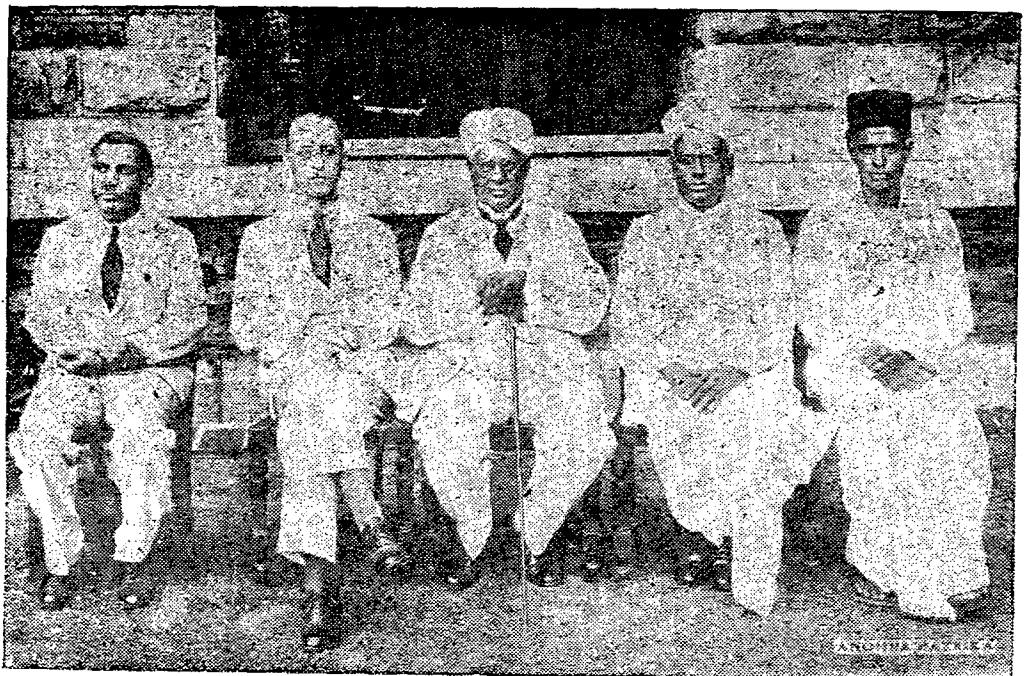
బెజవాడ, 17-8-30 ఈనెల 11-8-30:-తేదీని బెజ వాడ, కొత్తపేట చౌకులో జరిగిన కూనీల సందర్భమున నిం తవరకు తొమ్మండ్రుగురు చునుప్పులను అరెస్టుచేసినట్లు తెలి యుచున్నది. పోలీసువారి విచారణ జరుగుచున్నది.

కీర్తిరేఖులైన సంకా చినవెంకటప్పయ్య శ్రేష్టిగారు తెనాలి:-వీరు ఘనముగ రెండుమాసములనుండి దేహ ఆరోగ్యముచేక 17-8-30 తేదీ ప్రాతఃకాలముననే దివి కేగిరిని తెల్పుటకు చింతిలుచున్నాడు. వీరి ఆత్మకు భగవంతుడు కాంతి నొసంగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచు, వారిపటుంబ మునకు గారిబంధుమిత్రులకు సాసానుభూతి నందజేయు చున్నాడు.

కొమ్మూరు కాశీవిశ్వనాథం

మనగాను భూమినఖాబ్యాంకు క్రొత్త డైరెక్ట్ లను అధ్యక్షులగు ది. బి. ఎం. రామ చంద్రరావుగారు నూన గువారు ప్రథమసభ గావించినపుడు తీయబడిన ఫాయోటము. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి చరిత్రశాఖాసంఘము:- ప్రారంభోపన్యాసమును 1 వ తేదీన పర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యగు గారొసంగిరి. బ్రిటిషులు స్థాపించునను, ప్రాఫెసరు దొరస్వామి అయ్యరు మున్నగువారు గూడ గలరు. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

సతీసు సేనుగారికి ఒక సంవత్సరము శిక్ష

ఇంకొక కేసు విచారణయందు నున్నది.

కలకత్తా, ఆగస్టు 18:-శ్రీ సతీసు సేనుగారు జెయిలు నిబంధనలకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినందుకు ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి. ఇదివఱకు 5 నెలల తైదుశిక్షయందు వీసము గును. ప్రెసిడెన్సీ జెయిలులోనే విచారణ జరిగెను. సేనుగారు నిరశపాత మూనులచే కొద్దుకు పోబాలనిపితియందున్నాడు. దాష్టలింగు జెయిలులో క్రేలిమ్యుడ్ నొసంగుటకు నిరా క రిం చి న ం దు న వారి పై కేసు వి చారిం చుటకు సేనుగారిని దాష్టలింగుకు గొంపొయెదరు. (శ్రీ తె.)

శలకత్తాలో 10 మంది స్త్రీల అరెస్టు
జూరబజారునందు విదేశీస్త్రీదుకాణములను పికటింగు చేయుచుండిన పదిమంది స్త్రీలు సేడు అరెస్టుచేయబడిరి. 15 వ తేదీని అరెస్టుకాబడిన స్త్రీలు తొమ్మండ్రుగురు మరువాడు లాటుబజారునుండి విడుదలకాబడిరి. 16 వ తేదీని పోలీసువారు దక్షిణ కలకత్తా కాంగ్రెసు కార్యాలయమును వశపరచుకొని తాళము తేదీయించిరి. ఇరువురు వాలంటీరులను అరెస్టుచేసిరి.

క్రొత్త ఆస్పత్రి

లాన్సెట్ ప్రవాదేవిగారియిల్లు పోలీసువారు సోదా మాచి రి. దెబ్బలు తగిలిన వాలంటీరుల చికిత్సకై హిందూస్థాను బ్లిం గ్సులో కాంగ్రెసు ఆస్పత్రి యొకటి రోర్పాటుచేయబడెను. (శ్రీ తె.)

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

ఈనెల 26 వ తేదీని ఢిల్లీలో జరుగనుండుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 16:-ఈనెల 26 వ తేదీని భార తకాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ ఢిల్లీలో జరుగును. (శ్రీ తె.)

విజయనగరం తాలూకా గ్రామపాలకసంఘము

అయ్య, ఈసంఘము తాలూకా మహాజనసభ యిదివరకు ఆనగా, 29-8-1930 తేదీని జరియున్నాము. ఆరోజునను ఆరోజునను ముందు రెండుదినములందు వర్షము అధికము గా పరియుటచేత, సభ్యులు ర నికారణమున తిరిగి యీఆగస్టు నెల 23, 24 తేదీలను మధ్యాహ్నములు 2 ఘంటలకు (అనగా తనివార అదివారములు) ను|| రా|| శ్రీ బుర్రా కేవగిరిరావు పంతులు, ఎం. ఏ. గారి ఆధ్యక్షతన శ్రీ విజయనగరం రామ గోపాలశాస్త్రి (సినిమాహాలులో) జరుగబోవును. కావున ఈ సభకు వికాఖిచ్చట్టణముండల గ్రామపాలక సంఘకార్యదర్శి గారినిన్నీ, యీతాలూకాలో నున్న గ్రామపాలకులనున్నూ యింకా ఈజిల్లాలో నున్న తాలూకాసంఘప్రతినిధులనున్నూ దయచేయ కోరడమైనది.

సభలో చర్చింపబడు ముఖ్యాంశములు

1. రికార్డును పరిచూచుట 2. ఈ సంఘమును శ్రీ గవర్న మెంటులో రిజిష్టరు చేయించువిషయము ఆలోచించుట 3. కమిటీ మెంబర్ల రెమ్యునెరాలు 4 జిల్లాకాన్ఫరెన్సు యెప్పు డు యెప్పుడు జేయుటను గురించి ప్రపోజుచేయుట 5. ఇంకా మహాసభవారు తెలియజేయు నితరవిషయములు.

బుర్రా వెంకటకామరాజు,

కార్యదర్శి.

విజయనగరం తాలూకా గాజులకేగ 15-8-1930.

20 మ॥ చట్ట రు. 1—4—0. వి. పి. భర్తృబాపేరు.
 పి.సి.పి. అందుకో. ఆయురేంద్రశాస్త్రి. నెలవేసి. నెలనానానా.

బ్రహ్మచర్యమునుగూర్చి గాంధీ మహాత్మునిలేఖ

ఎరవాడ చెరసాలనుండి మహాత్ముడు వ్రాసిన కడపటి లేఖ

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 16:— మన నియమముల కన్నీటికిని అధికారము సత్యమే. సత్యమును పందర్పొంపగోరువాడు విషయేచ్ఛ నెటుల ఆరాధింపగలడు? సత్యమును పందర్పొంపగలిగినవారిలో నెవరునుగూడ, మరల విషయ భోగలాలనులుగా నుండినట్లు మనము వినియుండలేదు.

బ్రహ్మచర్యవ్రతానుష్ఠానముండిన సేగాని అహింసానిరతి గూడ నుండవలదు. ఒక పురుషుడు తన ప్రేమనంతట ఒక స్త్రీకి అర్పించునెడలను, ఒక స్త్రీ తన ప్రేమ నంతట ఒక్క పురుషున కే అర్పించునెడలను వారి తరుల కొనసలకు మరల వారికడ ప్రేమ యొక్కడనుండును? అటుల రాగ నినున్నులగు స్త్రీయను పురుషులను గూడ ప్రపంచమంతయును తమ కుటుంబమేయని భావింపబాలకు. ఎవరినో యొక్కరినే మిక్కిలిగా ప్రేమించుచుండు వారొక ప్రత్యేక ప్రపంచమనందే యుండురుగాన అట్టివారు విశ్వజీవి కారణ్యము నలవరుచుకొనటకు స్వల్పకృతమగుప్రేమ ప్రబల నిరోధకమేయగును. కావున అహింసా నియమా రాధకులగు వారు వివాహము చేసికొనవలెను. వివాహమే చేసికొనవలెనపుడు యితరులతో సంభోగ సౌఖ్యము ననుభవించవలెనని వారెటుల కోరగలగుదురు?

మానసిక ప్రభావము

వివాహము చేసికొనిన వ్యక్తికి యెన్నటికిని గూడ సత్య పందర్పొంపగలదు. సత్యమును పందర్పొంపగోరవలెనని వివాహమైనవారుగూడ వివాహము కాని వారితలెనే నడుచుకొనవలెను. స్త్రీ పురుషుల సోదరసోదరీలవలె నుండవలెను. కాని ఒకరినొకరికి విషయముఖసంబంధము అనురాగ మెంతమాత్రము నుండగూడదు. ప్రపంచమనందలి స్త్రీల నందరిని తల్లులవలెను అక్కచెల్లెండ్ర వలెను, మమతలవలెను భావింపగలగుటయే యొక గొప్ప ఆశయమైయున్నది. ఇది సిద్ధించినవారు బంధవిముక్తులగుదురు. దీనివలన విశ్వకటుంబ మేర్పడును. భోగేచ్ఛ రూపు మాసిపోవును. ప్రేమ వృద్ధిచేందును. సామర్థ్యపరత్వ మంతరించును. అపుడు పరస్పర వివాదముల కవకాశమే యుండదు.

బ్రహ్మచర్య నియమమునకు వీర్యస్థంభనము కంటె మనో విజయమే ముఖ్యత నుము. మనో విజయము మొదటిది. వర్త్యస్థంభనము రెండవది, వీర్యస్థంభనమువలన శరరాభివృద్ధి కలుగును. ఇట్టి అమూల్యముగు వీర్యమును విషయ సుఖముకొరకు వర్త్యపరుచుట మిక్కిలి అవివేకము.

బ్రహ్మచర్యము మానసికముగను వాచికముగను కాయకముగనుగూడ నుండవలెను. ఎవరైన సంభోగమును ఎర్పించినను సంభోగమునుగూర్చిన కోరికను చంపబాలకపోయినచో అట్టివారు వంశపులే యగుదురు. శరీరము నునకునకధీనమై యుండునుగాన మనము మనసును నిర్మించినచో విజయమును బడయుగలుగుదుము.

స్త్రీపురుష వివేకత ఇంద్రియములు

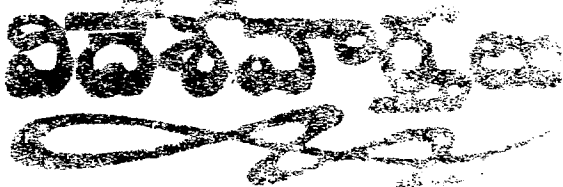
బ్రహ్మచర్యమనగా కేవలము సంభోగమును వర్జించుట మాత్రమే కాదు. కామోద్రేకమును కలిగించు నట్టిమాటలను వినగూడదు. మనసును కలవరపెట్టునట్టి దృశ్యములను చూడగూడదు. సంభోగమునకు పురికొల్పినట్టి పదార్థములను తినగూడదు. కావున బ్రహ్మచర్యవ్రతము ననుష్ఠింపగోరువారు సకలేంద్రియములనుగూడ నియమింపవలెను.

బ్రహ్మచర్యమును శబ్దమును కేవలము సంభోగమునకు మాత్రమే అన్వయింపజేయుచుండుట వలన చాలహాని కలిగినది. బ్రహ్మచర్య మనగాతమము. “సత్యమే పరబ్రహ్మము” అని గ్రహించుటకు యాతపము నొనర్పవలెను. దీనివలన సకలేంద్రియ నిగ్రహమునుగూడ కలుగును. కావున బ్రహ్మచర్యమనగా సంభోగవర్జనము మాత్రమే అనుభిప్రాయమును మరచిపోవలెను అనిమహాత్ముడు వ్రాసెను. ఇది మహాత్ముడు వ్రాసిన దీర్ఘముగు లేఖయొక్క సంగ్రహము ఈలేఖకు ఎరవాడ చెరసాలనుండి మహాత్ముడు సబర్కత్తి ఆశ్రమమువారికి వ్రాసెను. (ఓ. వి.)

అయ్యార్యేంద్రభూషణ నోరి రామకృష్ణలవారి

శ్రీ రవర్ధని మల బుద్ధి 1-3 రు 1-3.

తల్లులకు చదువలను వృద్ధిచేయును. అన్ని పాఠశాలలో కొరకును. అయ్యార్యేంద్ర నిలయము (రిజిస్టర్డ్) బెజవాడ.

సామ్రాజ్యసభ

దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రధానామాత్యుడు

(హుటరు)

లండన్, ఆగస్టు 18:—దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రధానామాత్యుడు ఆరికమంత్రితో సామ్రాజ్యసభకు లండను జేరెను.

సామ్రాజ్యసభ

ఆస్ట్రేలియామంత్రి

(హుటరు)

మెల్బోర్న్, ఆగస్టు 18:—ఆస్ట్రేలియా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు పరస్పర వర్తకపు ట్రాడింగ్ బడికలను జేసికొని ఆస్ట్రేలియా సరకులు బ్రిటిషు మార్కెటులందు విస్తారముగ విక్రయమగునటుల ఏర్పాటులను జేసికొని వచ్చెద నని ఆస్ట్రేలియా మంత్రి స్కూలియనుగారు సామ్రాజ్యసభకు చెడలు నని తెలిపిరి.

ఇటలీ భూకంపము

చనిపోయినవారిసంఖ్య

(హుటరు)

రోము, ఆగస్టు 18:—ఇటలీ భూకంపములో మొత్తము 1475 గురు చనిపోయిరి. పరియనలేఖలను ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించెద మని అభియమిడిరి.

నార్తంబర్లందు ప్రభుత్వము జ్యురము కొంచెము పాచుగ నున్నను బలముగ నేయున్నారు.

భారత సమస్య

ఫెడరలు విధానములు

సర్ వాల్టరు లేటనుగారు

(హుటరు)

లండన్, ఆగస్టు 16:—ఇండియాకు బ్రిటిషు ప్రభాసామ్రాజ్య రాజ్యాంగవిధానమునందలి వానిని తలపెట్టినారాదు. బ్రిటనులోనున్న ప్రకారమే ఇండియాలోగూడ నియోజకవర్గములను ఏర్పరుచుచో భావితసామ్రాజ్యసభలో 4200 పట్టణములు ఏర్పడును. దొనినియును ప్రభుత్వము నిచ్చుటకు ప్రస్తుతము కొన్ని సందర్భము లేర్పడుటచే ఈలోపు గ భారతీయుల ఆశయముల నెరవేర్చు రాజ్యాంగ విధానమును ఆలోచించవలెనని సర్ వాల్టరు లేటనుగారు ల్యాండ్ డివిజన్ వెలుపు లిఖరణ సమితి పాఠశాలయందుపన్యసించిరి.

తురుష్క పెరిషియను

వ్యవహారములు

(హుటరు)

టెహరాన్, ఆగస్టు 17:—తురుష్కులు పెరిషియను రాష్ట్రములో చొరబడలేదని పెరిషియను విదేశాంగకార్యాలయమువారు చెబుతున్నారు.

బారంట్ నిశ్చయిద్దాలయమువారు డకాహీను ప్రభువు టామ్మనుప్రభువు సర్ విలియం జోవిటు, సర్ జాన్ నైమను గార్లకు గౌరవపట్టములను ప్రత్యేకసభ జేసి ఇచ్చెను.

పొగయోడ మునుగుట

మ్యాజిలండు పొగయోడ తహితియను నది వెల్లింగ్టన్ నుండి క్యాన్ట్రాస్సిస్కో కేగుచు పసిఫిక్ సముద్ర మధ్య పడి మునిగిపోయెను. ప్రయాణికులు సిబ్బంది డేముగా నున్నారు.

బర్మెన్-పాడ్ ప్రభువు కొంచెము నెమ్మదిగానే యున్నాడు కాని ఇంకను అపాయము తప్పలేదనవలెను.

భారతదేశ పరిస్థితులు

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటన

(వైల్సన్)

యగ్గి, ఆగస్టు 19:—ఆగస్టు 16 తేదీవరకు భారతదేశ పరిస్థితులనుగూర్చి ఇట్లు ఇండియా ప్రభుత్వము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు చెబుతున్నారు:—పిషావరు జిల్లాలో ఆఫ్రిడీ పటాలము ఈ వారము ప్రభుత్వ దృష్టి నాకర్షించుచున్నది. జిల్లా సరిహద్దులోగూడ వీరి ప్రచలనము గన్పించెను. క్రిందట వారము పెషావరు జిల్లాలో ప్రవేశించిన పటాల మచటనే యున్నది. పెషావరుకు దక్షిణముగను ఆగ్నేయముగను మరె కొందరు దట్టముగు అటవీ ప్రదేశములందు దాగొనిరి. వీరు అధికారులకు చాల కష్టమును కలుగజేయుచున్నారు.

పంటలు ఎత్తుగ పండుటచే వీరిని ప్రభుత్వమువారు నైన్యాధిపతులు వారి వర్తమును భారద్రోలుటకు కష్టముగా నున్నది. వీరికి అందులేదు. తప్పించుకొని పోవుచున్నారు. కాని వారిపై ఇచ్చెడు యుద్ధముజేయుట కిది సమయముగాదు.

పిషావరు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములనుండి వీరికి నిష్పంశయముగ ఆహారము మున్నగు సహాయముంతయు దొరుకుచున్నది. పిషావరుకు పోవుటకుగాని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుటకుగాని వీలులేకుండ కొంతకాలము జేయగల్గిరి. కొందరు పెరకాజేలు ఆఫ్రిడీలతో వడలి పిషావరుజిల్లాలో వారితోపాటు పొల్లానిరి. కుర్రం సరిహద్దులో ప్రభుత్వముపై ఒకకాజేలు తిరుగబడిరి. నైనికసాములను చాం కాల్వీలు ముట్టడించిరి. కుర్రంలోయలోనున్న గ్రామములను ముట్టడించిరి. ప్రభుత్వ నైన్యములు వీరిని చుటుకుగనే ఎదుర్కొనిరి. శత్రుకోటి చేరకుండ ఒకరితో ఒకరు కలుసుకొనకుండ వైమానికులు చర్యను దీనుకొనిరి. చాలమందికి ప్రమాదములు తలపించెననుచున్నారు. శత్రుకోటి వాయుకులుండు ధిగామములకు చాల నష్టము గల్గెనట. దీనివలన ఆ శత్రుల నాగి కొంచెము భయము వుట్టినది. ఆచున పిషావరుజిల్లాలో ఆఫ్రిడీల సంఖ్య తగ్గినది. కాబారి దగ్గరనున్న పటాలముగూడ తగ్గినది. అయినను పరిస్థితులు భయంకరముగనే యున్నవి. సింధునది కిరక్ ప్రక్కలను సింధుదేశములో హిందూ ముసల్మానుల అపరధులు జరుగుచునే యున్నవి. గ్రామములో ఉన్న వారందరును మహ్మదీయులే. ఎవరో కొద్దిగ డెబ్బాను బడలిచ్చు హిందువులు మాత్రమున్నారు. అందుచే ఆర్థికదృక్పితచే ఈఅల్లరులు కలిగెను. ఇది గ్రామములకు ప్రాకునదికి దొర్లనవ్వ మేర్పడినది. స్వల్ప సంఖ్యయగు హిందువులను దోచుకొనుట జరిగెను. చాలవరకు ప్రాణనష్టము, సామ్రాజ్యమును గల్గెనని భయపడుచున్నారు. సింధుపశ్చిమోత్తర సరిహద్దు కావల ఈవారములో అల్లరులు లేనేలేవచ్చును. అధినివేళ ఫిల్మ్ విచారణసంఘ నివేదిక వెలువడినది. బ్రిటిషు వెల్లులనే అధినివేళముందు ప్రదర్శించవలెననియు నీతిబాహ్యతలేని పిల్లలను సప్లయచేయవలెననియు విచారణ సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

57 గంటలు పయన మొనర్చినపిదప ఆర్. 100 విమానము మధ్యాహ్నము వైమానికశయము జేరినది. బ్రిటిషు వైమానికమంత్రి మరితకులు ఆహ్వానించి అభినందించిరి.

ప్రీతికవున్మిలు చాల అవసరమనియు ఎంతయో యువయోగకరమనియు కనడా న్యాయవాదుల సంఘమువారు కొనియాడి, అయ్యది యుండవలసినదే యనిరి.

అసలు బంగారు నగలకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ, మాన్యుఫ్యాక్చరింగు జ్యాయెలర్సు అండ్ డైమండు మర్చంట్సు, బెజవాడ. 2

అనందబోధిని.

చిత్రపటములతో వెలువడు చవుకమాసపత్రిక. ఇందు కథలు, పద్యములు, సాందర్భ కళా రహస్యములు, హాస్యము, నేపాంతము, కళల ప్రపంచవార్తలు మున్నగునన్నియు ప్రకటించబడును. ఈ మాసపత్రిక అకృతి, కూర్పు ముద్దులు మూటగట్టునటు లుండును. మాదిరిపత్రికకు వ్రాయుడు.

సం॥ చందారు. 1 మాత్రమే.

అనందబోధిని కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మదరాసు.

92

100 కి 100 గుడు సంత్యక్తి చెందియున్నాడు

[illegible][illegible]

சென்னை, 15.12.2019

తెలివను కెం. #260:

[illegible][illegible]

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి తం వెనీ,

వగలవ రుకులు, 25 చైనాబిశామరొద్దు, మ. దామ.

మీ ముఖము, చిర్మములపై **కామినియా స్క్ర** (రీజి సర్దు బిడె) నుపయోగించుటకు ముఖపెరుగు.

ఇది చెమటకాయలు, మొటిమలు మొదలైనవాటిని తొలగించి చర్మముయొక్క సహజసాంద్ర్యమును ప్రకాశింపజేయును. వెల: రేపా 1-జి అ. 12. బి. జి. ప్యాబు ప్రత్యేకము.

వెండుకలకు శ్రేష్ఠమైన యాహారము

మీ శరీరమునకు బలము నిశ్చలము మంచి హృదయ మంతయువశ్యమై వెండ్రుకలను గూడ సజ్జే యాహార మావశ్యకమై యున్నది. మీ శరీరాగోగ్యము మీరు భుజించు నాహారములై నాధారపడి యున్నది. ఆ లాగుననే వెండ్రుకల యభివృద్ధి మీ దుపయోగించు తల నూనెలై నాధారపడియు న్నుది.

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టర్డ్)

పృథ్వీనగు ననేకవస్తువులచే మిళితమై, మెదడునను నేద దీర్చి, వేంగ్రుకలయభివృద్ధికి తోడ్పడగలను. వేంగ్రుకల మెదళ్లకు బలమును కలుగజేయుటయేగాక పాతు గెదుగు నట్లుల చేయును. ఇది తలచే మొలచు చుండును తొలగించి, వేంగ్రుకలు రాతిపొవులు నాపును.

వేలకొలది మంది యీ కామినియా నూనె నువ్వయ్యోగించి, మిక్కిలి పొగిడియున్నార. నేడే యువయ్యోగించిన మీతో స్యయముగ తెలియగలదు. అన్ని స్థానములలో యమ్ముబనును.

ధర్మము:—
 1-వ ర. 1. వి. వి. ఉ. 6. ప్రశ్నోత్తరము.
 2-వ ర. 2-10-0. వి. వి. ఉ. 0-12-0. ,,

ఓటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనాదినుండి వాడబడు సుగంధద్రవ్యము, గొప్ప పుష్పములనుండి తయారుచేయబడిన యాకరణీయమగు సువాసన మాదిరిబడి నొకదాని నుపయోగించిన మిశ్రేణ్య సింహదళమ.

ధరలు:— $\frac{1}{2}$ బెన్నెనా రు. 2-0-0. $\frac{1}{4}$ బెన్నెనా రు. 1-4-0.
 1 దాము రు. 0-12-0, $\frac{1}{8}$ దాము రు. 0-8-0.

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

శాంపిల్ బుడి ఖరీదు రెండు అణాలు, అన్ని చోట్లను అమ్మబడును.

సోల్ ఏజంట్లు:—

ఆంగ్లో-ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.,

285, జమ్మమశీదు, మార్కెట్టు, బొంబాయి, నెం. 2.

3. స్థూలము

నం 20 నవ్వు పిండుల బాగాలు	రూ	6	2	0
నం 6 1/2 కడలి	,,	8	6	0
నం 20 1/2 రబ్బరబడి	,,	5	11	0
నం 40 రాబీ	,,	7	8	0
నం 4 నవ్వు చునీడు	,,	8	0	0
4 1/2 నాంబో	,,	6	8	0
నం 20 1/2 నవ్వుబడి	,,	5	9	0
నం 20 1/2 చొరిగ్గ	,,	5	18	0
నం 20 1/2 తిరుమడు	,,	5	10	0
నం 24	,,	5	4	0
నం 28	,,	6	12	0
నం 30 (చిన్న పెట్టె) తిరుమడు	,,	8	9	0

పాడి 100 చుంబ 1-1	రూ 48 4 0	51 0 0
బాగాచు చుంబ 1-1	,, 21 8 0	21 12 0
చుంబ 1-1		12 9 8
ఇ. కుడి కా 1-1	,, 202 0 0	205 0 0
కాడి కా 1-1	,, 260 0 0	265 0 0

అతిశయ స్వల్పములను అతిశయముగా వివరించుట		
10	నీలిరంగు 1 రతి	0 10 0
25	14 రతుల	1 10 2
30	22 రతుల	1 0 5
42	25 రతుల	1 2 0
50	1 అంగుళ	1 0 0

செயல்பாட்டுச் செலவு (உதவி-கட்ட)	2	4	0
கட்டிடச் செலவு	1	0	6
செலவு	1	2	0

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జరుగు ప్రాయశః క్షు. 1.0-0. ప్రతిప్రశ్నకు క్షు. 0-4-0. ప్రశ్న ప్రాయశః కాలమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 ఆవును. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, హిందూ ప్రెస్. P. O.

ల కోటా ప్రశ్న

అయిదు ప్రశ్నలు వ్రాసి కవరులో ఉంచి పైన కిక్కురేసి మాకు పంపి, మీ కిక్కురే కవరును చింపకయే పూజచేసి ఫలితములను వ్రాసి సదరుఫలితములును మీ కిక్కురే కవరును కలిపి రు 1-4-0 లకు ఓ. పి. గా పంపుము. దినచర్య సంగీత ఫలితం రు 2-0-0. శ్రీనరసాద్రి జ్యోతిషాలయం, కాకినాడ.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుకెట్టిపీథి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, బంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౪-౦

నవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులపీఠిక గలదు. ౨-౪-౦

గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము కమలాక్షి (చిన్న చిత్రితకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటశివుడుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౪-౦

త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రహేయ, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. నందరావునారముగ త్యాగరాజగారు రచించిన కృతులును నిందు తేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦

భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్మేశ్వర కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సను గారి బ్రౌండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు: శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు బి. యె. (అనర్థం) ౧-౦-౦

శ్రీకృష్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత చీర పీఠియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౪-౦

ఆత్మకథ ప్రథమసంపుటము. శ్రీగాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ ప్రభావనాటకముల కథ వివరింపబడినది. ఆదర్శజీవనమును ప్రదర్శించునది. మూలము నుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరి శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. ౦-౧౨-౦

ఆంధ్రవాఙ్మయసూచిక: ౧౯౨౭ వ సంవత్సరము చివరవరకు అచ్చయిన తెలుగు పుస్తకముల యొక్కయు, ఆంధ్రసాహిత్య పరివత్తు, ఓరియంటల్ లైబ్రరీ, తెజాపూరు లైబ్రరీలో గల అచ్చగాని పుస్తకములయొక్కయు పట్టికలు అకారాదిగా ఇందుగలవు. గ్రంథకర్తలు మొదలయిన విషయములును గలవు. ఆంధ్రవాఙ్మయ విమర్శన రూపముగ, పీఠిక పెద్దది కలదు. వెల రు. 3-౦-౦

ఆంధ్రభారతకవితావిమర్శనము: గ్రంథకర్త: కోరాడ రామకృష్ణయ్యగారు, యం. ఏ., ఆంధ్రభాషా ప్రధానపండితులు, చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము, ప్రాచ్యపరిశోధన, శాఖ.

(Senior Lecturer in Telugu, Oriental Research Institute, University of Madras.)

ఇందు - ఆంధ్రవాఙ్మయము-మహాభారతము, (తత్కాల) మతస్థితి - వాఙ్మయము, భారతాంధ్రకరణము-తిక్కన- తిక్కనార్యుని కళాప్రతిభలు, అను విషయములు అతి విపులముగ నవిమర్శముగ చర్చింపబడినవి. ఈ పుస్తకము వాఙ్మయపరిశోధకులకు పరమోపకారకము. ౨-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, బృహద్రథుడు

నిబంధన:— నాటకముల గ్రంథికరణము ౧౦% కో., రేడియో, కనికరములు, వైద్యకాండ, దక్క

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టిచాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయుదములో "ఇండియాలో" నెల్ల మొదటివా" రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను వక్కారంగులు నల్లనుగా చిక్కును.

ఘనపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

"It's that famous INDIAN PAIN BALM that brought you relief"

అమృతాంజనము డిపో వా

సు ప్ర సి ధ్ధా వ ధ ము ల జా బి తా

	రు. ఆ
1. శీర్షరసాయనము మాత్రలు ఆశీర్వాదమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలకంకు తెలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతెలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదములకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-8
11. గజ్జిక తెలము, గజ్జిచీదలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పగుళ్లకు తెలము, శిశుపగుళ్లకు	0-6
13. చందన ఆత్మర 1 కౌన్సు	2-0
14. కుంభకు తెలము, డబ్బి 1-కి	0-8
15. దంతచూర్ణము, పండ్లుతోముటకు	0-2
16. నుఖభోగిమాత్రలు	1-0
17. నుఖభోగి తెలము, పుండ్లకు	1-0
18. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
19. మోహిని తెలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-6
21. గ్రహణీమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
22. జాలాలి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
23. కుసుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
24. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
25. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్ధులకు	1-0
26. కఫహరిచూర్ణము, దగ్ధ ఉబ్బసములకు డబ్బి 0-8	
27. సుందరి తెలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8
28. శిరోవేదనమాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-12
29. శ్లేతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
30. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
31. కుంభమపువ్వు తు 1-కి	8-0
32. పచ్చకర్పూరం తు 1-కి	8-0
33. శేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
34. కస్తూరి	40-0
35. జాన్న తు 1-కి	8-0

పోస్టుకర్పణ ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబయి — మదరాసు

ఆంధ్రదిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పొరుగునాటికి	చెన్నపట్నమునాటికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
అరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మాసమునకు	6 4 0	5 4 0
చూపమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రు. 4 0 0
 వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు కలెక్షనడ.
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.